

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ХАРЧОВИХ ТЕХНОЛОГІЙ
Навчально-науковий інститут економіки і управління
Кафедра фінансів

«До захисту в ЕК»

Директор інституту

(підпис)

Олег ШЕРЕМЕТ
(ім'я та прізвище)

«__» _____ 2022 р.

«До захисту допущено»

Завідувач кафедри

(підпис)

Лада ШІРІНЯН
(ім'я та прізвище)

«__» _____ 2022 р.

КВАЛІФІКАЦІЙНА РОБОТА
НА ЗДОБУТТЯ ОСВІТНЬОГО СТУПЕНЯ МАГІСТРА

зі спеціальності 072 «Фінанси, банківська справа та страхування»
(код і назва спеціальності)

освітньо-професійної програми Фінанси, банківська справа та страхування
на тему: **Забезпеченняприбутковості в умовах макроекономічної
нестабільності**

Виконав: здобувач 2 курсу, групи 4М

Биченкова Орина Русланівна
(прізвище, ім'я, по батькові повністю)

(підпис)

Керівник: Стецюк Володимир Михайлович
(прізвище, ім'я, по батькові повністю)

(підпис)

Рецензент Олена Безпалько
(ім'я та прізвище)

(підпис)

Я, як здобувачка Національного університету харчових технологій, розумію і підтримую політику університету з академічної доброчесності. Я, не надавала і не одержувала незарядженої допомоги під час підготовки цієї роботи. Використання ідей, результатів і текстів інших авторів мають посилання на відповідне джерело.

Здобувачка _____
(підпис)

Київ – 2022р.

ТДВ «Яготинський маслозавод» за 2017-2020 рр., тис. грн, табл. 8 Показники рентабельності ТДВ «Яготинський маслозавод», табл. 9 Вихідні дані для факторного аналізу рентабельності активів ТДВ «Яготинський маслозавод», табл. 10. Аналіз чутливості рентабельності активів ТДВ «Яготинський маслозавод», 2017 р., табл. 11. Аналіз чутливості рентабельності активів ТДВ «Яготинський маслозавод», 2019 р., табл. 12. Потенційний вплив макроекономічних показників на прибутковість ТДВ «Яготинський маслозавод».

6. Консультанти розділів проекту (роботи)

Розділ	Прізвище, ініціали та посада консультанта	Підпис, дата	
		завдання видав	завдання прийняв
I	Стецюк В.М.		
II	Стецюк В.М.		
III	Стецюк В.М.		

7. Дата видачі завдання 26 жовтня 2021 року

КАЛЕНДАРНИЙ ПЛАН

№ з/п	Назва етапів дипломного проекту (роботи)	Строк виконання етапів проекту (роботи)	Примітка
1	Вибір теми, написання заяви і узгодження плану кваліфікаційної роботи з керівником	до 13.10.2021	
2	Робота над 1-м розділом та перевірка керівником	до 09.11.2021	
3	Робота над 2-м розділом та перевірка керівником	до 30.11.2021	
4	Робота над 3-м розділом та перевірка керівником	до 21.12.2021	
5	Оформлення роботи і подання керівникові для проходження попереднього захисту	до 28.12.2021	
6	Подання кваліфікаційної роботи з підтвердження керівника на перевірку академічного плагіату.	24.01.2022	
7	Доопрацювання кваліфікаційної роботи після попереднього захисту та перевірки на плагіат, узгодження змісту доповіді та презентації з керівником, отримання відзивів на роботу, підпис керівника	до 27.01.2022	
8	Підпис остаточного варіанту роботи завідувачем кафедри	03.02.2022	

Здобувач

Биченкова О.Р.
(прізвище та ініціали)

Керівник роботи

Стецюк В.М.
(прізвище та ініціали)

АНОТАЦІЯ

Биченкова О. Р. «Забезпечення прибутковості підприємства в умовах макроекономічної нестабільності»

Кваліфікаційна робота на здобуття освітнього ступеня «магістр» за спеціальністю 072 –Фінанси, банківська справа та страхування. Національний університет харчових технологій, Київ, 2022.

Кваліфікаційна робота присвячена розв’язанню теоретичних, методичних та практичних проблем забезпечення прибутковості підприємства в умовах макроекономічної нестабільності.

Робота складається зі вступу, трьох розділів, висновків, переліку використаної літератури і додатків.

У вступі обґрунтовано актуальність теми та сформульовано завдання дослідження.

У першому розділі розкрито сутність прибутковості підприємства, методики оцінки прибутковості підприємства, критерії ідентифікації економічних загроз прибутковості підприємства.

Другий розділ присвячено аналізу сучасного стану та оцінки прибутковості ТДВ «Яготинський маслозавод».

У третьому розділі обґрунтовано напрями забезпечення прибутковості підприємства в умовах макроекономічної нестабільності.

Ключові слова: *прибуток, прибутковість, макроекономічна нестабільність, фінансовий стан підприємства, фінансова стратегія*

SUMMARY

Bychenkova O. "Ensuring the profitability of the enterprise in conditions of macroeconomic instability"

Thesis for the master's degree in specialty 072 - Finance, Banking and Insurance. National University of Food Technologies, Kyiv, 2022.

Thesis is devoted to solving theoretical, methodological and practical problems of ensuring the profitability of the enterprise in conditions of macroeconomic instability.

The work consists of an introduction, three chapters, conclusions, list of references and appendices.

The introduction substantiates the relevance of the topic and formulates the objectives of the study.

The first section reveals the essence of the profitability of the enterprise, methods of assessing the profitability of the enterprise, the criteria for identifying economic threats to the profitability of the enterprise.

The second section is devoted to the analysis of the current state and assessment of the profitability of Yagotyn Dairy Plant.

The third section substantiates the directions of ensuring the profitability of the enterprise in conditions of macroeconomic instability.

Key words: *profit, profitability, macroeconomic instability, financial condition of the enterprise, financial strategy*

ЗМІСТ

ВСТУП.....	6
РОЗДІЛ 1. ТЕОРЕТИЧНІ ЗАСАДИ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ПРИБУТКОВОСТІ ПІДПРИЄМСТВА.....	9
1.1. Соціально-економічна природа та сутність прибутковості підприємства....	9
1.2. Методики оцінки прибутковості підприємства.....	15
1.3. Критерії ідентифікації економічних загроз прибутковості підприємства...22	22
Висновки до розділу 1.....	29
РОЗДІЛ 2. СУЧАСНИЙ СТАН ТА ОЦІНКА ПРИБУТКОВОСТІ ТДВ «ЯГОТИНСЬКИЙ МАСЛОЗАВОД».....	31
2.1. Тенденції розвитку ТДВ «Яготинський маслозавод».....	31
2.2. Оцінка фінансового стану ТДВ «Яготинський маслозавод».....	38
2.3. Оцінка рівня прибутковості ТДВ «Яготинський маслозавод».....	45
Висновки до розділу 2.....	60
РОЗДІЛ 3. НАПРЯМИ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ПРИБУТКОВОСТІ ПІДПРИЄМСТВА В УМОВАХ МАКРОЕКОНОМІЧНОЇ НЕСТАБІЛЬНОСТІ.....	62
3.1. Системний підхід до забезпечення прибутковості підприємства.....	62
3.2. Інформаційна система моніторингу макроекономічної нестабільності як інструментарій інформаційно-аналітичного забезпечення прибутковості підприємства.....	72
3.3. Розробка стратегії зміцнення прибутковості підприємства.....	86
Висновки до розділу 3.....	94
ВИСНОВКИ.....	95
СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ.....	98
ДОДАТКИ.....	104

ВСТУП

Актуальність теми. В 2020 році молочна галузь України, як і інші галузі української економіки, суттєво постраждали внаслідок політичної нестабільності та падіння економіки. Перспективи галузі багато в чому залежатимуть від того, наскільки реально сьогодні можна вибудувати партнерські відносини між усіма учасниками ринку, що дозволить через механізм еквівалентного ціноутворення створити необхідні економічні умови для збільшення поголів'я молочних корів за рахунок власного відтворення стада та закупівлі племінних телиць, нетелей та корів, а також зростання обсягів виробництва молока завдяки збільшенню продуктивності дійного стада. Подальший економічний розвиток України значною мірою залежить від ефективності економічних, фінансових та монетарних заходів, які вживаються Урядом, а також від змін у податковій, юридичній, регулятивній та політичній сферах.

Теоретичне підґрунтя прибутковості підприємств в умовах кризи закладено у працях ряду вітчизняних та зарубіжних науковців. Питання теорії прибутку визначені у працях К. Маркса, К. Монро, Ф. Найта, Д. Рікардо, А. Сміта, У. Петті, Й. Шумпетера та ін. Значний внесок у розвиток теоретичних засад забезпечення прибутковості зробили вітчизняні вчені-економісти: І. Бланк, Л. Лігоненко, А. Поддєрьогін та ін.

Мета і завдання дослідження. Метою дослідження є узагальнення теоретичних підходів та обґрунтування практичних рекомендацій щодо забезпечення прибутковості підприємства.

Досягнення поставленої мети обумовило необхідність розв'язання таких **завдань:**

- дослідити економічну природу та сутність прибутковості підприємства;
- узагальнити методики оцінки прибутковості підприємства;

- визначити критерії ідентифікації економічних загроз прибутковості підприємства;
- висвітлити тенденції розвитку ТДВ «Яготинський маслозавод»;
- провести аналіз фінансового стану підприємства;
- провести аналіз рівня прибутковості та факторів впливу на нього;
- з'ясувати можливості та умови застосування системного підходу до забезпечення прибутковості підприємства;
- розкрити інформаційну систему моніторингу макроекономічної нестабільності як інструментарій інформаційно-аналітичного забезпечення прибутковості підприємства;
- обґрунтувати рекомендації щодо розробки стратегії зміцнення прибутковості підприємства.

Об'єкт дослідження – забезпечення прибутковості підприємства.

Предмет дослідження – економічні відносини, які виникають у процесі забезпечення прибутковості підприємства в умовах макроекономічної нестабільності.

Методи дослідження. Теоретико-методологічною основою кваліфікаційної роботи є сукупність загальнонаукових та спеціальних прийомів і методів дослідження. Були використані наступні методи:

дедуктивний – у процесі узагальнення теоретичних підходів прибутковості підприємства;

логічного узагальнення – для розкриття економічної природи прибутку та прибутковості підприємства;

емпірично-статистичні методи – для оцінки фінансового стану підприємств;

факторного аналізу – при аналізі чинників, що впливають на прибутковість підприємства;

методи порівняльного аналізу – для порівняння фінансових показників діяльності підприємства та нормативних значень;

системний підхід – для обґрунтування рекомендацій щодо забезпечення прибутковості підприємства.

Інформаційна база дослідження. У процесі написання роботи використані вітчизняні законодавчі та нормативні акти, що регулюють питання формування та розподілу прибутку підприємств, статистичні матеріали Державної служби статистики України, наукові праці провідних вітчизняних та зарубіжних економістів, а також матеріали фінансової звітності ТДВ «Яготинський маслозавод».

Практичне значення одержаних результатів. Основні положення третього розділу доведено до рівня практичних розробок, що дозволяє використовувати їх у процесі забезпечення прибутковості харчових підприємств.

РОЗДІЛ 1

ТЕОРЕТИЧНІ ЗАСАДИ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ПРИБУТКОВОСТІ ПІДПРИЄМСТВА

1.1. Соціально-економічна природа та сутність прибутковості підприємства

Соціально-економічна природа прибутковості підприємства виникає з соціально-економічної природи підприємницької діяльності. Підприємства в умовах ринкової економіки покликані, у першу чергу, забезпечувати одержання прибутку власниками та збільшення вартості інвестованого у підприємство капіталу; потім – формування зайнятості населення та покращення життєвого рівня населення, формування доходів бюджету для фінансування потреб суспільства; задоволення попиту суспільства у товарах, роботах та послугах тощо.

Прибуток, як і похідна категорія прибутковість, є були та залишаються дискусійними категоріями. Визначення економічної сутності прибутку продовжується вже більше трьох століть, але теорія прибутку все ще залишається незавершеною та суперечливою, що не може не відобразитися на управлінні економікою. Перші згадки про прибуток, користь, вигоду мали місце у кінці V ст. до н.е. Економічна думка Середньовіччя, що представлена працями відомого мислителя арабського Сходу Ібн-Хальдуна мала напрацювання щодо теорії прибутку. «Прибуток промисловця чи землевласника Ібн-Хальдун пояснював тим, що багаті наймають кого-небудь», тому що ці люди «не отримують чого-небудь рівноцінного своїй праці». До торговельного ж прибутку він і підходив чисто емпірично, вказуючи, що торговець «купає по дешевій ціні, а продає по дорогій» [1, с. 30].

Але вже в XVIII ст. з'явилися три концепції про походження прибутку. Німецькі та італійські економісти вважали її результатом використання

капіталу, і прибуток тому відображала його продуктивність. В Англії прибуток розглядався як продукт чужої праці. У Франції в цей час панувала школа фізіократів, що пов'язувала прибуток з продуктивністю тільки землеробської праці.

В.Д. Базидевич досліджуючи економічну роль прибутку зауважує, що «...Заперечуючи експлуататорське походження прибутку, сучасні західні дослідники виводять його сутність із природи підприємницької діяльності, трактуючи прибуток як:

- плату за послуги підприємця, ініціативу поєднання економічних ресурсів;
- винагороду за новаторство, нововведення, управлінський талант підприємця;
- плату за ризик та невизначеність підприємницької діяльності;
- форму доходу підприємця, який здійснив капіталовкладення з метою досягнення комерційного успіху, тощо.

У сучасній економічній теорії значна увага приділяється аналізу прибутку фірми, яка діє в умовах різних типів ринкових структур. При цьому прибуток трактується як виражений у грошовій формі чистий дохід підприємця на вкладений капітал, різниця між загальною виручкою від реалізації (валовим доходом) і сукупними витратами фірми» [2, с. 262-263].

Отже, в економічній теорії у різні періоди розвитку країни прибуток був об'єктом особливого вивчення. Однак до теперішнього часу в економічній літературі не існує єдності у позиції щодо сутності даної категорії, її походження і функцій. Ібн-Хальдун акцентував свою увагу на торгівельному прибутку, У. Петті – ренті, а англійський вчений-економіст Адам Сміт на прибутку як доходу на капітал.

Прибуток підприємства виконує наступні функції:

- стимулюючу – є джерелом збільшення капіталу, ресурсом відновлення виробництва, джерелом соціальних благ;

– облікову – являється критерієм і показником ефективності діяльності підприємства. Характеризує наявність та зростання прибутку, рівень прибутковості, ефективність господарської діяльності підприємства;

– розподільчу – є основним джерелом формування доходів бюджетів різних рівнів –прибуток до бюджетів надходить у вигляді податків. [3, с. 103].

Прибутковість підприємства проявляється через облікову функцію прибутку та помилковим є ототожнення понять «прибуток» і «прибутковість». Відмінності між поняттями «прибуток» і «прибутковість» підприємства наведені на рис. 1.1.

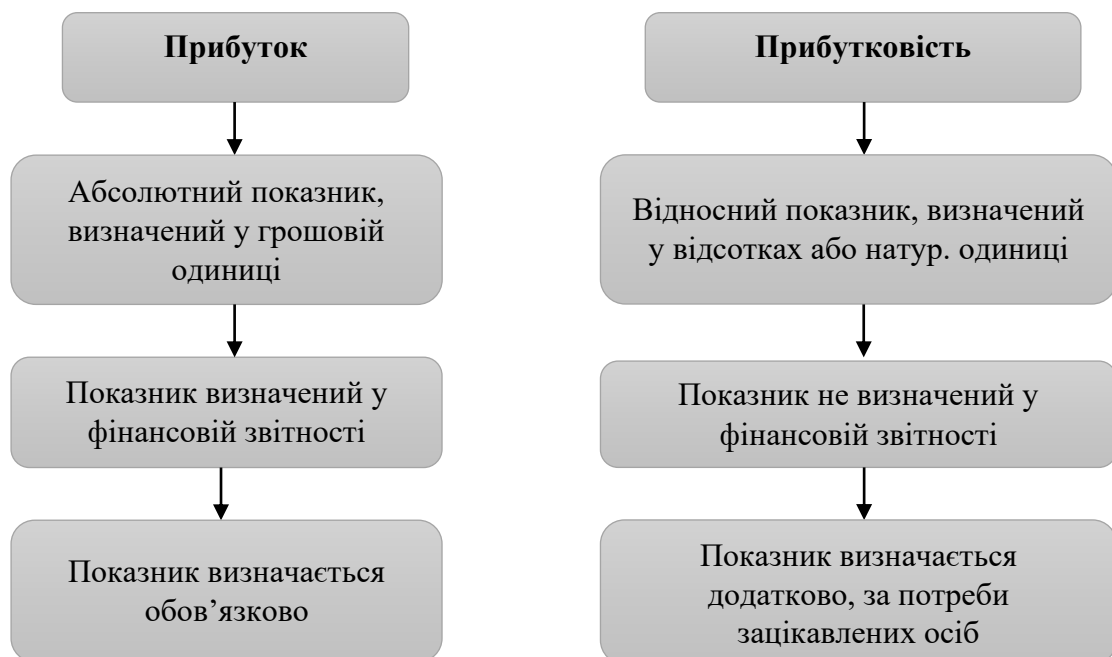

Рис. 1.1. Відмінності між поняттями «прибуток» і «прибутковість» підприємства

Джерело: побудовано на основі узагальнення літератури

Хронологічний аналіз останніх досліджень вченими-економістами поняття «прибутковість» проведений Л. С. Стригуль, Г. Є. Тур, Т. М. Х. Нгуєн (табл. 1.1), вказує на виділені декілька підходів:

- 1) показник ефективності;
- 2) стан підприємства;
- 3) економічне явище.

Визначення поняття «прибутковість» в певній часовій хронології

Автори	Визначення поняття
Мочерний С.В. [4, с. 519]	<i>як показник ефективності</i> прибутковість суб'єкта треба розглядати з двох аспектів: по-перше, як прибутковість усього підприємства щодо всього авансованого капіталу, яка визначається нормою прибутку: відношенням річного прибутку до авансованого капіталу; по-друге, як прибутковість виготовлення окремої партії товарів, яка вимірюється відношенням прибутку до собівартості товарів
Хмелевський О.В. [5, с. 51]	<i>стан підприємства</i> , що вказує на його здатність здійснювати рентабельну діяльність, забезпечувати платоспроможність, генерувати прибуток, на основі чого забезпечувати стабільність зростання та майбутній інноваційно-інвестиційний розвиток
Антонюк Р.Р. [5, с. 32]	<i>стійке економічне явище</i> , що проявляється як підтверджена здатність підприємства генерувати позитивний фінансовий результат від здійснення як основної, так і всієї господарської діяльності, що полягає в перевищенні доходу над здійсненими витратами в розмірі, достатньому для ефективного подальшого функціонування
Огійчук М.Ф. [7, с. 52]	<i>вид ефективності</i> , що характеризує результативність діяльності економічних систем (підприємств, територій, національної економіки). Основною особливістю таких систем є вартісний характер засобів (видатків, витрат) досягнення цілей (результатів), а в деяких випадках і самих цілей (зокрема, одержання прибутку)
Осипова Т.В. [8, с. 83]	<i>як показник ефективності...</i> основою прибутковості є сам прибуток, який загалом і визначає результат фінансово-господарської діяльності підприємств як суб'єктів господарювання. Тому прибуток зображає її результати
Кучер Л.Ю. [9]	<i>як показник ефективності</i> між прибутком і прибутковістю є тісний діалектичний взаємозв'язок: прибуток - це показник для зображення економічного ефекту в абсолютних показниках, а прибутковість - показник для зображення економічної ефективності діяльності суб'єкта господарювання

Джерело: [10, с. 289]

Поняття «прибутковість» вчені-економісти найчастіше розглядають як показник ефективності підприємства чи окремої категорії товарів (Мочерний С.В. [4, с. 519]); підприємств, територій, національної економіки (Огійчук М.Ф. [7, с. 52]), результат фінансово-господарської діяльності підприємств (Осипова Т.В. [8, с. 83]), показник для зображення економічної ефективності діяльності суб'єкта господарювання (Кучер Л.Ю. [9]). Розвиток ефективного підходу до визначення сутності поняття «прибутковість» присутнє у науковому доробку інших вчених:

– це показник, який характеризує ефективність діяльності підприємства з погляду здатності його приносити прибуток та забезпечувати ефективне відтворення використаних ресурсів (Спіфанова І.Ю., Гуменюк В.С. [11, с. 190], Аверкина М.Ф., Шмигельський Ю.В. [12, с. 474].

– характеризує ефективність вкладеного капіталу, розпорядження грошовими та матеріальними коштами Мелень О.В. [13, с. 125].

– це відносний показник, який характеризує ефективність діяльності суб'єкта господарювання у контексті спроможності отримувати прибуток у процесі ефективного розподілу й відтворення виробничих ресурсів [14, с. 84].

Поняття «прибутковість» вчені-економісти розглядають альтернативно до першого підходу як «стан підприємства, що вказує на його здатність здійснювати рентабельну діяльність, забезпечувати платоспроможність, генерувати прибуток, на основі чого забезпечувати стабільність зростання та майбутній інноваційно-інвестиційний розвиток» (Хмелевський О.В. [5, с. 51]). Погоджуємося, що прибутковість підприємства нерозривно пов'язана зі здатністю підприємства генерувати прибуток у коротко- та довгостроковому періоді, а також забезпечувати стабільність зростання або сталий розвиток. На основі визначення Хмелевського О.В. ми визначили дві ознаки прибутковості підприємства.

Поняття «прибутковість» вчені-економісти розглядають альтернативно до першого підходу як «стійке економічне явище, що проявляється як підтверджена здатність підприємства генерувати позитивний фінансовий результат від здійснення як основної, так і всієї господарської діяльності, що полягає в перевищенні доходу над здійсненими витратами в розмірі, достатньому для ефективного подальшого функціонування» Антонюк Р.Р. [15, с. 32], Т. О. Журавльова [16, с. 28]. Антонюк Р.Р. вважає, що прибутковим є підприємство, чий прибуток достатній для ефективного подальшого функціонування, тобто обмежує призначення прибутку виключно на реінвестування та виключає розподіл прибутку між учасниками (засновниками) підприємства. На основі визначення Антонюк Р.Р., Журавльової Т. О. можна

визначили ознаку прибутковості підприємства як фінансовий результат від здійснення як основної, так і всієї господарської діяльності.

І.О. Бланк стверджує, що в основі прибутковості лежить прибуток та рентабельність. Учений трактує прибуток як мірило фінансового стану підприємства та основну характеристику рентабельності вкладених коштів в його активи. Прибуток може бути як кількісним, так і якісним показником, а прибутковість характеризує ефективність діяльності підприємства [17].

Погоджуємося з думкою Л. С. Стригуль, Г. Є. Тур, Т. М. Х. Нгуєн, коли прибутковість розглядають як складник ефективності діяльності підприємства і навіть більше, як складник системи показників, що відображають різні види ефективності діяльності залежно від напрямку її дослідження [10, с. 289-290].

На нашу думку, обґрунтування сутності прибутковості полягає в такому:

1. Найголовнішою умовою прибутковості підприємства є отримання прибутку або його максимізація. Якщо отримана виручка від реалізації продукції підприємства є більшою за сукупні витрати і, відповідно, інші похідні види витрат, підприємство отримує прибуток у розмірі різниці від загальної величини доходу [18, с. 24].

2. Прибутковість підприємства є здатністю підприємства генерувати прибуток у коротко- та довгостроковому періоді.

3. Прибутковість підприємства є здатністю підприємства забезпечувати сталий розвиток

4. Прибутковості підприємства як фінансовим результатом від здійснення як основної, так і всієї господарської діяльності.

Отже, прибутковість – це показник діяльності підприємства, який характеризує ефективність його діяльності у контексті спроможності отримувати прибуток у процесі ефективного розподілу й відтворення виробничих ресурсів.

1.2. Методики оцінки прибутковості підприємства

Оскільки прибутковість підприємства – це найважливіша характеристика діяльності кожного суб'єкта господарювання, його слід систематично й всебічно оцінювати, особливо в момент кризових ситуацій [16, с. 27].

Методики оцінки прибутковості підприємства залишаються дискусійними у науковій та методичній літературі. Прибутковість підприємства характеризують за рівнем отриманого прибутку та рентабельністю. [11, с. 192]. Таким чином, оцінка прибутковості передбачає оцінку отриманого прибутку та оцінку рентабельності.

Метою проведення аналізу прибутку є оцінка змін абсолютних і відносних показників, виявлення чинників, що впливають на зміну фінансового результату і рівня прибутковості, а також визначення та оцінювання можливих резервів максимізації прибутковості [19, с. 92].

Для отримання об'єктивних результатів необхідно провести аналіз прибутку у наступній послідовності:

- 1) аналіз динаміки абсолютних показників за звичайними видами діяльності;
- 2) аналіз структури звіту про фінансові результати;
- 3) аналіз динаміки видів прибутку;
- 4) аналіз використання чистого прибутку;
- 5) факторний аналіз прибутку (валового прибутку, операційного прибутку, прибутку до оподаткування, чистого прибутку) [20, с.102].

Аналіз прибутку розпочинається з визначення прибутку та видів прибутку. За даними фінансової звітності (форма 2 Звіт про сукупний дохід (Звіт про фінансові результати) прибуток може набувати наступних форм:

– валовий прибуток як різниця чистого доходу від реалізації продукції та собівартості реалізованої продукції (рис. 1.2),

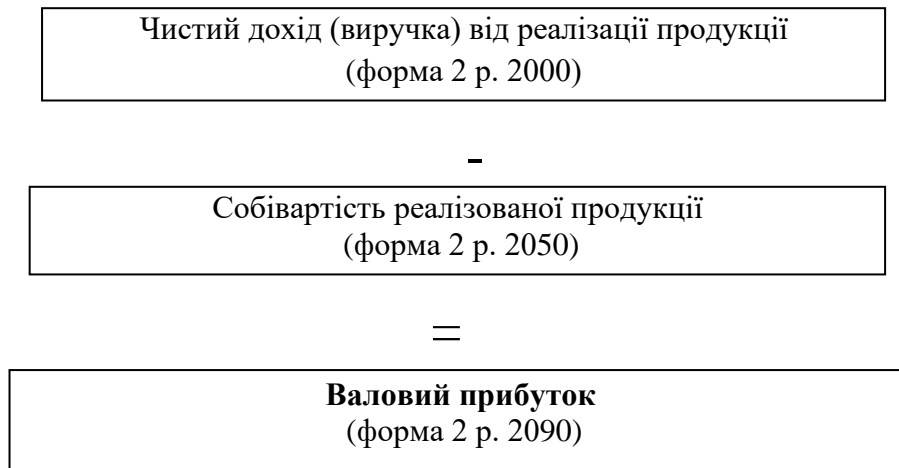

Рис. 1.2. Процес формування валового прибутку підприємства відповідно до НП(с)БО 1 «Загальні вимоги до фінансової звітності» від 07.02.2013 № 73
Джерело: [21]

– прибуток від операційної діяльності передбачає врахування окрім валового доходу інших операційних доходів та адміністративних витрат, витрат на збут, інших операційних витрат (рис. 1.3),

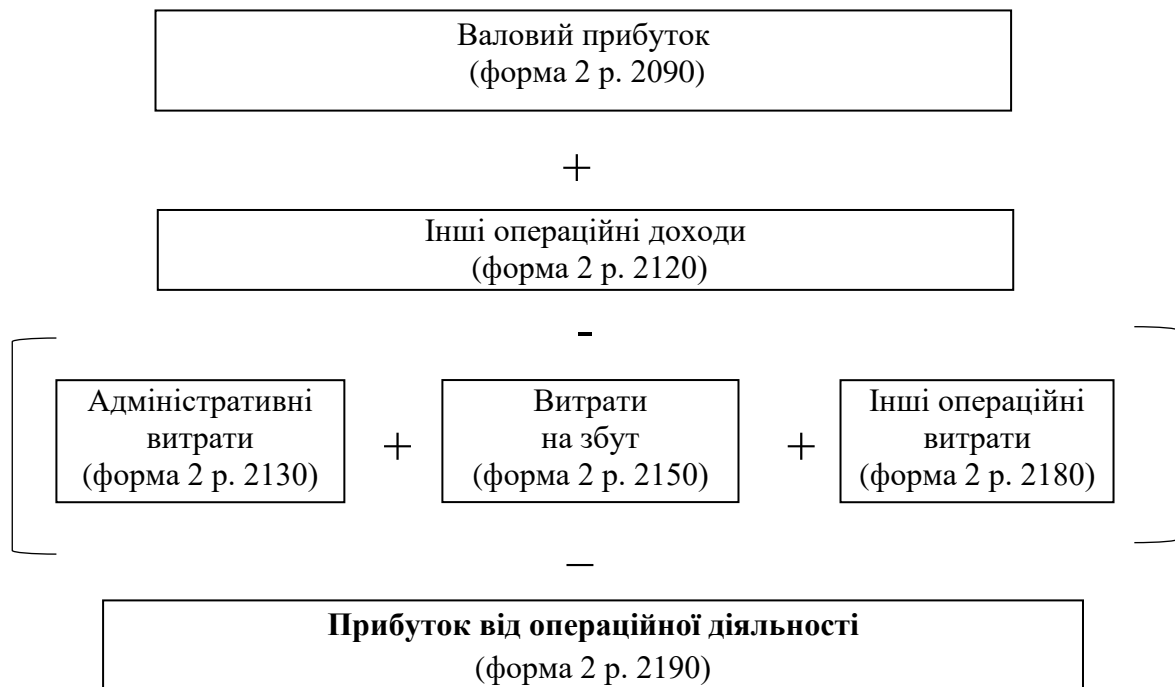

Рис. 1.3. Процес формування прибутку від операційної діяльності підприємства відповідно до НП(с)БО 1 «Загальні вимоги до фінансової звітності» від 07.02.2013 № 73

Джерело: [21]

– прибуток до оподаткування передбачає врахування окрім прибутку від операційної діяльності (рис. 1.4),

Рис. 1.4. Процес формування прибутку підприємства до оподаткування відповідно до НП(с)БО 1 «Загальні вимоги до фінансової звітності» від 07.02.2013 № 73

Джерело: [21]

– чистий прибуток (рис. 1.5).

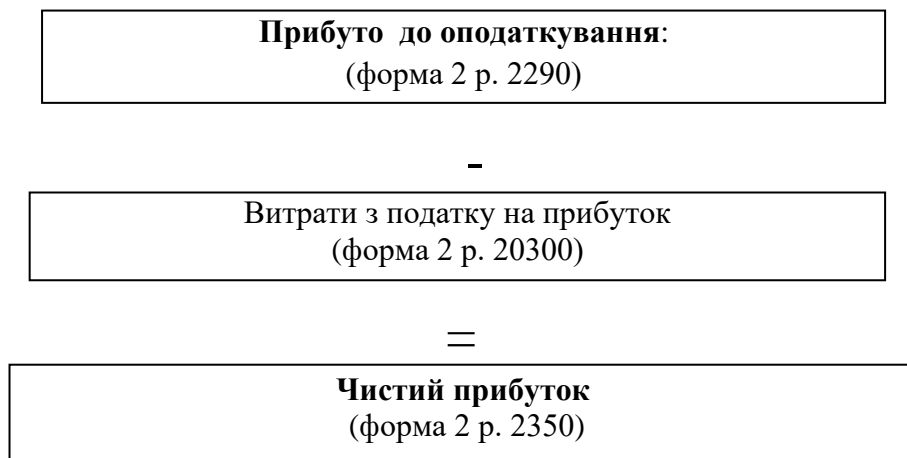

Рис. 1.5. Процес формування валового прибутку підприємства відповідно до НП(с)БО 1 «Загальні вимоги до фінансової звітності» від 07.02.2013 № 73

Джерело: [21]

Для отримання об'єктивних результатів необхідно провести аналіз рентабельності (табл. 1.2) у наступній послідовності:

1. Рентабельність підприємства (активів підприємства) визначається як відношення чистого прибутку (форма 2 р. 2350) до середньої вартості активів (форма 1 р. 1300 на початок та кінець року),

2. Рентабельність власного капіталу визначається як відношення чистого прибутку (форма 2 р. 2350) до середньої вартості власного капіталу (форма 1 р. 1495 на початок та кінець року),

3. Рентабельність необоротних активів визначається як відношення чистого прибутку (форма 2 р. 2350) до середньої вартості необоротних активів (форма 1 р. 1095 на початок та кінець року).

Таблиця 1.2

Методика розрахунку показників рентабельності підприємства

Показники	Алгоритм розрахунку	Джерело інформації	Напрямок позитивних змін
Рентабельність підприємства	Чистий прибуток	ф.2 р.2350	Збільшення
	Середня вартість активів	ф.1 р.1300	
Рентабельність власного капіталу	Чистий прибуток	ф.2 р.2350	Збільшення
	Середня вартість власного капіталу	ф.1 р.1495	
Рентабельність необоротних активів	Чистий прибуток	ф.2 р.2350	Збільшення
	Середня вартість необоротних активів	ф.1 р.1095	

Джерело: [22, с. 91]

На нашу думку, такий перелік показників прибутковості (рентабельності) слід вважати базовим для оцінки прибутковості. Такий перелік показників слід використовувати для експрес-аналізу прибутковості, для комплексного аналізу потрібний більший перелік показників.

Низка авторів [11, 20, 23, 24] використовують розширений підхід до оцінки прибутковості підприємства та пропонують визначати більший перелік показників рентабельності:

– витратні – рентабельність продукції, рентабельність інвестиційних проектів, рентабельність окремих видів діяльності тощо;

– ресурсні – рентабельність активів (сукупного капіталу) підприємства, рентабельність чистих активів, рентабельність оборотних активів, рентабельність необоротних активів, рентабельність власного капіталу тощо;

– доходні – валова рентабельність реалізації, чиста рентабельність реалізації, операційна рентабельність реалізації.

Методика розрахунку показників рентабельності підприємства з поділом на витратні, ресурсні, доходні наведено у табл. 1.3.

Таблиця 1.3

Методика розрахунку показників рентабельності підприємства

Показники	Алгоритм розрахунку	Джерело інформації	Напрямок позитивних змін
1	2	3	4
<i>1. Витратні показники рентабельності</i>			
Рентабельність продукції за валовим прибутком	Валовий прибуток	ф. 2 р. 2090	Збільшення
	Собівартість реалізованої продукції	ф. 2 р. 2050	
Рентабельність операційної діяльності	Фінансовий результат від операційної діяльності	ф. 2 р. 2190	Збільшення
	Загальна сума операційних витрат	ф. 2 р. 2050 + ф. 2 р. 2130 + ф. 2 р. 2150 + ф. 2 р. 2180	
Рентабельність звичайної (господарської) діяльності	Фінансовий результат від звичайної діяльності	ф. 2 р. 2290	Збільшення
	Загальна сума витрат від звичайної діяльності	ф. 2 р. 2050 + ф. 2 р. 2130 + ф. 2 р. 2150 + ф. 2 р. 2180 + ф. 2 р. 2250 + ф. 2 р. 2255 + ф. 2 р. 2270	
<i>2. Доходні показники рентабельності</i>			
Валова рентабельність продажу (реалізації)	Валовий прибуток	ф. 2 р. 2090	Збільшення
	Чистий дохід від реалізації продукції	ф. 2 р. 2000	
Операційна рентабельність продажу (операційна маржа)	Фінансовий результат від операційної діяльності	ф. 2 р. 2190	Збільшення
	Чистий дохід від реалізації продукції	ф. 2 р. 2000	
Чиста рентабельність продажу (реалізації)	Чистий прибуток	ф. 2 р. 2350	Збільшення
	Чистий дохід від реалізації продукції	ф. 2 р. 2000	
<i>3. Ресурсні показники рентабельності</i>			
Економічна рентабельність капіталу (рентабельність активів)	Чистий прибуток	ф. 2 р. 2350	Збільшення
	Середня вартість активів	(ф.1 р.1300 гр. 3+ р.1300 гр. 4)/2	

Фінансова рентабельність (Рентабельність власного капіталу)	Чистий прибуток	ф. 2 р. 2350	Збільшення
	Середня вартість власного капіталу	(ф.1 р.1495 гр. 3+ р.1495 гр. 4)/2	
Рентабельність оборотних активів	Чистий прибуток	ф. 2 р. 2350	Збільшення
	Середня вартість оборотних активів	(ф.1 р.1195 гр. 3+ р.1195 гр. 4)/2	
Рентабельність виробництва (рентабельність основних засобів)	Чистий прибуток	ф. 2 р. 2350	Збільшення
	Середня вартість основних засобів	(ф.1 р.1010 гр. 3+ р.1010 гр. 4)/2	
Рентабельність інвестованого капіталу	Фінансовий результат від операційної діяльності (1 - СП)	ф. 2 р. 2190	Збільшення
	Середня вартість інвестованого капіталу	(ф.1 р.1495 гр. 3+ р.1495 гр. 4 + ф.1 р.1595 гр. 3+ р.1595 гр. 4 + ф.1 р.1600 гр. 3+ р.1600 гр. 4)/2	

Джерело: [20, с. 109-110]

Результативність фінансово-господарської діяльності підприємства залежить від своєчасної і об'єктивної оцінки факторів, що впливають на рівень використання активів. Показник економічної рентабельності активів *ROA* можна задати за допомогою наступної моделі:

$$ROA = \frac{ЧП}{ВБ} = \frac{ЧП}{ЧД} \times \frac{ЧД}{ВБ} = P_{\text{прод}} \times K_{\text{обА}} \quad (1.1)$$

де ЧП – чистий прибуток,

ВБ – середнє значення валюти балансу,

ЧД – чистий дохід від реалізації продукції,

$P_{\text{прод}}$ – рентабельність продукції,

$K_{\text{обА}}$ – коефіцієнт оборотності активів.

Схема економічної рентабельності активів *ROA* представлена на рис. 1.6.

Отже, *ROA* складається з рентабельності продажу і оборотності активів, які деталізуються до окремих факторів вартості нижчих рівнів. Таким чином, дана деталізація надає можливості для управління рентабельністю на кожному рівні управління підприємством.

Рис. 1.6. Факторна модель рентабельності активів

Джерело: [20, с. 111]

Методика розрахунку факторів впливу здійснюється за формулою:

Вплив зміни рентабельності продажу на ROA ($\Delta ROA P_{\text{прод}}$):

$$\Delta ROA P_{\text{прод}} = (P_{\text{продзвіт}} - P_{\text{продбаз}}) \times K_{\text{обАбаз}} \quad (1.2)$$

Вплив зміни оборотності активів на ROA ($\Delta ROA K_{\text{обА}}$):

$$\Delta ROA K_{\text{обА}} = P_{\text{продзвіт}} \times (K_{\text{обАзвіт}} - K_{\text{обАбаз}}) \quad (1.3)$$

$$\Delta ROA = \Delta ROA P_{\text{прод}} + \Delta ROA K_{\text{обА}} \quad (1.4)$$

де $P_{\text{прод}}$ – рентабельність продукції у базовому і звітному періодах,
 $K_{\text{обА}}$ – коефіцієнт оборотності активів у базовому і звітному періодах.

Отже, прибутковість підприємства характеризують за рівнем отриманого прибутку (валовий прибуток, прибуток від операційної діяльності, прибуток до оподаткування, чистий прибуток) та рентабельністю: витратні показники

рентабельності (рентабельність продукції за валовим прибутком рентабельність операційної діяльності рентабельність звичайної (господарської) діяльності), доходні показники рентабельності (валова рентабельність продажу (реалізації) операційна рентабельність продажу чиста рентабельність продажу), ресурсні показники рентабельності (рентабельність активів рентабельність власного капіталу рентабельність оборотних активів рентабельність основних засобів рентабельність інвестованого капіталу).

1.3. Критерії ідентифікації економічних загроз прибутковості підприємства

На прибутковість підприємства впливає багато факторів внутрішнього та зовнішнього середовища, які можуть мати позитивний чи негативний вплив та нести певні загрози. З методологічної точки зору загроза є об'єктивною реальністю яка існує між відносинами «людина-техніка», «підприємство - навколишнє середовище», «людина-природне середовище» [25].

Під загрозою, Дикань В.Л., Воловельська І.В., розуміють негативний вплив внутрішніх і зовнішніх факторів на підприємство [26, с. 35].

Під загрозою, В.В. Лойко розуміє наявні чи потенційні дії, що ускладнюють або унеможливають реалізацію економічних інтересів підприємства і створюють небезпеку для господарської діяльності та життєзабезпечення колективу підприємства [25]. Якщо у першому випадку в основу визначення вчені закладають фактори, то В.В. Лойко використовує процесний підхід та закладає дії.

Желізко О.О. відзначаємо три ключові точки зору щодо визначення сутності терміна «загроза»: можливість нанесення шкоди зовнішніми та внутрішніми чинниками; потенційні або реальні умови порушення функціонування відповідної системи, що ведуть до збитків (втрат) або її

ліквідації; реальна можливість нанесення шкоди підприємницькій системі [27, с. 104].

Економічна загроза прибутковості підприємства – це:

- зменшення рівня прибутковості через негативний вплив внутрішніх факторів на підприємство,
- зменшення рівня прибутковості через негативний вплив зовнішніх факторів на підприємство,
- отримання збитків через негативний вплив внутрішніх факторів на підприємство,
- отримання збитків через негативний вплив зовнішніх факторів на підприємство.

Класифікацію економічних загроз прибутковості підприємства можна адаптувати з статті Л. Пашнюк «Загрози економічній безпеці підприємства і засоби їх нейтралізації» [28], яка базується на працях [29-33]:

- за місцем знаходження джерела загрози: зовнішня (екзогенних) та внутрішня (ендогенних),
- за можливістю прогнозування загрози: передбачувана та непередбачувана,
- за ступенем вірогідності: неймовірна, малоймовірна, ймовірна, дуже ймовірна,
- за ступенем очевидності: явна та прихована,
- за частотою виникнення: постійна та випадкова,
- за об'єктивністю існування: реальна та надумана,
- за віддаленістю у часі: безпосередня, близька (до 1 року), далека (більше 1 року),
- за суб'єктом загрози: державні структури, кримінальні структури, недобросовісні конкуренти, контрагенти, власні працівники та інші,
- за формою прояви: кількісні та якісні,
- за видами збитків: загрози, що несуть прямий збиток та загрози, що призводять до втраченої вигоди.

Для ідентифікації економічних загроз прибутковості підприємства використовують два підходи: перший підхід – порівняння з нормативним (рекомендованим) значенням; другий підхід – оцінка варіації та порівняння з критичним значенням. Значення показника варіації відповідно до зони економічного ризику:

0–5% – Безризикова зона,

5–10% – Зона мінімального ризику,

10–30% – Зона підвищеного ризику,

30–60% – Зона критичного ризику,

Понад 60% – Зона недопустимого ризику [34, с. 42].

Найбільшої уваги вимагають зовнішні та внутрішні джерела загроз прибутковості підприємства або зовнішні та внутрішні фактори впливу на прибутковість підприємства.

С.О. Ткаченко використовує найпростіший підхід до виокремлення економічних факторів впливу на діяльність підприємства. До ендогенних факторів погіршення фінансового стану підприємства слід віднести такі: баланс інтересів працівників; рівень цін і якість послуг, які постачаються на ринок; маркетингові заходи і своєчасна реалізація товарів; прибутковість діяльності; тривалість експлуатації і зношення оборотних засобів та технологій; раціональний розподіл фінансових ресурсів. До екзогенних належать такі фактори, як: своєчасність оплати; якість правового режиму функціонування підприємства; рівень цін на товари і послуги зовнішнього середовища для підприємства; величина податків відповідно до суми, на яку суб'єкт збільшує свій фінансовий потік; повнота і своєчасність виконання зобов'язань підприємством для бюджетних організацій [35, с. 438-439]. Вказаний перелік не відповідає сучасним вимогам до формування інформаційної системи ідентифікації економічних загроз прибутковості підприємства, оскільки вимогою для показників є їх кількісне визначення.

Згідно з дослідженнями Н.В. Каткової та О.С. Циганової, до економічних факторів зовнішнього середовища підприємства належать:

1. Фактори, які формуються відповідно до економічної ситуації в країні: темпи зростання економіки країни і галузі; економічні умови в регіоні; динаміка розвитку ринку; коливання валютних курсів; процентні ставки за кредит; інвестиційна політика; податкова база; зовнішньоторговельні бар'єри; митна політика.

2. Фактори, що формуються відповідно до матеріального благополуччя населення: рівень інфляції та безробіття; середній рівень доходу та прожитковий мінімум; якість життя населення; політика у сфері заробітної плати і цін.

До економічних факторів внутрішнього середовища підприємства належать:

– Фактори, які пов'язані із формуванням фінансових-результатів: рівень прибутковості; ступінь платоспроможності; продуктивність праці.

– Фактори, які пов'язані із вартісним складником управління персоналом: зміна витрат на підвищення кваліфікації та перекваліфікації працівників; підвищення людського капіталу; витрати на формування інтелектуального потенціалу.

– Фактори, які формують виробничі потужності: амортизація; технологічний потенціал; забезпеченість сировинною базою; наявність резервних потужностей.

– Фактори вигідності заготівельно-збутової діяльності: кількість економічно вигідних постачальників та покупців; вартість збуту продукції [36, с. 430, 434-433].

Таким чином, за підходом Н.В. Каткової та О.С. Циганової формуються дві групи факторів зовнішнього середовища підприємства та чотири факторів внутрішнього середовища підприємства.

Згідно з дослідженням Н.П. Карачиної, класифікувати економічні фактори досить складно, оскільки водночас їх можливо розділити на зовнішні та внутрішні, макро- і мікро- економічні, суб'єктивні та об'єктивні, а саме:

1. До групи внутрішніх факторів, які стосуються мікроекономічного рівня та є об'єктивними, належать:

виробничо-технологічні (характер продукції, рівень забезпеченості виробничим устаткуванням, амортизації, використання інноваційних технологій, розроблення та виробництво інноваційної продукції),

господарські (форма господарювання, галузева приналежність, матеріальне стимулювання, способи організації праці),

фінансові (рівень ліквідності, фінансової стійкості, рентабельності, ринкової активності, обсяг капіталу).

2. До групи зовнішніх факторів, які стосуються макроекономічного рівня, проте є суб'єктивними, належать

інвестиційні (обсяг інвестицій, їхня структура).

платоспроможні (рівень платоспроможності населення та підприємств-споживачів, еластичності попиту за доходом),

ринкові (обсяг попиту і пропозиції, рівень конкуренції та можливі втрати від її інтенсивності, втрати від впливу корпоративних структур),

потенційних можливостей постачальників (ефективність постачання матеріально-сировинних і паливно-енергетичних ресурсів),

податкові (рівень державних податків та зборів),

фінансові макроекономічні (рівень паритету цін, відсоткових ставок) [37, с. 126].

Савіцький А. В. вказує, що підвищення прибутковості є складним процесом, на який впливають безліч різнобічних умов та змінних, що базуються на витратному складнику та його частці у формуванні загального прибутку підприємства. Широко обґрунтований поділ на групи зовнішніх і внутрішніх факторів (макро-, мікро рівень) свідчить про те, що їхня економічна основа в організаційно-виробничій діяльності підприємства не може обмежуватися лише умовами і динамікою показників внутрішнього середовища, але цілком є залежною від вимог ринку та інструментів макроекономічного регулювання [38, с. 133].

Для проведення дослідження нам необхідно сформулювати перелік внутрішніх та зовнішніх економічних загроз прибутковості підприємства:

Сабадаш Л. О. у статті «Оцінювання факторів впливу на економічну стійкість підприємства в кризових умовах» [39], найвагомішими показниками, які відображають вплив зовнішнього середовища виступають: номінальний ВВП, державний борг, рівень безробіття, експорт та імпорт товарів та послуг, прямі інвестиції в Україну, середня зарплата, обсяг реалізованої промислової продукції, золотовалютні резерви України. Такий перелік містить показники, які доцільно видалити та відсутні у переліку показники, які упущені.

Система показників, яка відображає фактори внутрішнього середовища містить 16 показників за напрямом «фінансові», 17 показників за напрямом «виробничо-господарські», 4 показники за напрямом, «що забезпечується інвестиційною діяльністю». Проте, у переліку показників присутні показники, що взаємопов'язані та взаємозалежні, тому потрібно кількість показників, які відображають фактори внутрішнього середовища оптимізувати.

На нашу думку, ідентифікація економічних загроз прибутковості підприємства передбачає формування внутрішніх та зовнішніх загроз для підприємства харчової промисловості, що виготовляє молочні продукти.

Таблиця 1.4

Внутрішні та зовнішні загрози для підприємства харчової промисловості

Фактори	Перелік	Джерело інформації
1	2	3
Зовнішні	номінальний ВВП, державний борг, рівень безробіття, експорт товарів та послуг, імпорт товарів та послуг, середня зарплата, обсяг реалізованої промислової продукції, інфляція, валютний курс долара США, валютний курс євро, ціни на пальне, доходи домогосподарств,	відкриті публічні дані Державної служби статистики України та Національного банку України
Галузеві	витрати домогосподарств на продукти харчування, обсяг виробництва молока, середні ціни на закупівлю молока	відкриті публічні дані Державної служби статистики України та Мінагрополітики

Продовження табл. 1.4

1	2	3
Внутрішні:		
фінансові:	валовий прибуток, коефіцієнт оборотності кредиторської заборгованості, коефіцієнт оборотності власного капіталу, коефіцієнт поточної ліквідності (або покриття), коефіцієнт абсолютної ліквідності, коефіцієнт швидкої ліквідності, коефіцієнт маневреності власного капіталу, коефіцієнт фінансової стійкості, вартість чистих активів, коефіцієнт мобільності активів, період окупності активів (роки), коефіцієнт оборотності дебіторської заборгованості, строк погашення дебіторської заборгованості, рентабельність власного капіталу	дані підприємства
виробничо-господарські:	витрати на оплату праці, фондівіддача, рентабельність продажів по чистому прибутку (%), ресурсівіддача, коефіцієнт оборотності виробничих запасів, коефіцієнт зносу основних засобів, період одного обороту запасів (днів), фінансовий результат від звичайної діяльності, прибуток від реалізації продукції, рентабельність продажів, рентабельність витрат (%), витрати на 1 грн реалізованої продукції (коп.), коефіцієнт оборотності готової продукції, середньооблікова чисельність штатних працівників облікового складу	дані підприємства
інвестиційні:	середньорічна кількість акцій, чистий прибуток, що припадає на одну просту акцію, дивіденди на одну просту акцію, частина внесків учасників у структурі власного капіталу, частина вилученого капіталу у структурі власного капіталу, коефіцієнт реінвестування.	дані підприємства

Таким чином, класифікація внутрішніх і зовнішніх факторів впливу на прибутковість діяльності підприємства визначається значною кількістю умов та вимог, які можуть містити загрози прибутковістю. З метою розрахунку, планування та отримання належного прибутку, а також досягнення стабільного вектора зростання прибутковості для вітчизняних підприємств важливо розуміти, яка з причин прояву того чи іншого фактора водночас може стимулювати або обмежувати ступінь його дії.

Висновки до розділу 1

1. Прибутковість – це показник діяльності підприємства, який характеризує ефективність його діяльності у контексті спроможності отримувати прибуток у процесі ефективного розподілу й відтворення виробничих ресурсів. Обґрунтування сутності прибутковості полягає в таких умовах: найголовнішою умовою прибутковості підприємства є отримання прибутку, є здатністю підприємства генерувати прибуток у коротко- та довгостроковому періоді, є здатністю підприємства забезпечувати сталий розвиток, є результатом від здійснення як основної, так і всієї господарської діяльності.

2. Прибутковість підприємства характеризують за рівнем отриманого прибутку та рентабельністю. Для отримання об'єктивних результатів необхідно провести аналіз прибутку у наступній послідовності: 1) аналіз динаміки абсолютних показників за звичайними видами діяльності; 2) аналіз структури звіту про фінансові результати; 3) аналіз динаміки видів прибутку; 4) аналіз використання чистого прибутку; 5) факторний аналіз прибутку (валового прибутку, операційного прибутку, прибутку до оподаткування, чистого прибутку).

3. Для отримання об'єктивних результатів необхідно провести аналіз прибутку прибутковості підприємства за показниками рентабельності: витратні – рентабельність продукції, рентабельність інвестиційних проектів, рентабельність окремих видів діяльності тощо; ресурсні – рентабельність активів (сукупного капіталу) підприємства, рентабельність чистих активів, рентабельність оборотних активів, рентабельність необоротних активів, рентабельність власного капіталу тощо; доходні – валова рентабельність реалізації, чиста рентабельність реалізації, операційна рентабельність реалізації.

4. Економічна загроза прибутковості підприємства – це: зменшення рівня прибутковості через негативний вплив внутрішніх факторів на підприємство, зменшення рівня прибутковості через негативний вплив зовнішніх факторів на підприємство, отримання збитків через негативний вплив внутрішніх факторів на підприємство, отримання збитків через негативний вплив зовнішніх факторів на підприємство.

РОЗДІЛ 2

СУЧАСНИЙ СТАН ТА ОЦІНКА ПРИБУТКОВОСТІ ТДВ «ЯГОТИНСЬКИЙ МАСЛОЗАВОД»

2.1. Тенденції розвитку ТДВ «Яготинський маслозавод»

Історія АТ «Молочний альянс» розпочалася у 2000 році з придбання низки виробничих підприємств, які в 2006 році було офіційно об'єднано в холдингову компанію з установчим капіталом близько 24 млн. грн. та балансом, що на 99,9% складається з довгострокових фінансових інвестицій.

Сьогодні АТ «Молочний альянс» – компанія з централізованою структурою управління фінансами, закупівлями, маркетингом, виробництвом, логістикою та продажами.

До складу АТ «Молочний альянс» входять підприємства з виробництва сирів, цільномолочної та кисломолочної продукції, підприємства зі збору та обробки молока та молочної продукції, а також компанії, які здійснюють реалізацію продукції в Україні та за кордоном. Продукція випускається під брендами «Пирятин», «Славія», «Яготинське», «Яготинське для дітей», «Златокрай» та «Молочний альянс». Компанія знаходиться в безперервному пошуку нових прогресивних рішень і нових продуктів.

Історія Яготинського маслозаводу починається з червня 1956 року. Він був створений як підприємство з переробки молока та вершків. У лютому 1994 року об'єднання шляхом корпоратизації перетворене у відкрите акціонерне товариство «Яготинський маслозавод».

Товариство створене з метою здійснення підприємницької діяльності для одержання прибутку в інтересах акціонерів Товариства, покращення добробуту акціонерів, в тому числі шляхом збільшення ринкової вартості акцій Товариства, отримання акціонерами дивідендів, досягнення позитивного соціального та економічного ефекту та реалізації інших рішень акціонерів.

З 2006 року Яготинський маслозавод входить до складу АТ «Молочний альянс» з іншими підприємствами (рис. 1.1).

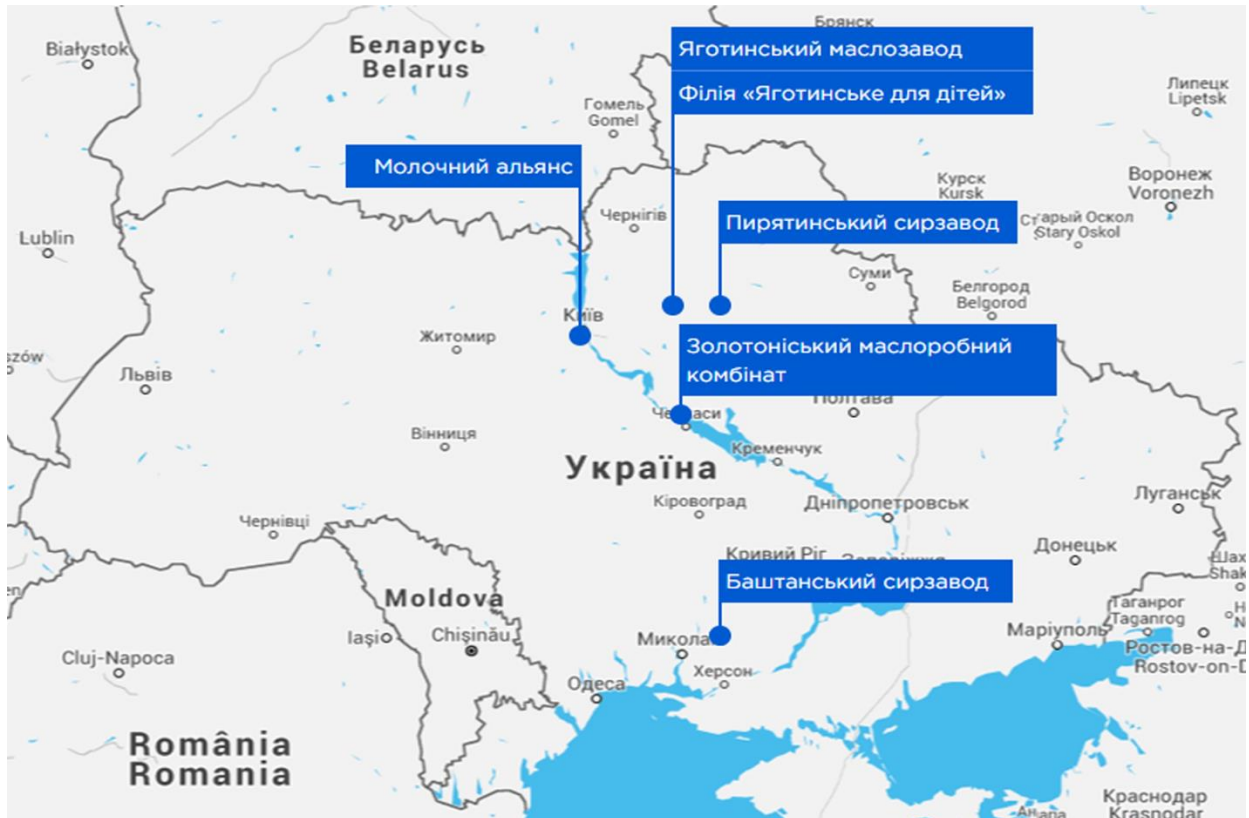

Рис. 2.1. Географія АТ «Молочний альянс» у 2020 році

Джерело: [40]

Змінами до Статуту товариства, внесеними рішенням загальних зборів акціонерів 2011 року (протокол № 1 від 04.04.2014), було змінено найменування товариства на «публічне акціонерне товариство». Наразі акціонерами товариства є фізичні та юридичні особи, які набули право власності на акції товариства у процесі приватизації, на вторинному ринку цінних паперів, а також у порядку спадкування громадян, правонаступництва юридичних осіб та у інших випадках, передбачених чинним законодавством.

12 квітня 2017 року черговими Загальними зборами акціонерів ПАТ «Яготинський маслозавод» прийнято рішення про припинення Публічного акціонерного товариства «Яготинський маслозавод» шляхом перетворення в Товариство з додатковою відповідальністю «Яготинський маслозавод».

17 квітня 2018 року відбулась зміна організаційно-правової форми підприємства: припинена державна реєстрація ПАТ «Яготинський маслозавод» (скорочено ПАТ «Яготинський маслозавод»), та зареєстровано Товариство з додатковою відповідальністю «Яготинський маслозавод» (скорочено ТДВ «Яготинський маслозавод»). Державна реєстрація проведена 17.04.2018 року реєстраційний №13511450000003802.

На сьогодні Яготинський маслозавод випускає 36 видів молочної продукції під ТМ «Яготинське»: масло, молоко, сметану, кефір, ряжанку, термостатну молочну продукцію, м'які і кисломолочні сири, йогурти, ноу-хау підприємства – питну закваску з наповнювачами та без них, а також новинки: функціональний кисломолочний продукт Геролакт, Какао на молоці, Велике молоко та кефір.

Предметом діяльності ТДВ «Яготинський маслозавод» в Україні та за її межами можуть бути:

- виробництво молочних продуктів;
- неспеціалізована оптова торгівля продуктами харчування, напоями та тютюновими виробами;
- роздрібна торгівля в неспеціалізованих магазинах переважно з продовольчим асортиментом;
- скупка, виробництво (переробка) та реалізація м'яса і м'ясопродуктів;
- торгівля сільськогосподарською продукцією;
- розроблення, виробництво, виготовлення, зберігання, використання, перевезення, придбання, пересилання, ввезення, вивезення, відпуск, знищення наркотичних засобів, психотропних речовин і прекурсорів відповідно до чинного законодавства України;
- користування надрами видобуток корисних копалин та використання водних ресурсів відповідно до чинного законодавства України;
- тваринництво та птахівництво;
- заготівля молока, переробка та виробництво сиру та молочних продуктів, спредів, сирних продуктів;

- торгівля оптова та роздрібна продовольчими та непродовольчими товарами;
- послуги у галузі громадського харчування;
- організація та експлуатація магазинів, кафе, ресторанів, барів, виставок-продаж та комплексне забезпечення діяльності виставок, ярмарок, демонстраційних залів та магазинів, організація комплексних обідів;
- створення оптово-роздрібних підприємств торгівлі і послуг населенню;
- операції з цінними паперами;
- купівля-продаж, оренда (рента) та інші операції з нерухомістю тощо.

Таким чином, ТДВ «Яготинський маслозавод» пройшов шлях від відкритого акціонерного товариства до товариства з додатковою відповідальністю.

Структура управління ТДВ «Яготинський маслозавод» погоджена з АТ «Молочний альянс» та включає

- I. Загальні збори учасників,
- II. Наглядова рада,
- III. Дирекція товариства (табл. 2.1).

Загальні збори акціонерів є вищим органом ТДВ «Яготинський маслозавод». У Загальних зборах беруть участь особи, включені до переліку акціонерів, які мають право на таку участь, або їх представники. До виключної компетенції Загальних зборів ТДВ «Яготинський маслозавод» належить:

- 1) визначення основних напрямів діяльності товариства;
- 2) внесення змін до статуту;
- 3) прийняття рішення про анулювання викуплених акцій;
- 4) прийняття рішення про зміну типу товариства;
- 5) прийняття рішення про розміщення/дроблення або консолідацію акцій;
- 6) прийняття рішення про збільшення/ зменшення статутного капіталу товариства;

- 7) затвердження положень про Загальні збори, Наглядову раду, Правління та Ревізійну комісію (ревізора) Товариства, а також внесення змін до них;
- 8) затвердження річного звіту товариства;
- 9) розподіл прибутку і збитків товариства;
- 10) прийняття рішення про викуп товариством розміщених ним акцій;
- 11) прийняття рішення про форму існування акцій;
- 12) затвердження розміру річних дивідендів тощо.

Таблиця 2.1

Інформація про органи управління ТДВ «Яготинський маслозавод»

№ п/п	Орган управління	Структура	Персональний склад
1	2	3	4
1	Загальні збори учасників	Учасники юридичні особи відповідно до розміру частки у статутному фондї	1. ТОВ КУА "Еталон Ессет Менеджмент" (Закритий недиверсифікований венчурний пайовий інвестиційний фонд "Престиж-промінвест". 2. ТОВ КУА "Еталон Ессет Менеджмент" (Закритий недиверсифікований венчурний пайовий інвестиційний фонд "Престиж-будінвест-перший". 3. ТОВ КУА "Еталон Ессет Менеджмент" (Закритий недиверсифікований венчурний пайовий інвестиційний фонд "Престиж-грошовий ринок". 4. ТОВ КУА "Еталон Ессет Менеджмент" (Закритий недиверсифікований венчурний пайовий інвестиційний фонд "Престиж-стабільний дохід". 5. АТ "Молочний альянс"
2	Наглядова рада	Члени наглядової ради	1. Вовченко С. М.; 2. Деркач О. В.; 3. Слободський І. С.; 4. Горовенко М. О.; 5. Шелудько Г. П..
3	Дирекція товариства	Генеральний директор та члени дирекції	Сіренко О.О. - генеральний директор - звільнено 07.09.2020; Косяченко С.О. - призначений генеральний директор з 08.09.2020; Угнявий М.Г. - член дирекції; Каплій О.О. - член дирекції; Кузьменко Т.Б. - член дирекції; Андріяка М.О. - член дирекції; Токарський В.В. - член дирекції; Романенко Т.В. - член дирекції; Голуб В.А. - член дирекції.

Джерело: [41]

Організаційна структура товариства затверджена рішенням Наглядової ради товариства від 30.09.2020 року наведена на у додатку А та вона відрізняється від організаційної структури АТ «Молочний альянс».

Середньооблікова кількість працівників ТДВ «Яготинський маслозавод» складає 918 осіб у 2020 р., 948 осіб у 2019 р., 898 осіб у 2018 р. З них у 2020 р. жінок на керівних посадах – 73 особи, що становить 8,6%.

Обсяги виробництва та реалізації основних видів продукції ТДВ «Яготинський маслозавод» наведені у табл. 2.2.

Таблиця 2.2

**Обсяги виробництва та реалізації основних видів продукції
ТДВ «Яготинський маслозавод»**

№ п/п	Основини вид продукції*	Обсяг виробництва		Обсяг реалізованої продукції	
		у натуральній формі (фізична од. вим.**)	у грошовій формі (тис.грн)	у натуральній формі (фізична од. вим.**)	у грошовій формі (тис.грн)
2017 рік					
1	Молоко питне	48811	672671	49469	684412
2	Кисломолочна продукція	23078	421623	23734	430461
3	Сирнотворожка продукція	3227	216529	3673	257260
2018 рік					
4	Молоко питне	48 433	768864	48 833	778339
5	Кисломолочна продукція	25 708	551216	26 075	556932
6	Сирнотворожка продукція	7 866	329687	7919	334024
2019 рік					
7	Молоко питне	48 214	834000	49 688	861313
8	Кисломолочна продукція	30 609	883622	34 576	1021813
9	Сирнотворожка продукція	3318	268511	3 733	322666
2020 рік					
10	Молоко питне	50029	867421	52012	922546
11	Кисломолочна продукція	29258	896808	35595	1138449
12	Сирнотворожка продукція	4001	340753	4396	400821

Примітка:* Зазначаються основні види продукції, які становлять більше 5 % від загального обсягу виробленої продукції в грошовому вимірі.

** Фізична одиниця виміру (зазначити) - штуки, тонни, кілограми, метри тощо.

Джерело: [41]

За 2018 рік реалізовано молочної продукції ТДВ «Яготинський маслозавод» на суму 3 201 672 тис грн В порівнянні з 2017 роком сума

реалізованої продукції збільшилась на 18%. За 2018 рік виконання плану виробництва можна оцінити оцінкою «задовільно». Процес виробництва продукції здійснюється відповідно до планів виробництва. В порівнянні з виробництвом за 2017 рік виробництво становило:

- сирково-творожна група – 98,9%;
- цільномолочна група продукції розділена на:
 - кисломолочну групу – 107,6% ;
 - групу «Молоко» - 99,2%;
 - групу «Сметана» - 100%;
 - масла – 78,3% .

Найбільше зниження виробництва в порівнянні з виробництвом в 2017 року спостерігається по групі «Масло», що відбулося через зниження надходження вершків від підприємств холдингу АТ «Молочний альянс». Компенсація недоотриманого доходу від реалізації масла відбулася в напрямку введення в асортимент нових товарних позицій: Айран з кропом 1,8% жиру, в пет-пляшці (450 гр.).

За 2019 рік реалізовано молочної продукції на суму 3 495 741 тис грн., що більше на 9% порівняно з попереднім роком. В порівнянні з виробництвом за 2019 рік виробництво становило:

- сирково - творожна група – 104%;
- цільномолочна група продукції розділена на:
 - кисломолочну групу – 91% ;
 - групу «Молоко» - 100%;
 - групу «Сметана» - 103%;
 - масла – 77% .

Найбільше зниження виробництва в порівнянні з виробництвом в 2019 році спостерігається по групі «Масло», що продовжило тенденції попереднього року та компенсація недоотриманого доходу від реалізації масла відбулася в напрямку введення в асортимент нових товарних позицій: Сир кисломолочний 5% та 9,5% (350 гр), Кефір 1% пюр-пак (900 гр).

За 2020 рік реалізовано молочної продукції, товарів, послуг на суму 3 166 323 тис грн., що має збільшення – 0,2%. В порівнянні з виробництвом за 2019 рік виробництво в 2020 році становило:

- сирково - творожна група – 121%;
- цільномолочна група продукції розділена на:
 - кисломолочну групу – 88% ;
 - групу «Молоко» - 104%;
 - групу «Сметана» - 118%;
 - масла – 98%.

Найбільше зниження виробництва в порівнянні з виробництвом в 2019 році спостерігається по Кисломолочній групі, що відбулося через часткову передачу виробництва молочної продукції на ТДВ «Баштанський сирзавод». В 2020 році введено нові асортиментні позиції, а саме: Десерт сирковий, Йогурт густий стакан (280 гр), Молоко ультрапастеризоване фасоване в тетра-фіно.

Отже, основна тенденція розвитку ТДВ «Яготинський маслозавод» - це забезпечення стабільності розвитку підприємства та утримання конкурентних позицій на ринку молочної продукції. Основні конкуренти – виробники молочної продукції: Терра Фуд», «Danone Україна», «Альміра», «Комо», «Житомирський маслозавод», «Люстдорф», «Milkiland Україна», «Вімм-Білл-Данн Україна» та ін.

2.2. Оцінка фінансового стану ТДВ «Яготинський маслозавод»

Аналіз фінансового стану за даними фінансової звітності підприємства є головною умовою оцінки якості господарської діяльності. На основі загальної оцінки фінансового стану підприємства визначають проблемні питання на підприємстві, та узагальнюючи їх визначають шляхи вирішення та напрямки покращення ситуації. Під час оцінки фінансового стану підприємства не залежно від організаційно-правової форми використовують різноманітні

фінансові коефіцієнти, що мають різну структуру, економічний зміст та відносяться до тієї чи іншої групи [22].

Найбільш вживаною є система, яка виділяє п'ять груп показників: показників майнового стану; показників ліквідності; показників платоспроможності; показників ділової активності; показників прибутковості (рентабельності) [22].

Показники майнового стану ТДВ «Яготинський маслозавод» (табл. 2.3) вказують про належний стан основних засобів та рівень їх зносу перебуває на рівні не більше 50% та зменшується у динаміці.

Таблиця 2.3

Показники майнового стану ТДВ «Яготинський маслозавод»

№ п/п	Показники	2017	2018	2019	2020	Відхилення, 2020-2017
1	Коефіцієнт зносу,%	44,34	41,86	46,03	39,68	-4,66
2	Коефіцієнт придатності,%	55,66	58,14	53,97	60,32	4,66
3	Фондомісткість	0,08	0,09	0,09	0,14	0,06
4	Фондовіддача	12,47	11,08	10,54	7,04	-5,43

Джерело: розраховано за даними [41]

Амортизація основних засобів ТДВ «Яготинський маслозавод» нараховується із застосуванням прямолінійного методу. Строки корисного використання встановлюються для кожного об'єкта основних засобів окремо. Середні строки корисного використання для груп основних засобів становлять: будинки та споруди – 15 років; машини та обладнання – 10 років; транспортні засоби – 9 років; інші основні засоби – 5 років. Первісна вартість власних основних засобів на кінець 2020 року становила 745525 тис.грн., ступінь зносу основних засобів у 2017 р. – 44,34%, 2018 р. – 41,86%, 2019 р. – 46,03%, 2020 р. – 39,68%. Основним фактором покращення майнового стану підприємства є придбання нових основних засобів (2017 р. – 62422 тис. грн, 2018 р. – 100 332 тис. грн, 2019 р. – 62 189 тис. грн, 2020 р. – 208 189 тис. грн) та витрати на поліпшення наявних.

Фондовіддача підприємства зменшилася з 12,47 грн до 7,04 грн, тобто збільшення вартості основних засобів не призвело до пропорційного збільшення чистого доходу (виручки) від реалізації продукції (товарів (робіт, послуг).

Отже, показники майнового стану свідчать про гарний стан основних засобів підприємства та їх покращення у 2017-2020 рр.

Показники ліквідності ТДВ «Яготинський маслозавод» (табл. 2.4) вказують про наявні проблеми у ліквідності підприємства та проблеми полягають у низькому значенні коефіцієнта абсолютної ліквідності. Інші показники перебувають у рекомендованих значеннях.

Таблиця 2.4

Показники ліквідності ТДВ «Яготинський маслозавод»

№ п/п	Показники	2017	2018	2019	2020	Відхилення, 2020-2017
1	Коефіцієнт абсолютної ліквідності	0,04	0,06	0,03	0,01	-0,03
2	Коефіцієнт поточної ліквідності	1,52	1,23	1,39	1,14	-0,38
3	Коефіцієнт загальної ліквідності	1,86	1,42	1,57	1,36	-0,50

Джерело: розраховано за даними [41]

Рекомендоване значення коефіцієнта абсолютної ліквідності становить 0,15-0,2 [22], проте для ТДВ «Яготинський маслозавод» значення становило 0,01-0,06, тобто менше у декілька разів. У додатку Б видно загальні розміри грошових коштів: 13430 тис. грн, 33152 тис. грн, 19270 тис. грн, 10217 тис. грн у відповідних роках.

Коефіцієнт абсолютної ліквідності визначається як відношення грошових коштів (ф.1р.1165) до поточних зобов'язань (ф.1 р.1695). Мінімальне рекомендоване значення – 0,15, максимальне рекомендоване значення – 0,2. У 2020 році ТДВ «Яготинський маслозавод» мало дефіцит грошових коштів у розмірі від 103059 тис. грн до 140817 тис. грн (табл. 2.5).

Грошові кошти ТДВ «Яготинський маслозавод», тис. грн

№ п/п	Показники	2017	2018	2019	2020
1	Гроші та їх еквіваленти	13430	33152	19270	10217
2	Мінімальне рекомендоване значення (0,15)	53746	89961	91442	113276
3	Максимальне рекомендоване значення (0,2)	71661	119948	121923	151034
4	Відхилення від нормативу				
5	Мінімальне рекомендоване значення (0,15)	-40316	-56809	-72172	-103059
6	Максимальне рекомендоване значення (0,2)	-58231	-86796	-102653	-140817

Джерело: розраховано за даними [41]

Коефіцієнт покриття (загальної ліквідності), що показує, яку частину поточних зобов'язань підприємство спроможне погасити, якщо воно реалізує усі свої оборотні активи, в тому числі і матеріальні запаси. Цей коефіцієнт показує також, скільки гривень оборотних коштів приходить на кожен гривню поточних зобов'язань. Такий показник, за балансом на 31 грудня 2020 року, має величину 1,36 (>1), що за зальними правилами є оптимальним.

Коефіцієнт швидкої (критичної) ліквідності показує, яку частину поточних зобов'язань підприємство спроможне погасити за рахунок найбільш ліквідних оборотних коштів – грошових коштів та їх еквівалентів, фінансових інвестицій та кредиторської заборгованості. Цей показник показує платіжні можливості підприємства щодо погашення поточних зобов'язань за умови своєчасного здійснення розрахунків з дебіторами. Такий показник, за балансом на 31 грудня 2020 року, має достатню величину 1,14. Основними зобов'язаннями ТДВ «Яготинський маслозавод» є кредиторська заборгованість за товари/роботи/послуги, кредиторська заборгованість з розрахунків, поточні забезпечення та інші поточні зобов'язання.

Показники фінансової стійкості (табл. 2.6) вказують на погіршення стану фінансової стійкості через зменшення значень коефіцієнтів фінансової незалежності та фінансової стійкості, через збільшення коефіцієнтів фінансової залежності та фінансового ризику.

Таблиця 2.6

Показники фінансової стійкості ТДВ «Яготинський маслозавод»

№ п/п	Показники	2017	2018	2019	2020	Відхилення, 2020-2017
1	Коефіцієнт фінансової незалежності	0,42	0,37	0,39	0,38	-0,03
2	Коефіцієнт фінансової стійкості	0,72	0,60	0,64	0,62	-0,10
3	Коефіцієнт фінансової залежності	0,58	0,63	0,61	0,62	0,03
4	Коефіцієнт фінансового ризику	1,40	1,68	1,57	1,61	0,22

Джерело: розраховано за даними [41]

Рекомендоване значення коефіцієнта фінансової незалежності становить більше 0,5, проте не дотримане ТДВ «Яготинський маслозавод» та зменшилося на 0,03 у 2017-2020 рр. Даний коефіцієнт розраховується на основі власного капіталу та валюти балансу. Якщо значення коефіцієнта фінансової незалежності менше 0,5, це свідчить про недостатній обсяг власного капіталу.

Всі інші показники також вказують, що ТДВ «Яготинський маслозавод» має недостатньо власного капіталу та частка власного капіталу у загальному капіталі стає менше щороку.

Наступна група показників – показники ділової активності, що розраховуються на основі визначального показника – чистий дохід від реалізації товарів, робіт та послуг

Показники ділової активності ТДВ «Яготинський маслозавод» у 2017-2020 роках погіршилися через збільшення періоду оборотності різних активів та джерел їх формування.

Таблиця 2.7

Показники ділової активності ТДВ «Яготинський маслозавод»

№ п/п	Показники	2017	2018	2019	2020	Відхилення, 2020-2017
1	Коефіцієнт загальної оборотності активів	3,25	2,94	2,45	2,18	-1,07
2	Період загальної оборотності активів	112	124	149	168	55
3	Коефіцієнт оборотності обігових коштів	4,56	4,22	3,50	3,19	-1,36
4	Коефіцієнт оборотності дебіторської заборгованості	6,01	5,19	4,12	3,77	-2,23
5	Коефіцієнт покриття дебіторської заборгованості	0,17	0,19	0,24	0,27	0,10
6	Частка дебіторської заборгованості в загальному обсязі поточних активів	79,08	82,89	86,77	82,69	3,61
7	Коефіцієнт оборотності короткострокової кредиторської заборгованості	10,68	9,87	7,92	6,95	-3,74
8	Співвідношення короткострокової дебіторської та кредиторської заборгованості	2,06	1,80	2,05	1,68	-0,38

Джерело: розраховано за даними [41]

Коефіцієнт загальної оборотності активів має чудові значення та загальна вартість активів обертається протягом одного року понад один раз. У 2017 р. тривалість обороту активів становив 112 днів і збільшився до 168 днів. Коефіцієнт оборотності обігових коштів, коефіцієнт оборотності дебіторської заборгованості, коефіцієнт оборотності короткострокової кредиторської заборгованості у 2017-2020 роках зменшилися. Співвідношення короткострокової дебіторської та кредиторської заборгованості вказує на переважання короткострокової дебіторської заборгованості, тобто про

відволікання коштів у розрахунках з іними підприємствами, з бюджетом, з нарахованих доходів, із внутрішніх розрахунків.

Оборотність дебіторської заборгованості показує скільки разів протягом року погашається дебіторська заборгованість. Чим вище значення показника, тим швидше компанія здатна стягувати плату з клієнтів за надані товари чи послуги. Аналіз ділової активності підприємства за оборотністю дебіторської заборгованості коливається в межах 4-6 разів.

Продовженням аналізу фінансового стану підприємства є прогнозування банкрутства за різними аналітичними моделями. Прогнозування банкрутства підприємства має на меті ідентифікацію потенційної загрози банкрутства для своєчасного формування системи заходів з нейтралізації негативних тенденцій розвитку фінансової ситуації на підприємстві [20, с. 237]. Найпоширенішими є наступні моделі: двофакторна модель Альтмана, п'ятифакторна модель Альтмана, показник діагностики платоспроможності Конана і Гольдера, модель Спрінгейта, модель Тафлера, модель Лису (додаток Д). Оцінка ймовірності банкрутства ТДВ «Яготинський маслозавод» за наступними моделями наведена у табл. 2.8.

Таблиця 2.8

Оцінка ймовірності банкрутства ТДВ «Яготинський маслозавод»

№ п/п	Модель	Значення інтегрального показника				Висновок
		2017	2018	2019	2020	
1	2	3	4	5	6	7
1	Двофакторна модель Альтмана	-2,36	-1,89	-2,05	-1,83	ймовірність банкрутства висока
2	П'ятифакторна модель Альтмана	15,04	13,64	11,36	9,98	ймовірність банкрутства дуже низька
3	П'ятифакторна модель Альтмана	14,23	12,89	10,75	9,48	ймовірність банкрутства дуже низька
4	Показник діагностики платоспроможності Конана і Гольдера	-0,26	-0,27	-0,17	-0,09	Вірогідність затримки платежів у 2017-2019 рр. відсутня, у 2020 р. – 40%

1	2	3	4	5	6	7
5	Модель Спрінгейта	2,43	2,37	1,82	1,36	імовірність банкрутства дуже низька
6	Модель Тафлера	0,97	0,86	0,78	0,70	підприємство має добрі довгострокові перспективи
7	Модель Лису	0,04	0,05	0,04	0,02	імовірність банкрутства у 2017-2019 рр. відсутня, у 2020 р. – підприємству загрожує банкрутство

Джерело: розраховано за даними [41]

Отже, ймовірність банкрутства ТДВ «Яготинський маслозавод» можна вважати невисокою, оскільки більшість моделей (п'ятифакторна модель Альмана, модель Спрінгейта, модель Тафлера, модель Лису) показали позитивний результат. Модель Лису та показник діагностики платоспроможності Конана і Гольдера вказують на погіршення фінансового стану у 2020 р. та незначне підвищення ймовірності банкрутства ТДВ «Яготинський маслозавод».

2.3. Оцінка рівня прибутковості ТДВ «Яготинський маслозавод»

Оцінка рівня прибутковості передбачає аналіз абсолютних та відносних показників у такій логічній послідовності: аналіз рівня прибутку та його формування, експрес-аналіз та розширений аналіз прибутковості, факторний аналіз прибутковості.

Проаналізуємо прибуток ТДВ «Яготинський маслозавод» як основне джерело інформації для визначення прибутковості підприємства. ТДВ «Яготинський маслозавод» отримало виключно прибутки: 2017 р. –

164523 тис. грн, 2018 р. – 253732 тис. грн, 2019 р. – 184741 тис. грн, 2020 р. – 129547 тис. грн.

Інші проміжні фінансові результати (валовий прибуток, фінансовий результат від операційної діяльності, фінансовий результат до оподаткування, табл. 2.9) також набували форми прибутку. У 2017-2020 рр. чистий прибуток зменшився на 21,6%, у 2018-2020 рр. – зменшився у два рази за рахунок різної динаміки доходів і витрат.

Таблиця 2.9

**Аналіз формування прибутку ТДВ «Яготинський маслозавод» за
2017-2020 рр., тис. грн**

№ п/п	Стаття	2017	2018	2019	2020
1	Чистий дохід від реалізації продукції (товарів, робіт, послуг)	2706103	3201672	3160485	3166323
2	Собівартість реалізованої продукції (товарів, робіт, послуг)	-2052854	-2342351	-2566752	-2657868
3	Валовий: прибуток	653249	859321	593733	508455
4	Інші операційні доходи	3220	5034	5869	3332
5	Адміністративні витрати	-22668	-26531	-33139	-33076
6	Витрати на збут	-363425	-446501	-246123	-239378
7	Інші операційні витрати	-10940	-23454	-22961	-15995
8	Фінансовий результат від операційної діяльності: прибуток	259436	367869	297379	223338
9	Інші фінансові доходи	3382	5477	3503	2539
10	Інші доходи	619	116	19	24903
11	Фінансові витрати	-62046	-62482	-79520	-72302
12	Інші витрати	-688	-1421	-3	-24739
13	Фінансовий результат до оподаткування: прибуток	200703	309559	221378	153739
14	Витрати з податку на прибуток	-36180	-55827	-36637	-24192
15	Чистий прибуток	164523	253732	184741	129547

Джерело: розраховано за даними [41]

До складу доходів ТДВ «Яготинський маслозавод» належали: чистий дохід (виручка) від реалізації продукції (товарів, робіт, послуг), інші операційні доходи, інші фінансові доходи, інші доходи.

Обсяг виробництва забезпечено за рахунок випуску продукції такої номенклатури: сирнотворожна продукція; масло вершкове; молоко питне; кисло-молочна продукція в асортименті. Аналіз формування чистого доходу

(виручки) від реалізації продукції ТДВ «Яготинський маслозавод» за 2017-2020 рр. наведено у табл. 2.10. У 2018 р. чистий дохід (виручка) від реалізації продукції збільшився у 1,2 рази, у 2019 р. – зменшився та у 2020 р. відновилося збільшення чистого доходу (виручки) від реалізації. Обсяги реалізації масла збільшилися у 2018 р. на 183 160 тис. грн та зменшилися у 2019-2020 рр. на 98 081 тис. грн та 2002 тис. грн. Побідна тенденція була характерна для молока та кисломолочної продукції.

Таблиця 2.10

**Аналіз формування чистого доходу (виручки) від реалізації продукції
ТДВ «Яготинський маслозавод» за 2017-2020 рр., тис. грн**

№ п/п	Стаття	2017	2018	2019	2020
1	Масло	488495	671 655	573 574	571 572
2	Сирно-творожна продукція	268899	281 708	290 352	314 630
3	Молоко	708891	781 305	776 198	829 450
4	Вершки	121932	99 567	121 096	142 669
5	Сметана	369409	333 980	342 428	432 234
6	Кисломолочна продукція	406284	534 884	495 407	475 380
7	Дитяче харчування	250520	379 815	389 436	293 125
8	Інша молочна продукція	91672	118 758	171 994	107 263
9	Усього	2706103	3 201 672	3 160 485	3 166 323

Джерело: розраховано за даними [41]

Обсяги реалізації сирно-творожної продукції збільшувалися у 2018 р. на 12 809 тис. грн, 2019 р. – 8644 тис. грн, 2020 р. – 24 278 тис. грн. Обсяги реалізації вершків та сметани зменшилися у 2018 р. та збільшилися у 2019-2020 рр. Обсяги реалізації дитячого харчування та іншої молочної продукції збільшувалися у 2018-2019 рр. та зменшилися у 2020 р.

До складу витрат ТДВ «Яготинський маслозавод» належали: собівартість реалізованої продукції (товарів, робіт, послуг), адміністративні витрати, витрати на збут, інші операційні витрати, фінансові витрати, інші витрати, витрати з податку на прибуток.

Проаналізуємо прибутковість ТДВ «Яготинський маслозавод» за спрощеним підходом (табл. 2.11).

Показники рентабельності ТДВ «Яготинський маслозавод»

№ п/п	Показники	2017	2018	2019	2020	Відхилення, 2020-2017
1	Рентабельність підприємства	0,20	0,23	0,14	0,09	-0,11
2	Рентабельність власного капіталу	0,52	0,59	0,38	0,23	-0,29
3	Рентабельність необоротних активів	0,69	0,77	0,48	0,28	-0,41

Джерело: розраховано за даними [41]

Рентабельність активів (ROA) дає розуміння наскільки ефективно менеджмент використовує активи підприємства для генерації прибутку. Від'ємні значення свідчать про збитки.

Аналіз даних фінансової звітності підприємства показує, що активи на ТДВ «Яготинський маслозавод» використовуються ефективно і за 2017-2020 рр. приносили високий прибуток, від 23 % у 2018 році до 9 % у 2020 році, що у 2017-2019 роках був вищим від рівня материнської групи. У 2020 р. рентабельність ТДВ «Яготинський маслозавод» становила 9%, але рентабельність АТ «Молочний Альянс» 11%.

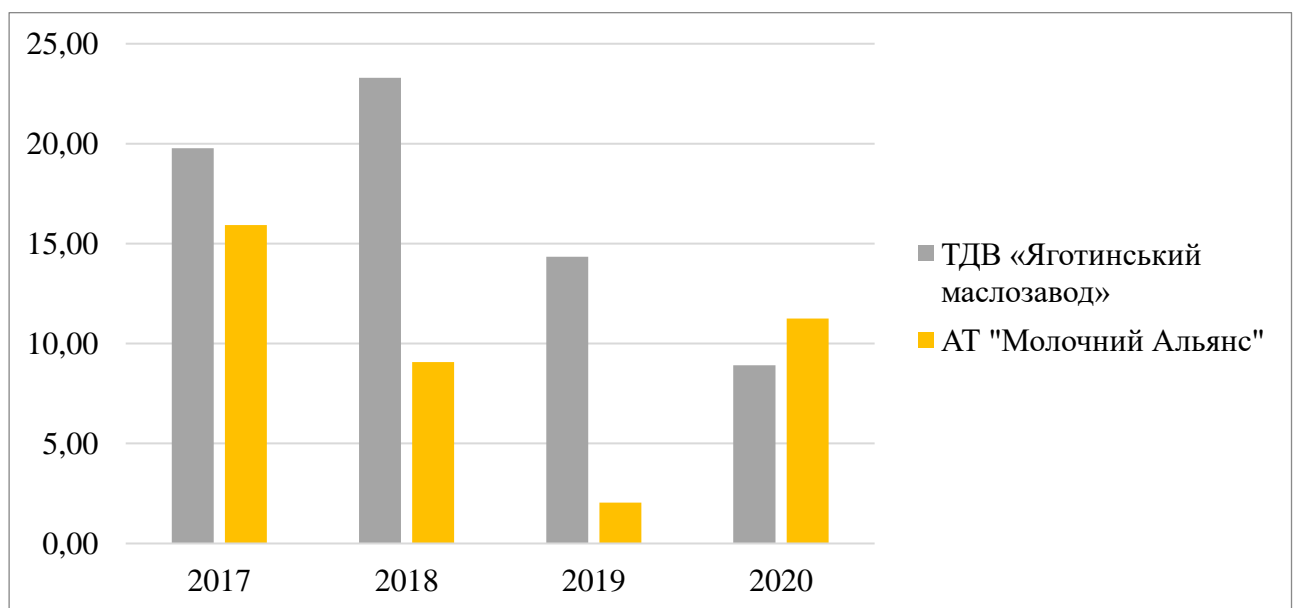

Рис. 2.2. Рентабельність підприємств ТДВ «Яготинський маслозавод» та АТ «Молочний Альянс»

Джерело: розраховано за даними [40, 41]

Рентабельність власного капіталу дає розуміння наскільки ефективно менеджмент використовує активи підприємства, сформовані у тому числі за рахунок власного капіталу для генерації прибутку. Власний капітал ТДВ «Яготинський маслозавод» використовуються ефективно, проте у 2017-2020 рр. показник рентабельності власного капіталу зменшився більше як у два рази: 2018 р. – 59%, 2020 р. – 23%. ТДВ «Яготинський маслозавод» у 2018-2020 рр. має суттєвий спад рентабельності, проте спад не є критичним і не приніс збитків компанії. У 2017-2019 рр. ТДВ «Яготинський маслозавод» був лідером за рівнем рентабельності власного капіталу та переважала середній рівень по АТ «Молочний Альянс», проте у 2020 р. – навпаки. Рентабельність власного капіталу АТ «Молочний Альянс» становила у 2020 р. 24%, що на 1% більше від ТДВ «Яготинський маслозавод».

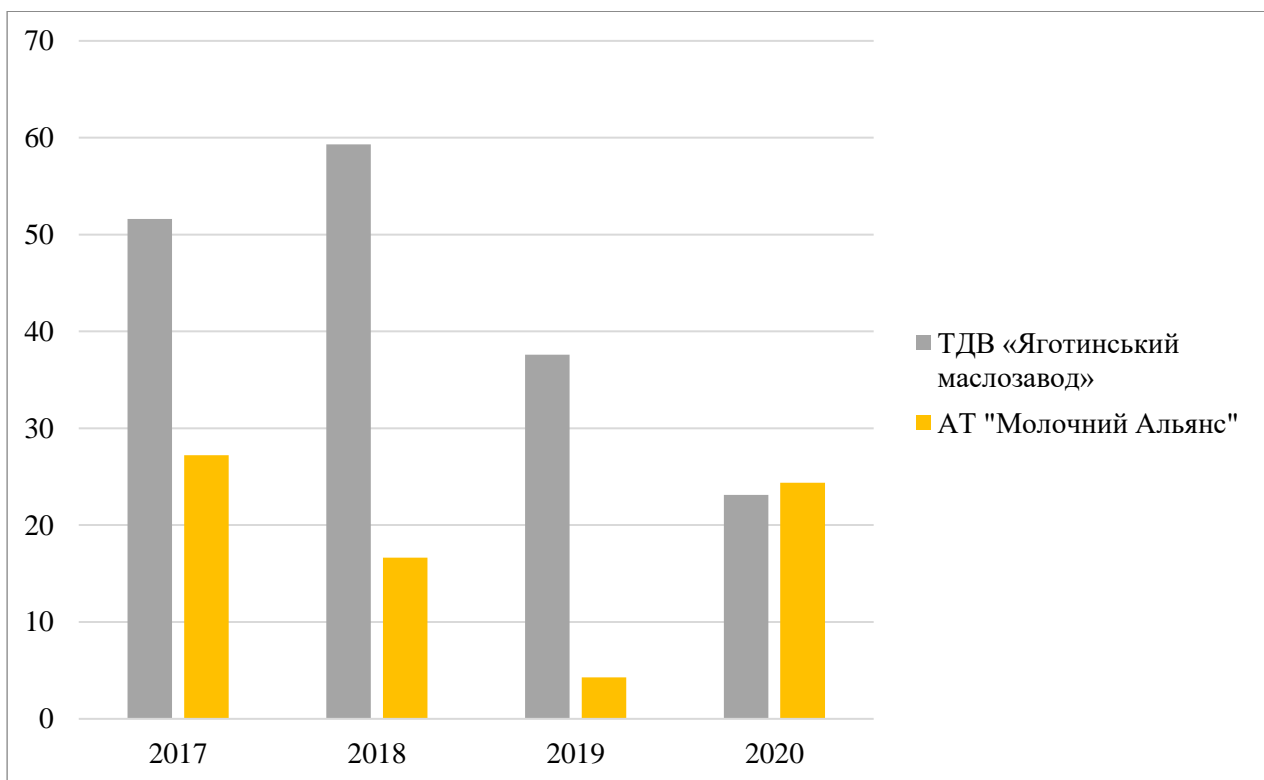

Рис. 2.3. Рентабельність власного капіталу ТДВ «Яготинський маслозавод» та АТ «Молочний Альянс»

Джерело: розраховано за даними [40, 41]

Рентабельність необоротних активів дає розуміння наскільки ефективно менеджмент використовує необоротні активи (нематеріальні активи,

незавершені капітальні інвестиції, основні засоби, довгострокові фінансові інвестиції, довгострокова дебіторська заборгованість тощо) підприємства для генерації прибутку.

Необоротні активи ТДВ «Яготинський маслозавод» використовуються ефективно, проте у 2017-2020 рр. показник рентабельності необоротних активів зменшився більше як у два рази: 2018 р. – 77%, 2020 р. – 28%. Рентабельність необоротних активів ТДВ «Яготинський маслозавод» була більшою за рентабельність необоротних активів АТ «Молочний Альянс».

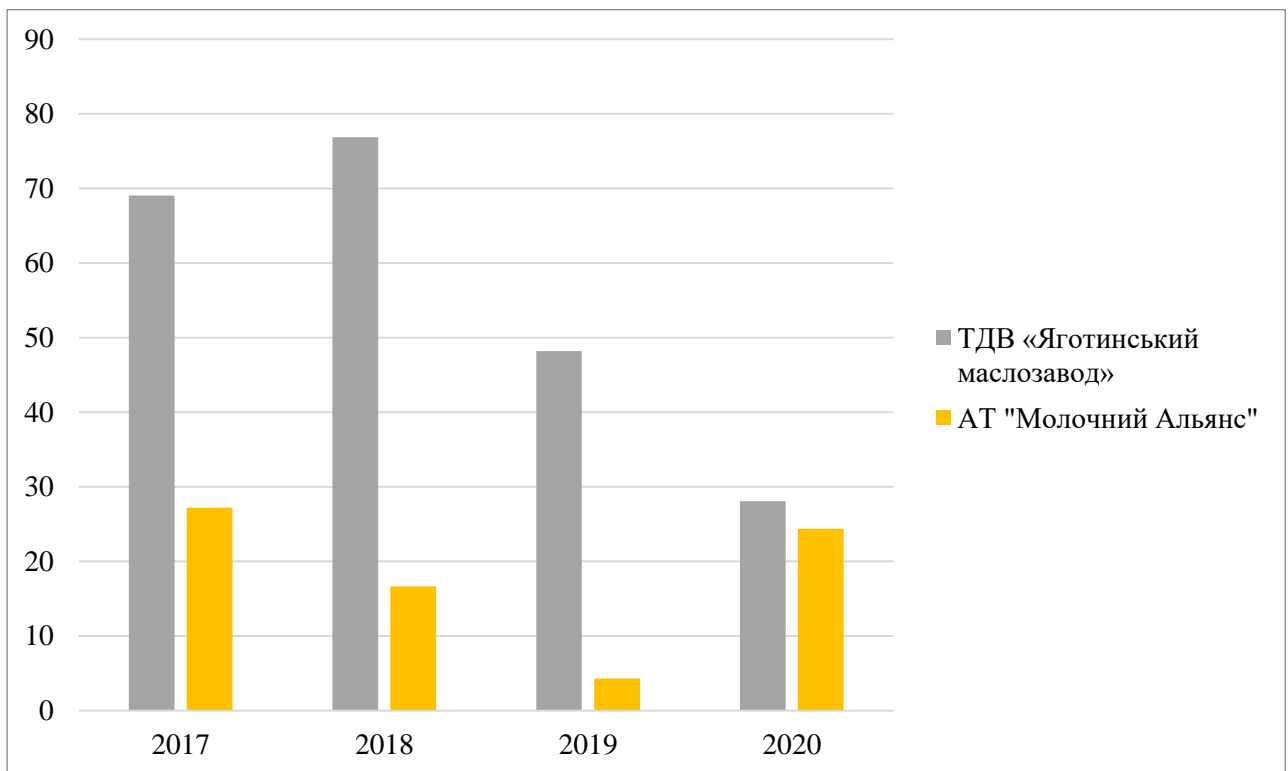

Рис. 2.4. Рентабельність необоротних активів ТДВ «Яготинський маслозавод» та АТ «Молочний Альянс»

Джерело: розраховано за даними [40, 41]

Отже, за всіма базовими показниками прибутковості ТДВ «Яготинський маслозавод» у 2018-2020 рр. має суттєвий спад, проте спад не є критичним для майбутнього розвитку підприємства.

Проаналізуємо прибутковість ТДВ «Яготинський маслозавод» за розширеним підходом (табл. 2.12).

Таблиця 2.12

Показники рентабельності ТДВ «Яготинський маслозавод», %

№ п/п	Показники	2017	2018	2019	2020	Відхилення, 2020-2017
<i>1. Витратні показники рентабельності</i>						
1	Рентабельність продукції за валовим прибутком	31,82	36,69	23,13	19,13	-12,69
2	Рентабельність операційної діяльності	10,59	12,96	10,37	7,58	-3,01
3	Рентабельність звичайної (господарської) діяльності	10,59	12,96	10,37	7,58	-3,01
<i>2. Доходні показники рентабельності</i>						
4	Валова рентабельність продажу (реалізації)	24,14	26,84	18,79	16,06	-8,08
5	Операційна рентабельність продажу	9,59	11,49	9,41	7,05	-2,53
6	Чиста рентабельність продажу (реалізації)	6,08	7,92	5,85	4,09	-1,99
<i>3. Ресурсні показники рентабельності</i>						
7	Економічна рентабельність капіталу	19,77	23,29	14,35	8,91	-10,85
8	Фінансова рентабельність	51,62	59,30	37,58	23,11	-28,51
9	Рентабельність оборотних активів	27,70	33,42	20,43	13,06	-14,64
10	Рентабельність виробництва	83,85	100,30	62,76	34,57	-49,28
11	Рентабельність інвестованого капіталу	29,32	34,96	22,40	13,73	-15,60

Джерело: розраховано за даними [41]

Витратні показники рентабельності ТДВ «Яготинський маслозавод» вказують на зменшення ефективності діяльності з 2019 року, коли рентабельність продукції за валовим прибутком, рентабельність операційної та господарської діяльності зменшили свої значення. У 2018 р. на 100 грн

собівартості реалізованої продукції припадало 36,69 грн валового прибутку, проте у 2020 р. показник зменшився у два рази – до 19,13%.

Доходні показники рентабельності ТДВ «Яготинський маслозавод» корелюють за напрямом динаміки з витратними показниками рентабельності. Чиста рентабельність продажу (реалізації) вказує скільки гривень чистого прибутку припадає на 100 грн чистого доходу від реалізації продукції. У 2018 р. на чистий прибуток припадало майже 8 грн чистого доходу від реалізації продукції та у 2020 р. зменшилося у два рази: до 4 грн.

Ресурсні показники рентабельності розраховуються на основі відношення чистого прибутку та ресурсних показників (активів, власного капіталу, оборотних активів, основних засобів, авансованого капіталу як суми власного капіталу, довгострокових зобов'язань та короткострокових кредитів).

Єдиною причиною, що може пояснити зменшення ресурсних показників рентабельності є невідповідність темпів росту ресурсних показників (активів, власного капіталу, оборотних активів, основних засобів, авансованого капіталу як суми власного капіталу, довгострокових зобов'язань та короткострокових кредитів) та чистого прибутку (рис. 2.4.).

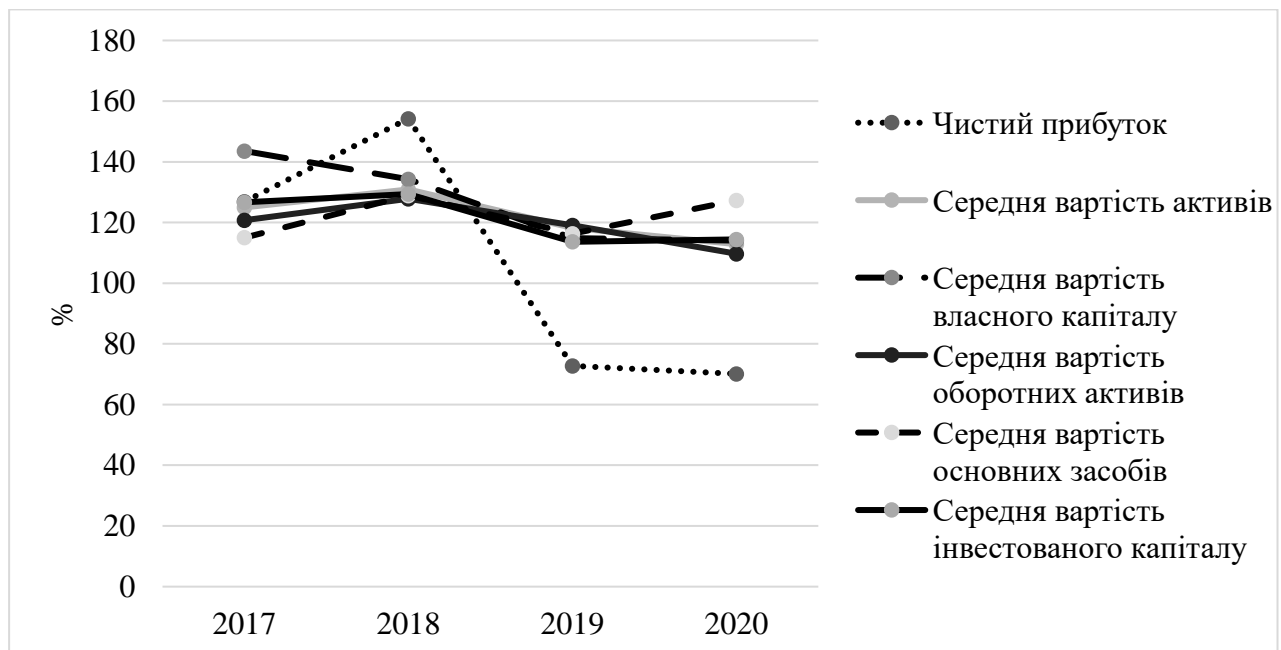

Рис. 2.4. Темпи росту базових показників ресурсних показників рентабельності ТДВ «Яготинський маслозавод»

Джерело: розраховано за даними [41]

Всі ресурсні показники рентабельності збільшилися у 2018 р., проте різко зменшилися у 2019 р. та 2020 р.: економічна рентабельність капіталу – у 2,6 разів, фінансова рентабельність – у 2,6 разів, рентабельність оборотних активів – у 2,6 разів, рентабельність виробництва – у 2,9 разів, рентабельність інвестованого капіталу – у 2,6 разів.

У 2018 р. темп росту чистого прибутку був найбільшим серед всіх базових показників, тому відбулося збільшення показників рентабельності, у 2019-2020 рр. – темп росту чистого прибутку був найменшим серед всіх базових показників, що пояснює причину зменшення показників рентабельності.

Всі показники рентабельності ТДВ «Яготинський маслозавод» у 2020 р. були мінімальними за 2018-2020 рр.

Результати факторного аналізу рентабельності активів (далі – *ROA*) проведено за моделлю факторного аналізу (рис. 1.6) та відображені в таблиці 2.13.

Таблиця 2.13

**Вихідні дані для факторного аналізу рентабельності активів
ТДВ «Яготинський маслозавод»**

№ п/п	Показники	2017	2018	2019	2020	Відхилення		
						2018-2017	2019-2018	2020-2019
1	2	3	4	5	6	7	8	9
1	Загальні активи на початок року, тис. грн	703633	960957	1217950	1357108	257324	256993	139158
2	Загальні активи на кінець року, тис. грн	960957	1217950	1357108	1549405	256993	139158	192297
3	Середня вартість загальних активів, тис. грн	832295	1089454	1287529	1453257	257159	198076	165728
4	Чистий прибуток, тис. грн	164523	253732	184741	129547	89209	-68991	-55194
5	Чистий дохід від реалізації продукції, тис. грн	2706103	3201672	3160485	3166323	495569	-41187	5838

1	2	3	4	5	6	7	8	9
6	Рентабельність активів (ряд.4/ряд.3), %	19,77	23,29	14,35	8,91	3,52	-8,94	-5,43
7	Рентабельність продажу (ряд.4/ряд.5), %	6,08	7,92	5,85	4,09	1,85	-2,08	-1,75
8	Оборотність активів (ряд.5/ряд.3)	3,25	2,94	2,45	2,18	-0,31	-0,48	-0,28

Джерело: розраховано за даними [41]

Розрахунок факторів впливу на прибутковість активів ТДВ «Яготинський маслозавод»:

2018 рік

$$\Delta ROA P_{\text{прод}} = (7,92 - 6,08) \times 3,25 = 6,00\% \quad (2.1)$$

$$\Delta ROA K_{\text{обА}} = 7,92 \times (2,94 - 3,25) = -2,48\% \quad (2.2)$$

$$\Delta ROA = 3,52\%, \Delta ROA = 6,00 - 2,48 = 3,52\%, \quad (2.3)$$

2019 рік

$$\Delta ROA P_{\text{прод}} = (5,85 - 7,92) \times 2,94 = -6,11\% \quad (2.4)$$

$$\Delta ROA K_{\text{обА}} = 5,85 \times (2,45 - 2,94) = -2,83\% \quad (2.5)$$

$$\Delta ROA = -8,94\%, \Delta ROA = -6,11 - 2,83 = -8,94\% \quad (2.6)$$

2020 рік

$$\Delta ROA P_{\text{прод}} = (4,09 - 5,85) \times 2,45 = -4,31\% \quad (2.7)$$

$$\Delta ROA K_{\text{обА}} = 4,09 \times (2,18 - 2,45) = -1,13\% \quad (2.8)$$

$$\Delta ROA = -5,43\%, \Delta ROA = -4,31 - 1,13 = -5,43\%, \quad (2.9)$$

З розрахунків випливає, що збільшення рентабельності активів у 2018 р. на 3,52% було спричинено негативною дією фактору оборотності активів (-2,48%). У 2019 р. зменшення рентабельності активів на 8,94% було спричинено негативною дією обох факторів: рентабельність продукції та оборотності активів з переважанням першого.

У 2020 р. зменшення рентабельності активів на 5,43% було спричинено негативною дією обох факторів: рентабельність продукції та оборотності активів з переважанням першого, що відповідає тенденції попереднього року.

Звідси випливає, що для зростання економічної рентабельності підприємства необхідно звернути увагу на підвищення ефективності продажу продукції, тобто отримувати більші прибутки з одиниці реалізованої продукції.

Для встановлення ступеня впливу факторів нижчого порядку на економічну рентабельність можна виконати аналіз чутливості рентабельності активів до зміни другорядних факторів (тобто на скільки відсотків зміниться економічна рентабельність при зміні фактору на 1%). У даному прикладі розраховано вплив факторів третього порядку на результативний показник ROA .

Аналіз чутливості рентабельності активів визначається через різницю фактичного та розрахункового рівнів рентабельності активів. Формула 2.10 демонструє аналіз чутливості рентабельності активів до зміни вартості активів.

$$\Delta ROA_A = ((A_{звіт} * (100+1)/100) / ЧП_{звіт}) - ROA_{звіт} \quad (2.10)$$

де $A_{звіт}$ – середня вартість загальних активів у звітному періоді, $ЧП_{звіт}$ – чистий прибуток підприємства у звітному періоді.

Формули 2.11-2.13 демонструють аналіз чутливості рентабельності активів до зміни вартості доходів та витрат та повинні бути продовжені для всіх складових фінансових результатів.

$$\Delta ROA_{ЧД} = (A_{звіт} / (ЧД_{звіт} * (100+1)/100) - СВ_{звіт} + ІОД_{звіт} - АВ_{звіт} - ВЗ_{звіт} - ІОВ_{звіт} + ІФД_{звіт} + ІД_{звіт} - ФВ_{звіт} - ІВ_{звіт} - Приб) - ROA_{звіт} \quad (2.11)$$

$$\Delta ROA_{СВ} = (A_{звіт} / (ЧД_{звіт} - СВ_{звіт} * (100+1)/100) + ІОД_{звіт} - АВ_{звіт} - ВЗ_{звіт} - ІОВ_{звіт} + ІФД_{звіт} + ІД_{звіт} - ФВ_{звіт} - ІВ_{звіт} - Приб) - ROA_{звіт} \quad (2.12)$$

$$\Delta ROA_{ІД} = (A_{звіт} / (ЧД_{звіт} - СВ_{звіт} + ІОД_{звіт} * (100+1)/100) - АВ_{звіт} - ВЗ_{звіт} - ІОВ_{звіт} + ІФД_{звіт} + ІД_{звіт} - ФВ_{звіт} - ІВ_{звіт} - Приб) - ROA_{звіт} \quad (2.13)$$

...

де $A_{звіт}$ – середня вартість загальних активів у звітному періоді, $ЧД_{звіт}$ – чистий дохід від реалізації продукції у звітному періоді, $СВ_{звіт}$ – собівартість реалізованої продукції (товарів, робіт, послуг) у звітному періоді, $ІОД_{звіт}$ – інші операційні доходи у звітному періоді, $АВ_{звіт}$ – адміністративні витрати у звітному періоді, $ВЗ_{звіт}$ – витрати на збут у звітному періоді, $ІОВ_{звіт}$ – інші

операційні витрати у звітному періоді, $ІФД_{звіт}$ – інші фінансові доходи у звітному періоді, $ІД_{звіт}$ – інші доходи у звітному періоді, $ФВ_{звіт}$ – фінансові витрати у звітному періоді, $ІВ_{звіт}$ – інші витрати у звітному періоді $П_{риб}$ – податок на прибуток.

У додатку Е наведено порядок моделювання показників фінансової звітності для проведення факторного аналізу рентабельності активів у 2017 р., такий порядок застосовано для всіх досліджуваних років (додаток Ж, додаток З, додаток И).

Таблиця 2.14

**Аналіз чутливості рентабельності активів ТДВ «Яготинський
маслозавод», 2017 р.**

№ п/п	Показники	2017 р., тис. грн	Відсоток зміни параметру в бік збільшення, %	Відсоток зміни <i>ROA</i>	Значення <i>ROA</i> , %
1	Середня вартість загальних активів	832295	1	0,20	19,97
2	Чистий дохід від реалізації продукції	2706103	1	2,67	22,44
3	Собівартість реалізованої продукції (товарів, робіт, послуг)	-2052854	1	-2,02	17,75
4	Інші операційні доходи	3220	1	0,01	19,78
5	Адміністративні витрати	-22668	1	-0,02	19,75
6	Витрати на збут	-363425	1	-0,35	19,42
7	Інші операційні витрати	-10940	1	-0,01	19,76
8	Інші фінансові доходи	3382	1	0,01	19,78
9	Інші доходи	619	1	0,00	19,77
10	Фінансові витрати	-62046	1	-0,06	19,71
11	Інші витрати	-688	1	0,00	19,77

Джерело: розраховано за даними [41]

З розрахунків аналізу чутливості випливає, що рентабельність активів ТДВ «Яготинський маслозавод» у 2017 р. було найбільше чутливе до зміни чистого доходу від реалізації продукції та собівартості реалізованої продукції, помірно чутливе – вартості активів та витрат на збут.

З розрахунків випливає, що рентабельність активів ТДВ «Яготинський маслозавод» у 2018 р. було найбільше чутливе до зміни чистого доходу від реалізації продукції та собівартості реалізованої продукції, помірно чутливе – вартості активів та витрат на збут.

Таблиця 2.15

**Аналіз чутливості рентабельності активів ТДВ «Яготинський
маслозавод», 2018 р.**

№ п/п	Показники	2018 р. тис. грн	Відсоток зміни параметру в бік збільшення, %	Відсоток зміни <i>ROA</i>	Значення <i>ROA</i> , %
1	Середня вартість загальних активів	1089454	1	0,23	23,52
2	Чистий дохід від реалізації продукції	3201672	1	2,42	25,71
3	Собівартість реалізованої продукції (товарів, робіт, послуг)	-2342351	1	-1,75	21,54
4	Інші операційні доходи	5034	1	0,01	23,30
5	Адміністративні витрати	-26531	1	-0,01	23,28
6	Витрати на збут	-446501	1	-0,33	22,96
7	Інші операційні витрати	-23454	1	-0,01	23,28
8	Інші фінансові доходи	5477	1	0,01	23,30
9	Інші доходи	116	1	0,01	23,30
10	Фінансові витрати	-62482	1	-0,04	23,25
11	Інші витрати	-1421	1	0,01	23,30

Джерело: розраховано за даними [41]

З розрахунків випливає, що рентабельність активів ТДВ «Яготинський маслозавод» у 2019 р. було найбільше чутливе до зміни чистого доходу від реалізації продукції та собівартості реалізованої продукції, помірно чутливе – вартості активів та витрат на збут, проте чутливість зменшилася. У 2019 р. збільшення чистого доходу від реалізації на 1% призводила до збільшення рентабельності активів на 2,05% проти 2,42% у 2018 р. та 2,67% у 2019 р. Зменшилася чутливість до зміни собівартості та підвищення собівартості на 1% призводить до зменшення рентабельності активів на 1,67% проти 1,75% у 2018 р. та 2,02% у 2017 р.

**Аналіз чутливості рентабельності активів ТДВ «Яготинський
маслозавод», 2019 р.**

№ п/п	Показники	2019 р. тис. грн	Відсоток зміни параметру в бік збільшення, %	Відсоток зміни <i>ROA</i>	Значення <i>ROA</i> , %
1	Середня вартість загальних активів	1287529	1	0,14	14,49
2	Чистий дохід від реалізації продукції	3160485	1	2,05	16,40
3	Собівартість реалізованої продукції (товарів, робіт, послуг)	-2566752	1	-1,67	12,68
4	Інші операційні доходи	5869	1	0,00	14,35
5	Адміністративні витрати	-33139	1	-0,02	14,33
6	Витрати на збут	-246123	1	-0,16	14,19
7	Інші операційні витрати	-22961	1	-0,02	14,33
8	Інші фінансові доходи	3503	1	0,00	14,35
9	Інші доходи	19	1	0,00	14,35
10	Фінансові витрати	-79520	1	-0,05	14,30
11	Інші витрати	-3	1	0,00	14,35

Джерело: розраховано за даними [41]

З табл. 2.14-2.17 видно, що серед факторів третього порядку на економічну рентабельність максимальний вплив мають такі фактори, як:

1) чистий дохід від реалізації, зростання якого на 1% спричинить зростання рентабельності активів на 2,67% у 2017 р., 2,42% у 2018 р., 2,05% у 2019 р., 1,74% у 2020 р., за умови незмінності інших факторів. Таким чином, чутливість зміни рентабельності активів до зміни чистого доходу від реалізації продукції зменшується;

2) собівартість реалізованої продукції (товарів, робіт, послуг), зростання якої на 1% спричинить зменшення рентабельності активів на 2,02% у 2017 р., 1,75% у 2018 р., 1,67% у 2019 р., 1,61% у 2020 р., за умови незмінності інших факторів. Чутливість зміни рентабельності активів до зміни собівартості реалізованої продукції зменшується;

**Аналіз чутливості рентабельності активів ТДВ «Яготинський
маслозавод», 2020 р.**

№ п/п	Показники	2020 р. тис. грн	Відсоток зміни параметру в бік збільшення, %	Відсоток зміни <i>ROA</i>	Значення <i>ROA</i> , %
1	Середня вартість загальних активів	1453257	1	3,93	12,84
2	Чистий дохід від реалізації продукції	3166323	1	1,74	10,65
3	Собівартість реалізованої продукції (товарів, робіт, послуг)	-2657868	1	-1,61	7,30
4	Інші операційні доходи	3332	1	-0,08	8,83
5	Адміністративні витрати	-33076	1	-0,10	8,81
6	Витрати на збут	-239378	1	-0,22	8,69
7	Інші операційні витрати	-15995	1	-0,09	8,82
8	Інші фінансові доходи	2539	1	-0,08	8,83
9	Інші доходи	24903	1	-0,07	8,84
10	Фінансові витрати	-72302	1	-0,12	8,79
11	Інші витрати	-24739	1	-0,10	8,81

Джерело: розраховано за даними [41]

3) середня вартість загальних активів, зростання якого на 1% спричинить зменшення рентабельності активів на 0,20% у 2017 р., 0,23% у 2018 р., 0,14% у 2019 р., 3,93% у 2020 р., за умови незмінності інших факторів. Таким чином, чутливість зміни рентабельності активів до зміни чистого доходу від реалізації продукції збільшується;

4) збільшення адміністративних витрат, витрат на збут, інших операційних витрат, фінансових витрат спричинить зменшення рентабельності активів.

Висновки до розділу 2

1. Історія Яготинського маслозаводу починається з червня 1956 року. Він був створений як підприємство з переробки молока та вершків. ТДВ «Яготинський маслозавод» пройшов шлях від відкритого акціонерного товариства до товариства з додатковою відповідальністю.

2. Основна тенденція розвитку ТДВ «Яготинський маслозавод» - це забезпечення стабільності розвитку підприємства та утримання конкурентних позицій на ринку молочної продукції. На сьогодні підприємство випускає 36 видів молочної продукції під ТМ «Яготинське»: масло, молоко, сметану, кефір, ряжанку, термостатну молочну продукцію, м'які і кисломолочні сири, йогурти, ноу-хау підприємства – питну закваску з наповнювачами та без них, а також новинки: функціональний кисломолочний продукт Геролакт, Какао на молоці, Велике молоко та кефір.

3. Аналіз фінансового стану ТДВ «Яготинський маслозавод» проведено за даними фінансової звітності підприємства є головною умовою оцінки якості господарської діяльності. На основі загальної оцінки фінансового стану підприємства визначено проблемні питання на підприємстві: проблеми у ліквідності підприємства через низьке значення коефіцієнта абсолютної ліквідності, погіршення стану фінансової стійкості через зменшення значень коефіцієнтів фінансової незалежності та фінансової стійкості, через збільшення коефіцієнтів фінансової залежності та фінансового ризику; недостатність власного капіталу та частка власного капіталу у загальному капіталі стає менше щороку.

4. Активи на ТДВ «Яготинський маслозавод» використовуються ефективно і за 2017-2020 рр. приносили високий прибуток, від 23 % у 2018 році до 9 % у 2020 році, що у 2017-2019 роках був вищим від рівня материнської групи. Рентабельність власного капіталу вказує, що власний капітал ТДВ «Яготинський маслозавод» використовуються ефективно, проте у 2017-

2020 рр. показник рентабельності власного капіталу зменшився більше як у два рази. ТДВ «Яготинський маслозавод» у 2018-2020 рр. має суттєвий спад рентабельності, проте спад не є критичним і не приніс збитків компанії.

РОЗДІЛ 3

НАПРЯМИ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ПРИБУТКОВОСТІ ПІДПРИЄМСТВА В УМОВАХ МАКРОЕКОНОМІЧНОЇ НЕСТАБІЛЬНОСТІ

3.1. Системний підхід до забезпечення прибутковості підприємства

Забезпечення прибутковості підприємства є головною метою діяльності підприємства, що виписано у статуті підприємства та інших внутрішніх документах. Водночас, прибутковість підприємства повинна забезпечуватися не лише на рівні кількох відсотків, а на рівні, що дозволить виплачувати дивіденди власникам, оновлювати основні фонди для виробництва продукції, слідкувати за тенденціями відповідного ринку (на прикладі ТДВ «Яготинський маслозавод» - ринку молочної продукції), утримувати конкурентні позиції на ринку молочної продукції та бути стійким до кризових ситуацій.

Як показав аналіз рентабельності ТДВ «Яготинський маслозавод», показники ефективності діяльності збільшилися у 2018-2020 рр. у 2-2,5 рази, що вимагає запровадження дієвої системи забезпечення прибутковості та впровадження активних антикризових дій. Аналіз теорії управління прибутком проведений Л. Л. Лазебник та В. М. Стефанюк у статті «Забезпечення прибутковості підприємства в умовах посилення конкуренції на прикладі компанії «Кернел» [42] дозволив встановити необхідність застосування до управління прибутком наступних наукових підходів: системного, комплексного, інтеграційного, маркетингового, функціонального, динамічного, відтворювального, процесного, нормативного, кількісного (математичного), адміністративного, поведінкового (табл. 3.1). Для ТДВ «Яготинський маслозавод» з урахуванням складності складеної ситуації необхідно застосовувати системний підхід, оскільки лише застосування певної сукупності

методів, способів та інструментів дасть змогу забезпечити належний рівень прибутковості у наступних періодах, що також можуть бути кризовими.

Таблиця 3.1

Основні підходи до управління прибутком

Види підходів	Характеристика	Особливості
1. Системний підхід	Розглядається як сукупність взаємозалежних елементів, що має вихід (мету), вхід, зв'язок із зовнішнім середовищем, зворотний зв'язок	При застосуванні комплексного підходу повинні враховуватися економічні, організаційні, соціальні, психологічні, а при необхідності й інші аспекти управління прибутком підприємства та їх взаємозв'язки
2. Інтеграційний підхід	Націлений на дослідження і посилення взаємозв'язків: між елементами прибутку; між стадіями формування і розподілу прибутку; між рівнями управління прибутком по вертикалі; між суб'єктами управління прибутком підприємства по горизонталі	
3. Маркетинговий підхід	Передбачає орієнтацію інструмента управління прибутком підприємства на споживача	
4. Функціональний підхід	Полягає в тому, що процес управління прибутком розглядається як сукупність функцій, які необхідні.	Після встановлення функцій створюються кілька альтернативних об'єктів для виконання цих функцій і обирається той з них, що вимагає мінімум сукупних витрат за один цикл формування і розподілу прибутку. При альтернативному підході удосконалюється існуючий об'єкт, у нашому дослідженні - прибуток, що дозволяє докорінно поліпшити структуру об'єкта, напрямки формування і розподілу
5. Відтворювальний підхід	Підхід, орієнтований на постійне поновлення власного капіталу підприємства, причому, переважно розширене відтворення цього ресурсу.	
6. Процесний підхід	Процес управління є загальною сумою усіх функцій, серією безперервних взаємозалежних дій, спрямованих на управління прибутком підприємства.	
7. Кількісний підхід	Полягає в переході від якісних оцінок прибутку до кількісних за допомогою математичних, статистичних методів, розрахунків, експертних оцінок, системи балів.	
8. Адміністративний підхід	Полягає в регламентації функцій, прав, обов'язків, нормативів якості, витрат, тривалості, елементів у нормативних актах (накази, розпорядження, вказівки, стандарти, інструкції, положення і т. п.) у процесі управління прибутком.	

Джерело: [42, с. 189]

Головною метою управління прибутком є визначення шляхів найбільш ефективного його формування та оптимального розподілу, що спрямовані на забезпечення розвитку діяльності підприємства та зростання його ринкової вартості. На нашу думку, головною метою забезпечення прибутковості ТДВ «Яготинський маслозавод» є визначення шляхів найбільш ефективного формування прибутку та оптимального його розподілу, що спрямовані на забезпечення розвитку діяльності підприємства в умовах конкурентного середовища та зростання його ринкової вартості.

Основними задачами управління формуванням прибутку підприємства є такі: забезпечення максимізації розміру прибутку, що формується, і який відповідає ресурсному потенціалу та ринковій кон'юнктурі; забезпечення оптимальної пропорційності між рівнем прибутку, що формується, та допустимим рівнем ризику; забезпечення високої якості прибутку, що формується; забезпечення постійного збільшення ринкової вартості підприємства.

Динамічний розвиток підприємства неможливий без створення дієвого механізму забезпечення прибутковості (рис. 3.1), основною метою якого є забезпечення умов для ефективного формування, розподілу і використання прибутку у поточному і перспективному періодах. Перша складова механізму забезпечення прибутковості - це інституційна складова або «наявність внутрішніх структурних підрозділів, які здійснюють розробку та реалізацію управлінських рішень щодо формування та розподілу прибутку» [43, с. 876].

ТДВ «Яготинський маслозавод» має особливу систему фінансового управління, що пов'язане з входженням до складу АТ «Молочний Альянс». Забезпечення прибутковості ТДВ «Яготинський маслозавод» реалізується такими посадовими особами та структурними підрозділами: генеральний директор, заступник генерального директора з економічних питань, головний бухгалтер, бухгалтерія, планово-економічний відділ та ін.

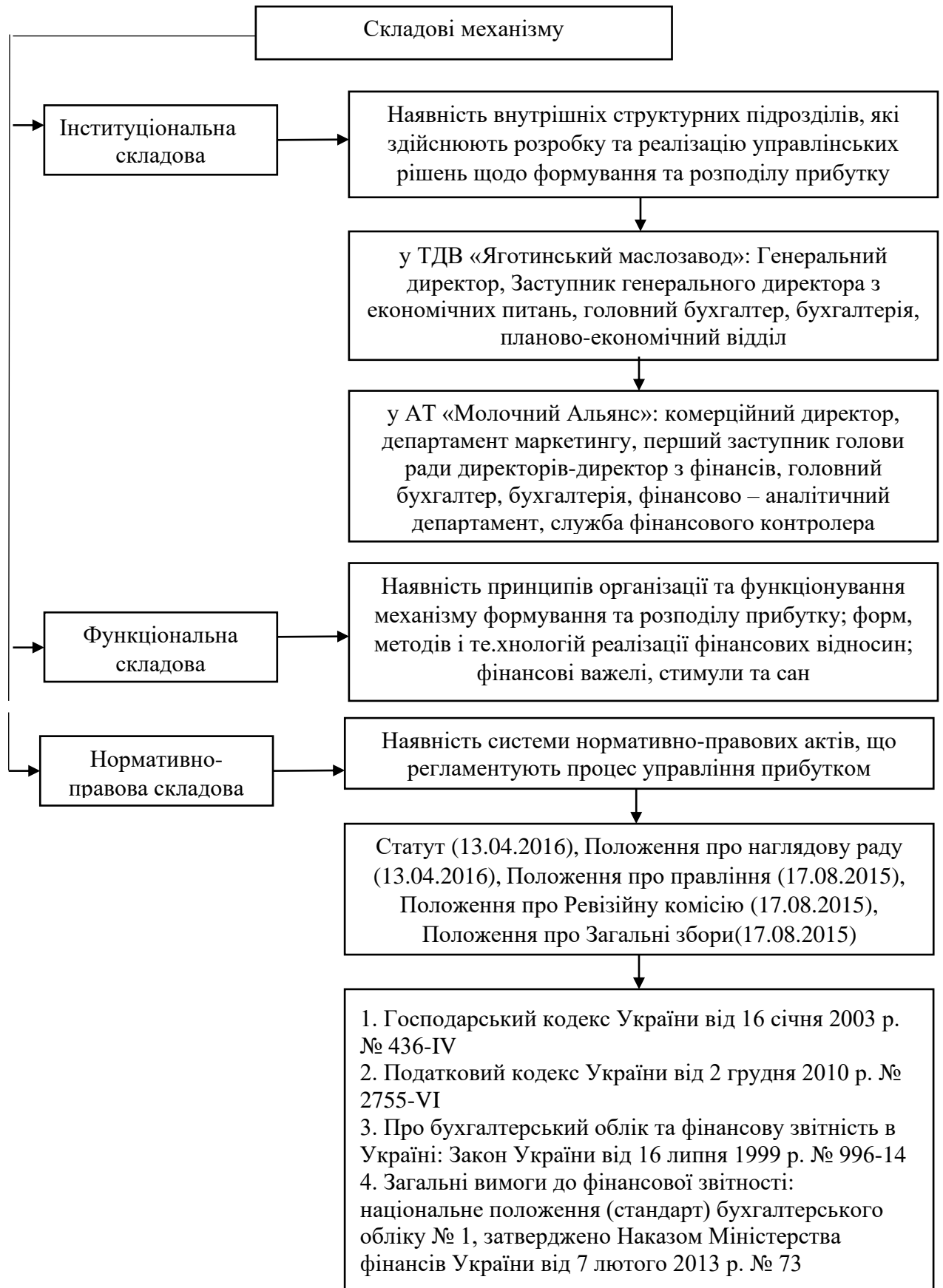

Рис. 3.1. Складники механізму забезпечення прибутковості ТДВ «Яготинський маслозавод»

Джерело: побудовано за даними [21, 40, 41,44, 45, 46]

Забезпечення прибутковості у АТ «Молочний Альянс» реалізується такими посадовими особами та структурними підрозділами: комерційний директор, департамент маркетингу, перший заступник голови ради директорів-директор з фінансів, головний бухгалтер, бухгалтерія, фінансово – аналітичний департамент, служба фінансового контролера та ін.

АТ «Молочний альянс» – компанія з централізованою структурою управління фінансами, закупівлями, маркетингом, виробництвом, логістикою та продажами [40], тому забезпечення прибутковості ТДВ «Яготинський маслозавод» потрібно розглядати лише у контексті синергії з АТ «Молочний альянс».

Проведене дослідження свідчить, що резерви підвищення прибутковості підприємства можна поділити на дві умовні групи: заходи, спрямовані на підвищення ключових показників впливу (якість реалізованої продукції, обсяг виробництва та продажів, частка на ринку молочної продукції, доходи від інвестиційної та фінансової діяльності тощо), та заходи, спрямовані на зниження ключових показників впливу (собівартість продукції, рівень, обсяг рекламацій та витрат на збут продукції, витрати інвестиційної та фінансової діяльності тощо). Однак варто усвідомлювати, що підвищення прибутковості підприємства досягається також шляхом підвищення ефективності тактики та стратегії управління прибутком.

Тому в сучасних умовах, що характеризуються кризовими явищами, посиленням конкурентної боротьби, існуванням та поширенням інформаційних війн, варто розглянути можливість упровадження нових методів управління підприємством з метою забезпечення його ефективного функціонування. Стратегічний підхід до управління прибутком підприємства має бути орієнтований на перспективу, яка характеризується високим рівнем невизначеності, тому має враховувати значну кількість параметрів, що визначають майбутній стан розвитку підприємства.

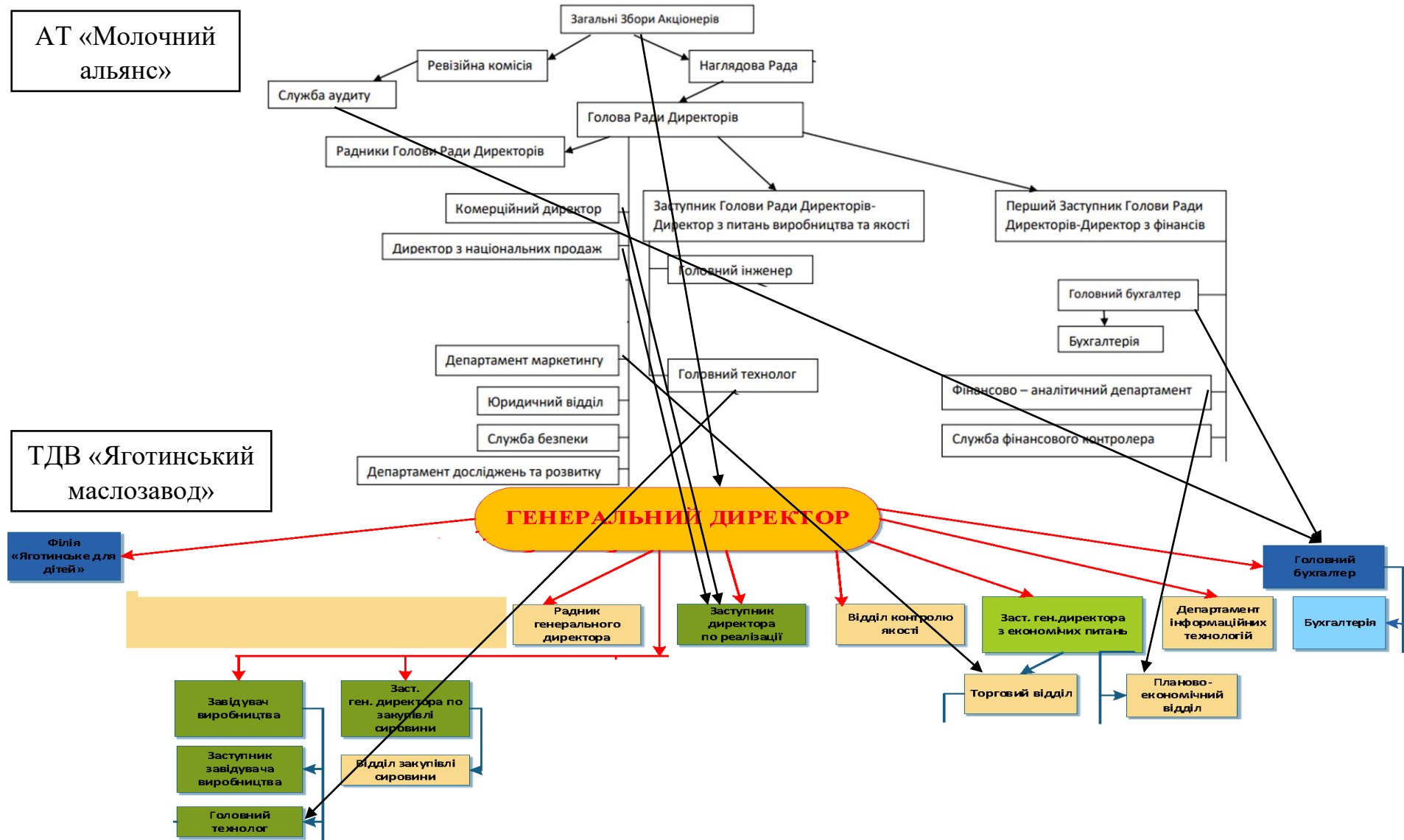

Рис. 3.2. Інституціональна складова забезпечення прибутковості ТДВ «Яготинський маслозавод»

Управління прибутком являє собою сукупність принципів і методів розроблення і реалізації управлінських рішень щодо формування, розподілу та використання прибутку підприємства. Основні принципи побудови стратегічного підходу до управління прибутком наведено в табл. 3.2.

Таблиця 3.2

Характеристика принципів побудови стратегічного підходу до управління прибутком

Назва принципу	Сутність реалізації принципу
Принцип об'єктивної необхідності	Функціонування підприємства зумовлює необхідність отримання прибутку в процесі діяльності.
Принцип безперервності	Необхідність постійної оцінки ефективності функціонування підприємства за обраними ключовими показниками.
Принцип системності	Підприємство є складною економічною системою, тому варто враховувати наслідки прийняття управлінських рішень.
Принцип інтеграції	Система управління прибутком повинна бути узгоджена зі стратегічними пріоритетами розвитку підприємства, а також інтегрована у загальну організаційну систему управління підприємством.
Принцип оптимальності	Врахування обмеженості ресурсів підприємства та специфічних особливостей під час ухвалення управлінських рішень.
Принцип відповідальності	Закріплення відповідальності конкретних суб'єктів управління за дотримання стратегічних показників прибутковості.
Принцип інформаційної забезпеченості	Необхідність забезпечення процесу управління прибутком достовірною, своєчасною та важливою інформацією про внутрішнє і зовнішнє середовище.
Принцип науковості	Обґрунтування прогнозів і планів з урахуванням об'єктивних закономірностей функціонування фінансів підприємства.
Принцип збалансованості	У процесі визначення стратегічних пріоритетів необхідно врахувати різноманітні показники.
Принцип реальності визначення пріоритетів	Для підвищення достовірності прогнозних значень необхідно визначити пріоритети з урахуванням реальних можливостей.
Принцип альтернативності	Урахування та обґрунтування всіх можливих шляхів розвитку підприємства.
Принцип перспективності	Орієнтація механізму управління прибутковістю на реалізацію стратегії підприємства.
Принцип адаптивності	Можливість зміни стратегічних пріоритетів за змін внутрішнього і зовнішнього середовища.

Джерело: [43, с. 876]

При цьому доцільно аналізувати вплив усіх зацікавлених груп на діяльність підприємства (як із зовнішнього, так і з внутрішнього середовища), які ймовірно впливатимуть на досягнення цілей розвитку підприємства в коротко- та довгостроковій перспективах. Урахування ризиків під час

розроблення та використання стратегічного підходу до управління прибутком підприємства, що базується на системі методів та моделей (табл. 3.3), має низку переваг, таких як:

- своєчасність інформування управлінського персоналу про ймовірні ризики з метою коригування підходу до управління;
- розроблення та впровадження превентивних заходів профілактики, нейтралізації та зменшення впливу ризиків;
- спрямованість на досягнення стратегічних і тактичних цілей підприємства, зростання його конкурентоспроможності.

Таблиця 3.3

Система методів та моделей, що застосовуються у стратегічному підході до управління прибутком підприємства

Метод	Опис
Методи прогнозування	Якісні методи прогнозування (анкетування, колективні і індивідуальні експертні оцінки), кількісні методи прогнозування (екстраполяція, регресійний аналіз), прогнозування банкрутства
Аналіз внутрішнього і зовнішнього середовища	SWOT-аналіз, метод SPACE, прогностичні методи, економіко-статистичні методи, імітаційне моделювання, сценарний аналіз, матриця можливостей, матриця погроз, експертні методи
Стратегічний аналіз фінансових результатів	Опрацювання звітів, кореляційно-регресійний метод, метод нормативних коефіцієнтів, лінійний тренд
Стратегічний аналіз конкурентних позицій підприємства	Модель BCG, модель GE/McKinsey, матриця Shell/DPM, бенчмаркінг
Анкетування	Суцільне (охоплюються великі групи населення), вибіркоче (здійснюють опитування певної групи учасників); усне (за типом інтерв'ю) та письмове (бланкові анкети); індивідуальне та групове
Стратегічний управлінський аналіз	Модель GE/McKinsey, крива досвіду, експертні оцінки, математичні методи - аналіз (рейдів, факторний аналіз, розрахунок середніх показників, спеціальних коефіцієнтів тощо)

Джерело: [43, с. 877]

Також, на думку науковців, під час реалізації стратегічного підходу до управління прибутком підприємства доцільно розробити систему показників, що комплексно відображають усі основні напрями роботи підприємства:

фінансову сферу, взаємодію з клієнтами, внутрішньогосподарські процеси та процеси навчання і зростання. При цьому процес управління прибутком підприємства з використанням стратегічного підходу включає послідовне виконання таких етапів, як

- 1) формування інформаційної бази,
 - 2) ретроспективний аналіз формування, розподілу та використання прибутку,
 - 3) прогнозування зміни основних внутрішніх та зовнішніх чинників впливу,
 - 4) розроблення політики управління прибутком,
 - 5) визначення цільової суми прибутку на наступний період,
 - 6) розроблення та обґрунтування системи управлінських рішень,
 - 7) встановлення основних пропорцій розподілу прибутку залежно від стратегічних пріоритетів його розвитку,
 - 8) забезпечення контролю за виконанням управлінських рішень,
 - 9) моніторинг та коригування окремих управлінських рішень за необхідності.
- Отже, стратегічний підхід до управління прибутком підприємства повинен включати:

— стратегічне планування (визначення цільової суми прибутку відповідно до стратегічних цілей і пріоритетів підприємства, а також з урахуванням його стадії життєвого циклу; проведення стратегічного аналізу управління прибутком на засадах моніторингу; обґрунтування планів і програм дій на основі оцінювання стратегічних альтернатив);

— стратегічну організацію (здійснення організаційних змін; приведення у відповідність з обраною стратегією всіх ресурсів і внутрішніх зв'язків підприємства, його цілей, завдань і сфери відповідальності працівників);

— стратегічний контроль (контроль за виконанням розроблених заходів).

Головні завдання перспективного розвитку діяльності ТДВ «Яготинський маслозавод»:

1. Розширення асортименту інноваційних функціональних продуктів харчування з пробіотиками та підвищеним вмістом білку на основі технічної бази підприємства з застосуванням сучасних технологій ультрафільтрації та ультрапастеризації, що значно посилить конкурентні позиції на високомаржинальних ринках продуктів з високою доданою вартістю та дасть можливість на рівних конкурувати не лише з українськими виробниками, а й транснаціональними компаніями, що працюють на нашому ринку.

2. Збільшення обсягів продажів за рахунок впровадження виваженої та економічно обґрунтованої цінової політики, проведення маркетингових активностей в медіа (телебачення, соціальні мережі) та підтримка лояльності споживачів регулярними ціновими акціями, особливо на соціально значущі категорії продуктів харчування.

3. Освоєння нових ринкових сегментів, зокрема, перспективного ринку молока з тривалими термінами придатності в пакуванні Тетра Пак, зміна рецептур йогуртів та наповнення їх додатковими функціональними добавками (натуральні фруктові-ягідні наповнювачі, пробіотики, вітамінні комплекси), розширення присутності в категорії HoReCa з ультрапастеризованим молоком, кисломолочним сиром великих форматів пакування, блочних сирів паста-філата для піцерій.

4. Оптимізація асортименту за критерієм вагомості у складі реалізованої продукції та рівня виконання планових показників.

5. Залучення до активної співпраці регіональні мережі та розширення співпраці в західних регіонах з національними мережами супермаркетів, що надасть можливість потенційним покупцям здійснити свій намір з придбання наших традиційних та нових продуктів та збільшить питому вагу продажів на ринку.

Отже, управління прибутком є сукупністю дій і послідовністю прийнятих управлінських рішень щодо формування, розподілу та використання прибутку на підприємстві. Стратегічний підхід до управління забезпечує врахування не лише фактичного, але й об'єктивно можливого стану прибутковості

підприємства, дає змогу розробити інструменти і методи визначення оптимальних параметрів прибутку.

3.2. Інформаційна система моніторингу макроекономічної нестабільності як інструментарій інформаційно-аналітичного забезпечення прибутковості підприємства

Проблеми макроекономічної стабілізації і економічного зростання знаходяться в центрі уваги учених, політиків і практиків. У суспільстві сталося розуміння того, що економічне зростання потрібне для забезпечення соціально-економічного прориву у напрямі створення постіндустріального суспільства.

Під стабілізацією економіки розуміється процес приведення економічної системи в стабільне становище, для якого характерним є ряд ознак. Однією з важливих ознак закінчення економічної кризи і початку періоду стабілізації може бути зменшення чисельності безробітних. Цей висновок ґрунтується на припущенні про те, що після спаду в економіці добитися колишніх обсягів випуску продукції вдається за рахунок проведеної під час спаду оптимізації виробництва [47].

Інформаційна системи моніторингу макроекономічної нестабільності ТДВ «Яготинський маслозавод» повинна базуватися лише на офіційній інформації державної статистики [48]. Джерела для формування інформаційної системи моніторингу макроекономічної нестабільності ТДВ «Яготинський маслозавод» наведено на рис. 3.3.

Основними індикаторами макроекономічної нестабільності є зміни у макроекономічних показниках (номінальний та реальний ВВП, рівень безробіття, експорт та імпорт товарів і послуг, середньомісячна заробітна плата та інфляція табл. 3.5).

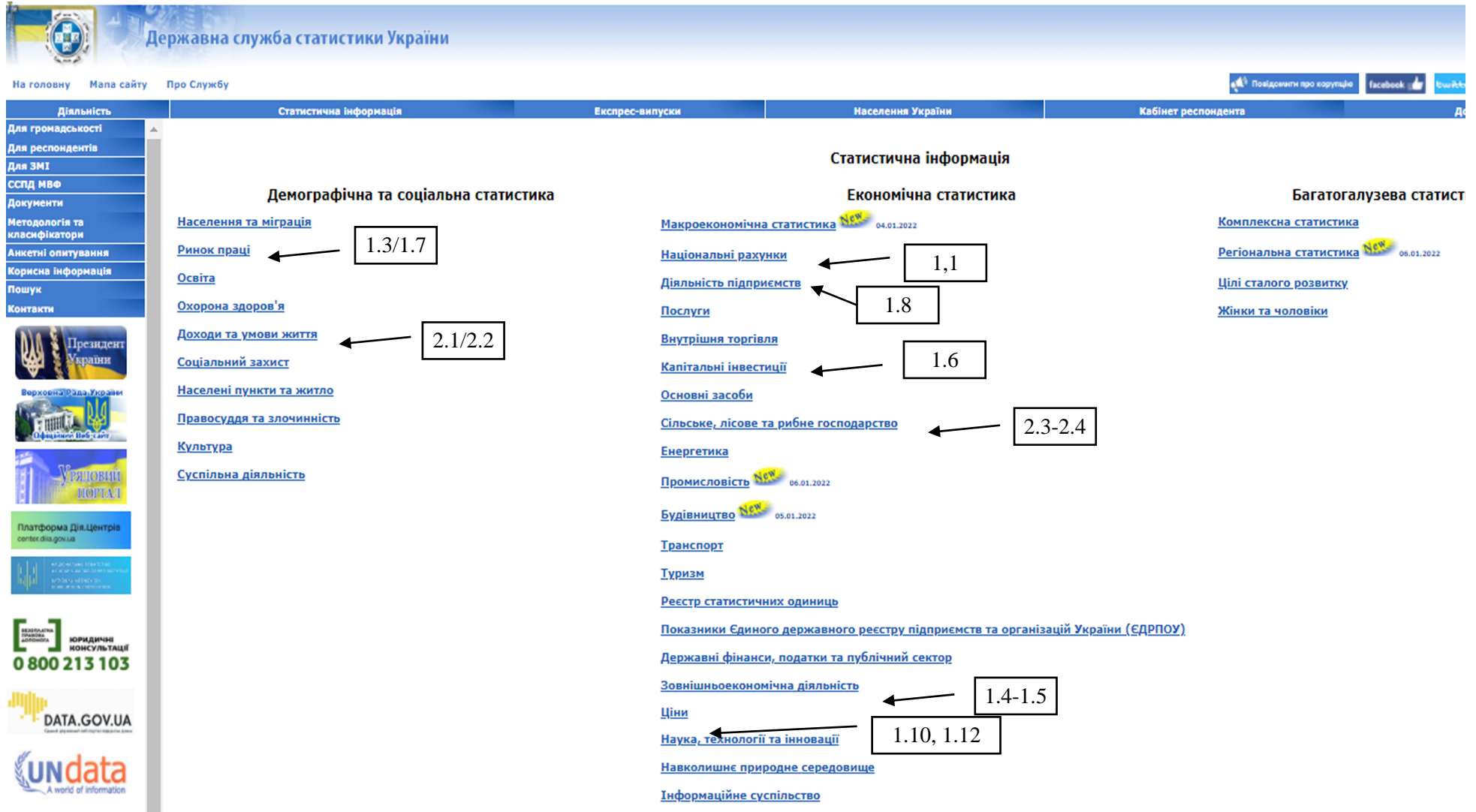

Рис. 3.3. Інформаційне забезпечення системи моніторингу макроекономічної нестабільності ТДВ «Яготинський маслозавод»

Джерело: розраховано за даними [48]

Основні прогнози макропоказники економічного і соціального розвитку України щороку затверджуються центральним органом виконавчої влади: Постанова Кабінету Міністрів України від 29.07.2020 р. № 671 [49] та Постанова Кабінету Міністрів України від 31.05.2021 р. № 586 [50].

За даними табл. 3.5 можна відзначити незначне збільшення номінального ВВП у 2017-2020 рр. за заплановане збільшення на майбутні періоди. У 2017-2019 рр. зростання номінального ВВП було пов'язане зі зростанням рівня цін та зростанням фізичного обсягу вироблених товарів та наданих послуг. У 2020 р. індекс фізичного обсягу становив 96,2%, тобто виробництво товарів та послуг зменшено. За даними Державної служби статистики України можна зробити висновок про помірне зменшення ВВП у першому кварталі 2020 р. на рівні 1,3%, стрімке зменшення ВВП у другому кварталі 2020 р. на рівні 11,4%, що корелюється з жорстким карантинном та його обмеженнями, уповільнення економічного спадання у третьому кварталі 2020 р. та зміна ВВП на рівні - 3,5%, у четвертому кварталі 2020 р. – 11,9%. Зменшення ВВП у першому кварталі 2020 р. стало наслідком зменшення економічної активності у транспорті (8,6%), будівництві (4,9%), готелях та ресторанах (8,8%), фінансовій та страховій діяльності (7,9%). У другому кварталі 2020 р. зменшення ВВП України стало наслідком зменшення економічної активності у всіх без винятку видах економічної діяльності з найбільшими економічними втратами у діяльності готелів та закладів харчування (58,1%), транспорту (26,9%), сільського господарства (29,1%) та переробної промисловості (14,7%), мистецтва, спорту, розваг та відпочинку (17,4%) тощо. У третьому кварталі темп зменшення ВВП уповільнився та окремі види економічної діяльності продемонстрували навіть зростання.

Про макроекономічну нестабільність свідчать показники безробіття, експорту та імпорту, а також інфляція, що набувала галопуючої форми. Захворюваність на COVID-19 мала різний вплив на зайнятість у різних видах економічної діяльності.

Таблиця 3.5

Макроекономічні показники

№ п/п	Показники	Фактичні дані				Прогноз Кабміну			
		2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024
1	Номінальний ВВП, млрд. грн	2981,2	3560,3	3977,2	4222,0	4 505,9	5 368,7	5 993,9	6 651
2	Рівень безробіття населення у віці 15-70 років за методологією Міжнародної організації праці, % до робочої сили відповідного віку	9,6	8,9	8,3	9,6	9,2	8,5	8	7,8
3	Експорт товарів та послуг, млн. доларів США	52580	57281	64050	59368	60 175	70 286	75 686	81 668
4	Імпорт товарів та послуг, млн. доларів США	55081	63494	67739	60046	70 591	78 881	86 309	93 764
5	Середньомісячна заробітна плата, грн	7104	8865	10497	11591	13 632	15 258	17 159	19 063
6	Інфляція, %	114,4	110,9	107,9	102,7	108,1	107,2	106	105,2

Джерело: розраховано за даними [48, 49, 50]

За даними Державної служби статистики України можна визначити види економічної діяльності, де звільнення набули найбільших розмірів: промисловість (75 тис. осіб), оптова та роздрібна торгівля (32,8 тис. осіб), транспорт, складське господарство, поштова та кур'єрська діяльність (14,7 тис. осіб), тимчасове розміщування й організація харчування (14,2 тис. осіб), інформація та телекомунікації (8,9 тис. осіб), професійна, наукова та технічна діяльність (4,9 тис. осіб), діяльність у сфері адміністративного та допоміжного обслуговування (10,3 тис. осіб), освіта (54 тис. осіб), охорона здоров'я (40,5 тис. осіб), мистецтво, спорт, розваги та відпочинок (3,4 тис. осіб). Водночас, відбулося збільшення зайнятості у сільському господарстві та будівництві, що варто пов'язувати з сезонністю робіт, а не COVID-19.

Інформаційна системи моніторингу макроекономічної нестабільності ТДВ «Яготинський маслозавод» повинна базуватися на двох наборах показників з такими умовними позначеннями:

- x1.1 – номінальний ВВП,
- x1.2 – державний борг,
- x1.3 – рівень безробіття,
- x1.4 – експорт товарів та послуг,
- x1.5 – імпорт товарів та послуг,
- x1.7 – середня зарплата,
- x1.8 – обсяг реалізованої промислової продукції,
- x1.9 – інфляція,
- x1.10 – валютний курс долара США,
- x1.11 – валютний курс євро,
- x1.12 – ціни на пальне,
- x2.1 – доходи домогосподарств,
- x2.2 – витрати домогосподарств на продукти харчування,
- x2.3 – обсяг виробництва молока,
- x2.4 – середні ціни на закупівлю молока.

Перший блок показників вказує на макроекономічну нестабільність загалом у державі, другий блок – на галузеву нестабільність (рис. 3.4).

	2017	2018	2019	2020	
1	2017	2018	2019	2020	
2	x1.1 – номінальний ВВП, млн грн	2981227	3560302	3977198	4222026
3	x1.2 – державний борг, млн грн	183371	186029	1761369	2259232
4	x1.3 – рівень безробіття, тис осіб	1698	1579	1488	1674
5	x1.4 – експорт товарів та послуг, млн дол США	52580	57281	64050	59368
6	x1.5 – імпорт товарів та послуг, млн дол США	55081	63494	67739	60046
7	x1.7 – середня зарплата, грн	7104	8865	10497	11591
8	x1.8 – обсяг реалізованої промислової продукції, млрд грн	8312	9967	10524	11062
9	x1.10 – інфляція, %	114,4	110,9	107,9	102,7
10	x1.11 – валютний курс долара США, грн	2660	2720	2585	2696
11	x1.12 – валютний курс євро, грн	3000	3214	2895	3079
12	x1.13 – ціни на пальне,	25,37	30,03	28,97	24,03
13	x2.1 – доходи домогосподарств, грн	8165	9904	12119	12432
14	x2.2 – витрати домогосподарств на продукти харчування, грн	3420	3963	4506	4581
15	x2.3 – валовий надій молока, тис.т	2766	2756	2698	2752
16	x2.4 – середні ціни на закупівлю молока, грн	7234	7602	8198	8840

Рис. 3.4. Інформаційне забезпечення системи моніторингу макроекономічної нестабільності ТДВ «Яготинський маслозавод» зі складу макроекономічних показників

Джерело: розраховано за даними [48]

Потенційний вплив макроекономічних показників на прибутковість ТДВ «Яготинський маслозавод» полягає у наступному (табл. 3.5)

Таблиця 3.5

Потенційний вплив макроекономічних показників на прибутковість ТДВ «Яготинський маслозавод»

Показник	Позитивний вплив	Негативний вплив
номінальний ВВП	Збільшення ВВП повинно призводити до збільшення прибутковості підприємств	Зменшення ВВП повинно призводити до зменшення прибутковості підприємств
державний борг	-	Збільшення державного боргу призводить до зменшення соціальних виплат та зменшенню витрачання коштів на продукти харчування, в т. ч. молочну продукцію
рівень безробіття	-	Збільшення безробіття

		призводить до зменшення доходів населення та зменшенню витрачання коштів на продукти харчування, в тому числі молочну продукцію
експорт товарів та послуг	Збільшення експорту призводить до зменшення конкуренції, збільшення продажів	-
імпорт товарів та послуг	-	Збільшення імпорту призводить до збільшення конкуренції, зменшення продажів
середня зарплата	Збільшення середньої зарплати призводить до збільшення доходів населення та збільшення витрачання коштів на продукти харчування, в т. ч. молочну продукцію	Збільшення середньої зарплати призводить до збільшення витрат підприємства та зменшення прибутковості
обсяг реалізованої промислової продукції	-	призводить до збільшення конкуренції, зменшення продажів
інфляція	-	Постійне коливання цін на продукцію та сировину
валютний курс долара США	-	Постійне коливання цін на сировину, яка імпортується (барвники, добавки)
валютний курс євро	-	
ціни на пальне	-	Збільшення цін призводить до збільшення витрат підприємства на збут та зменшення прибутковості
доходи домогосподарств	Збільшення доходів призводить до збільшення витрачання коштів на продукти харчування, в тому числі молочну продукцію	Зменшення доходів призводить до зменшення витрачання коштів на продукти харчування, в тому числі молочну продукцію
витрати домогосподарств на продукти харчування	збільшення витрачання коштів на продукти харчування призводить до збільшення доходів підприємства	Зменшення витрачання коштів на продукти харчування призводить до зменшення доходів підприємства
обсяг виробництва молока	-	Зменшення обсягу виробництва молока призводить до дефіциту сировини, зменшення обсягів реалізації продукції
середні ціни на закупівлю молоко	-	Збільшення цін на молоко призводить до збільшення витрат підприємства на збут та зменшення прибутковості

Щодо показників, які відображають вплив внутрішнього середовища, то їх доцільно розділити на три складових: фінансову, виробничо-господарську та

інвестиційну. Такий перелік факторів сформований на основі наукового доробку Сабадаш Л. О. у статті «Оцінювання факторів впливу на економічну стійкість підприємства в кризових умовах» [39]. Ми обмежимося переліком показників (y_1 - валовий прибуток, y_2 - коефіцієнт оборотності кредиторської заборгованості, y_3 - коефіцієнт оборотності власного капіталу, y_4 - коефіцієнт поточної ліквідності (або покриття), y_5 - коефіцієнт абсолютної ліквідності, y_{10} - коефіцієнт фінансової стійкості, y_{11} - вартість чистих активів, y_{14} - коефіцієнт оборотності дебіторської заборгованості, y_{16} - рентабельність власного капіталу (%), y_{17} - витрати на оплату праці, y_{18} – фондівдача, y_{21} - коефіцієнт зносу основних засобів, y_{23} - фінансовий результат від звичайної діяльності, y_{24} — чистий дохід від реалізації продукції, y_{25} - рентабельність продажів, y_{27} – середньооблікова чисельність штатних працівників облікового складу) та переліком показників, що застосовуються до аналізу чутливості рентабельності активів: A – середня вартість загальних активів, $ЧД$ – чистий дохід від реалізації продукції, $Св$ – собівартість реалізованої продукції (товарів, робіт, послуг), $ІД_{звіт}$ – інші операційні доходи, $АВ_{звіт}$ – адміністративні витрати, $ВЗ_{звіт}$ – витрати на збут, $ІОВ_{звіт}$ – інші операційні витрати, $ІФД_{звіт}$ – інші фінансові доходи у звітному періоді, $ІД_{звіт}$ – інші доходи, $ФВ_{звіт}$ – фінансові витрати, $ІВ_{звіт}$ – інші витрати, $П_{риб}$ – податок на прибуток.

Визначимо залежність зміни основних показників діяльності ТДВ «Яготинський маслозавод», які формують показник прибутковості у 2017-2020 рр. від макроекономічних показників:

A – середня вартість загальних активів,

$ЧД$ – чистий дохід від реалізації продукції,

$Св$ – собівартість реалізованої продукції (товарів, робіт, послуг),

$ІОД$ – інші операційні доходи,

$АВ$ – адміністративні витрати,

$ВЗ$ – витрати на збут,

$ІОВ$ – інші операційні витрати,

$ІФД$ – інші фінансові доходи,

До зміни номінального ВВП чутливі 4 показника з складових прибутковості діяльності ТДВ «Яготинський маслозавод», державного боргу – 5 показників, рівня безробіття – 2 показника, експорту та імпорту товарів та послуг – 3 показника, середньої заробітної плати – 3 показника, обсягу реалізованої промислової продукції – 4 показника, інфляції – 5 показників, цін на пальне – 4 показників, доходів домогосподарств та витрат домогосподарств на продукти харчування – 4 показників, середніх цін на закупівлю молоко – 5 показників.

Для визначення чутливості показників ТДВ «Яготинський маслозавод» до зміни макроекономічних показників визначимо рівняння для кожного з показників:

Першим макроекономічним показником, за яким оцінюють макроекономічну нестабільність та який має потенційний вплив на показники ТДВ «Яготинський маслозавод» є номінальний ВВП (умовне позначення – $x_{1.1}$). Регресивні моделі мають наступні формули:

A – середня вартість загальних активів:

$$A = 0,4908 \times \text{ВВП} - 643057, R^2 = 0,99 \quad (3.1)$$

ЧД – чистий дохід від реалізації продукції, $R^2 = 0,6851$

$$\text{ЧД} = 0,36 \times \text{ВВП} + 1\,734\,504,16 \quad (3.2)$$

Св – собівартість реалізованої продукції (товарів, робіт, послуг):

$$\text{Св} = 0,4959 \times \text{ВВП} + 577392, R^2 = 0,9978 \quad (3.3)$$

ЮД – інші операційні доходи, $R^2 = 0,0819$

АВ – адміністративні витрати:

$$\text{АВ} = 0,0092 \times \text{ВВП} - 5150,5, R^2 = 0,9433 \quad (3.4)$$

ВЗ – витрати на збут, $R^2 = 0,4695$

ЮВ – інші операційні витрати, $R^2 = 0,2279$

ІФД – інші фінансові доходи, $R^2 = 0,1122$

ІД – інші доходи, $R^2 = 0,4141$

ФВ – фінансові витрати, $R^2 = 0,5929$

ІВ – інші витрати, $R^2 = 0,4146$

За побудованими рівняннями можна зробити висновок, що найбільший вплив на ВВП має на середню вартість загальних активів, чистий дохід від реалізації продукції, собівартість реалізованої продукції та адміністративні витрати. На інші показники доходів та витрат номінальний ВВП впливу на мав, тому у табл. 3.5 дані показники залишаємо без змін та змаємо лише показники діяльності підприємства з високим рівнем кореляції.

За даними аналізу чутливості рентабельності активів ТДВ «Яготинський маслозавод» до зміни номінального ВВП можна зробити висновок, що збільшення номінального ВВП на 1% призводило до зменшення загального рівня рентабельності активів:

2017 р. – 29,03% (фактичний рівень – 19,77%),

2018 р. – 8,57%(фактичний рівень – 23,29%),

2019 р. – 14,83% (фактичний рівень – 14,35%),

2020 р. – 12,55% (фактичний рівень – 8,91%).

Для ТДВ «Яготинський маслозавод» склалася ситуація, коли зростання ВВП має загрозу для зменшення рівня рентабельності активів через зростання вартості активів темпами швидшими, ніж збільшується чистий прибуток. А чистий дохід від реалізації товарів, робіт та послуг взагалі слабо корелює зі збільшенням ВВП.

Постанова Кабінету Міністрів України від 29.07.2020 р. № 671 [49] та Постанова Кабінету Міністрів України від 31.05.2021 р. № 586 [50] визначають прогностні показники номінального ВВП на 2021-2024 рр.:

2021 р. – 4 505,9 млрд грн,

2022 р. – 5 368,7 млрд грн,

2023 р. – 5 993,9 млрд грн,

2024 р. – 6 651 млрд грн.

Таблиця 3.5

Аналіз чутливості рентабельності активів ТДВ «Яготинський маслозавод» до зміни номінального ВВП

№ п/п	Показники	2017 р., тис. грн	2018 р., тис. грн	2019 р., тис. грн	2020 р., тис. грн	Відсоток зміни номінального ВВП в бік збільшення, %	2017 р., тис. грн	2018 р., тис. грн	2019 р., тис. грн	2020 р., тис. грн
1	Середня вартість загальних активів	832295	1089454	1287529	1453257	1	834761	1121813	1328472	1449835
2	Чистий дохід від реалізації продукції	2706103	3201672	3160485	3166323	1	2706103	3201672	3160485	3166323
3	Собівартість реалізованої продукції (товарів, робіт, послуг)	-2052854	-2342351	-2566752	-2657868	1	-2070566	-2360601	-2569407	-2692032
4	Інші операційні доходи	3220	5034	5869	3332	1	3220	5034	5869	3332
5	Адміністративні витрати	-22668	-26531	-33139	-33076	1	-22551	-27932	-31806	-34081
6	Витрати на збут	-363425	-446501	-246123	-239378	1	-363425	-446501	-246123	-239378
7	Інші операційні витрати	-10940	-23454	-22961	-15995	1	-10940	-23454	-22961	-15995
8	Інші фінансові доходи	3382	5477	3503	2539	1	3382	5477	3503	2539
9	Інші доходи	619	116	19	24903	1	619	116	19	24903
10	Фінансові витрати	-62046	-62482	-79520	-72302	1	-62046	-62482	-79520	-72302
11	Інші витрати	-688	-1421	-3	-24739	1	-688	-1421	-3	-24739
12	Витрати з податку на прибуток	-36180	-55827	-36637	-36637	1	-32959	-52183	-39610	-21343
13	Чистий прибуток	164523	253732	184741	184741	1	150148	237724	180446	97228

Джерело: розраховано за даними [41]

За даними табл. 3.6 варто відмітити, що ТДВ «Яготинський маслозавод» потрібно переглянути порядок ціноутворення, формування інших доходів та витрат, оскільки за складеного підходу до формування прибутку у 2023-2024 рр. підприємство може стати збитковим.

Таблиця 3.6

**Аналіз чутливості рентабельності активів ТДВ «Яготинський
маслозавод» до зміни номінального ВВП**

№ п/п	Показники	2021 р., тис. грн	2022 р., тис. грн	2023 р., тис. грн	2024 р., тис. грн
1	Середня вартість загальних активів	1568439	1991901	2298749	2621254
2	Чистий дохід від реалізації продукції	3356628	3667236	3892308	4128864
3	Собівартість реалізованої продукції (товарів, робіт, послуг)	-2811868	-3239730	-3549767	-3875623
4	Інші операційні доходи	3332	3332	3332	3332
5	Адміністративні витрати	-36304	-44242	-49993	-56039
6	Витрати на збут	-239378	-239378	-239378	-239378
7	Інші операційні витрати	-15995	-15995	-15995	-15995
8	Інші фінансові доходи	2539	2539	2539	2539
9	Інші доходи	24903	24903	24903	24903
10	Фінансові витрати	-72302	-72302	-72302	-72302
11	Інші витрати	-24739	-24739	-24739	-24739
12	Витрати з податку на прибуток	-53187	-21108	-	-
13	Чистий прибуток	133630	40516	-29092	-124437

Джерело: розраховано за даними [41, 49, 50]

Наступний макроекономічний показник, що має великий рівень впливу на показники підприємства є рівень інфляції (умовне позначення X1.9). Також підприємству потрібно готуватися до збільшення витрат, оскільки планується підвищення мінімальної та середньої заробітної плати (ЗПсер) в державі (умовне позначення – x1.7):

2021 р. – 7104 грн,

2022 р. – 8865 млрд грн,

2023 р. – 10497 млрд грн,

2024 р. – 11591 млрд грн.

Регресивні моделі мають наступні формули:

Св – собівартість реалізованої продукції (товарів, робіт, послуг), $R^2 = 0,99$

$$Св = 136,72 \text{ ЗПсер} + 1\,104\,202,09 \quad (3.5)$$

АВ – адміністративні витрати, $R^2 = 0,94$

$$АВ = 2,55 \text{ ЗПсер} + 4\,552,60 \quad (3.6)$$

За інших однакових умов собівартість реалізованої продукції (товарів, робіт, послуг) збільшиться до 2075462 тис. грн у 2021 р., 2316226 тис. грн у 2022 р., 2539353 тис. грн у 2023 р., 2688925 тис. грн у 2024 р. Адміністративні витрати за умови зміни середньої заробітної плати можуть зрости до 34 млн грн.

Отже, основна роль в забезпеченні прибутковості в кризових умовах відводиться широкому використанню дослідження впливу факторів (табл. 3.7).

Таблиця 3.7

Етапи аналізу впливу факторів на підприємство в кризових умовах

Етап	Назва етапу	Метод обґрунтування
1	Визначення складу основних факторів внутрішнього середовища прибутковості підприємства	Теоретико-логічний аналіз
2	Виявлення латентних факторів внутрішнього середовища підприємства	Метод головних компонент
3	Визначення позитивних та негативних факторів внутрішнього середовища, які впливають на прибутковість підприємства	Економічний аналіз
4	Аналіз впливу латентних факторів та факторних ознак внутрішнього середовища на рівні складових, загальний та структурний рівень прибутковості підприємства	Багатофакторний регресійний аналіз
5	Аналіз впливу позитивних та негативних факторів внутрішнього середовища, які мають лаги впливу на прибутковість підприємства	Багатофакторний регресійний аналіз з лаговими змінними
6	Виявлення латентних факторів зовнішнього середовища, які впливають на прибутковість підприємства	Факторний аналіз
7	Визначення позитивних та негативних факторів зовнішнього середовища, які впливають на прибутковість підприємства	Економічний аналіз
8	Аналіз впливу латентних факторів, факторних ознак зовнішнього середовища на рівні складових, загальний та структурний рівень прибутковості підприємства	Багатофакторний регресійний аналіз
9	Аналіз позитивних та негативних факторів зовнішнього середовища, які мають лаги впливу на прибутковість підприємства	Багатофакторний регресійний аналіз з лаговими змінними
10	Формування системи факторів внутрішнього та зовнішнього середовища, які забезпечують прибутковість підприємства та які негативно впливають на неї	Економічний аналіз

На кожному етапі аналізу доцільно застосовувати певні економіко-математичні методи. Критеріями забезпечення прибутковості в кризових умовах слід вважати досягнення випереджаючих темпів стійкого економічного розвитку підприємства. Забезпечення прибутковості в кризових умовах досягається шляхом оцінювання факторів впливу на прибутковість підприємства. З результатів дослідження можна зробити висновок, що таке оцінювання допомагає не тільки знаходити ефективні шляхи подолання кризових умов, коли підприємство уже зіштовхнулося з ними, але й попереджати про їх появу і, як наслідок, заздалегідь готуватися до них і мінімізувати їх негативні наслідки чи ліквідувати ризик виникнення кризових умов взагалі.

Отже, на підприємстві необхідно завжди розглядати ключові фактори зовнішнього та внутрішнього середовища, які здійснюють вплив на економічну стійкість підприємства. Потім виявляти серед них ті фактори, що впливають позитивно, та ті, що впливають негативно, а також ті, які мають вплив з лагом. Етапи аналізу впливу факторів, які розроблені в результаті дослідження, слід застосувати в практичній діяльності промислових підприємств України, адже вони якнайточніше враховують особливості їх діяльності та зміни, що виникають в державі.

3.3. Розробка стратегії зміцнення прибутковості підприємства

До основних завдань щодо розробки стратегії управління прибутком підприємства можна віднести створення організаційного забезпечення, яке необхідне для ефективного прийняття та реалізації здійснення управлінських рішень. Це стосується формування і використання одержуваного прибутку на різних рівнях. Даний механізм повинен включати в себе формування інформаційних систем з можливістю застосування варіацій прийняття управлінських рішень. Впровадження основних етапів реалізації стратегії управління прибутком підприємства наведено в таблиці 3.8.

Функціонування даної стратегії є ефективним в умовах взаємодії як внутрішнього, так і зовнішнього середовища підприємства. Одним із основоположних елементів управління прибутком є розробка альтернативних варіантів рішення тактичних і стратегічних завдань, а також можливість моделювання альтернативних варіантів у концепції інтегрованого управління прибутком із загальною системою управління підприємством [52].

Таблиця 3.8

Розробка стратегії управління прибутком підприємства

Етапи	Основна характеристика
1 етап	Визначення оптимальної суми прибутку, яка знаходиться у взаємозалежності зі стратегічними завданнями та їх виконанням щодо функціонування підприємства і його перспектив розвитку на майбутнє
2 етап	Удосконалення асортименту продукції, обґрунтування цінової політики, що відповідає потребам і бажанням споживачів і забезпечить максимальний попит
3 етап	Забезпечення необхідного обсягу ресурсів, підтримання мінімального обсягу витрат
4 етап	Управління валовими доходами при застосуванні мінімальних валових витрат
5 етап	Порівняння рівня отриманого прибутку до його оптимального рівня та при позитивному результаті прийняття управлінських рішень щодо виконання стратегії

Джерело: складено за даними [51, 52]

Перший етап стратегії зміцнення прибутковості ТДВ «Яготинський маслозавод» – це визначення оптимальної суми прибутку, яка знаходиться у взаємозалежності зі стратегічними завданнями та їх виконанням щодо функціонування підприємства. За період поширення пандемії COVID-19, чистий прибуток підприємства зменшився у два рази (з 253732 тис. грн у 2018 р. до 129547 тис. грн у 2020 р.) та оптимальною сумою прибутку для ТДВ «Яготинський маслозавод» є повернення до доковідних показників прибутковості.

Наступна частина першого етапу – це обґрунтування стратегічних завдань та перспектив розвитку ТДВ «Яготинський маслозавод». З одного боку, керівництво підприємства оприлюднює перспективи розвитку у Звіті про

управління, проте їх недостатньо для забезпечення прибутковості в умовах макроекономічної нестабільності та поширення пандемії COVID-19.

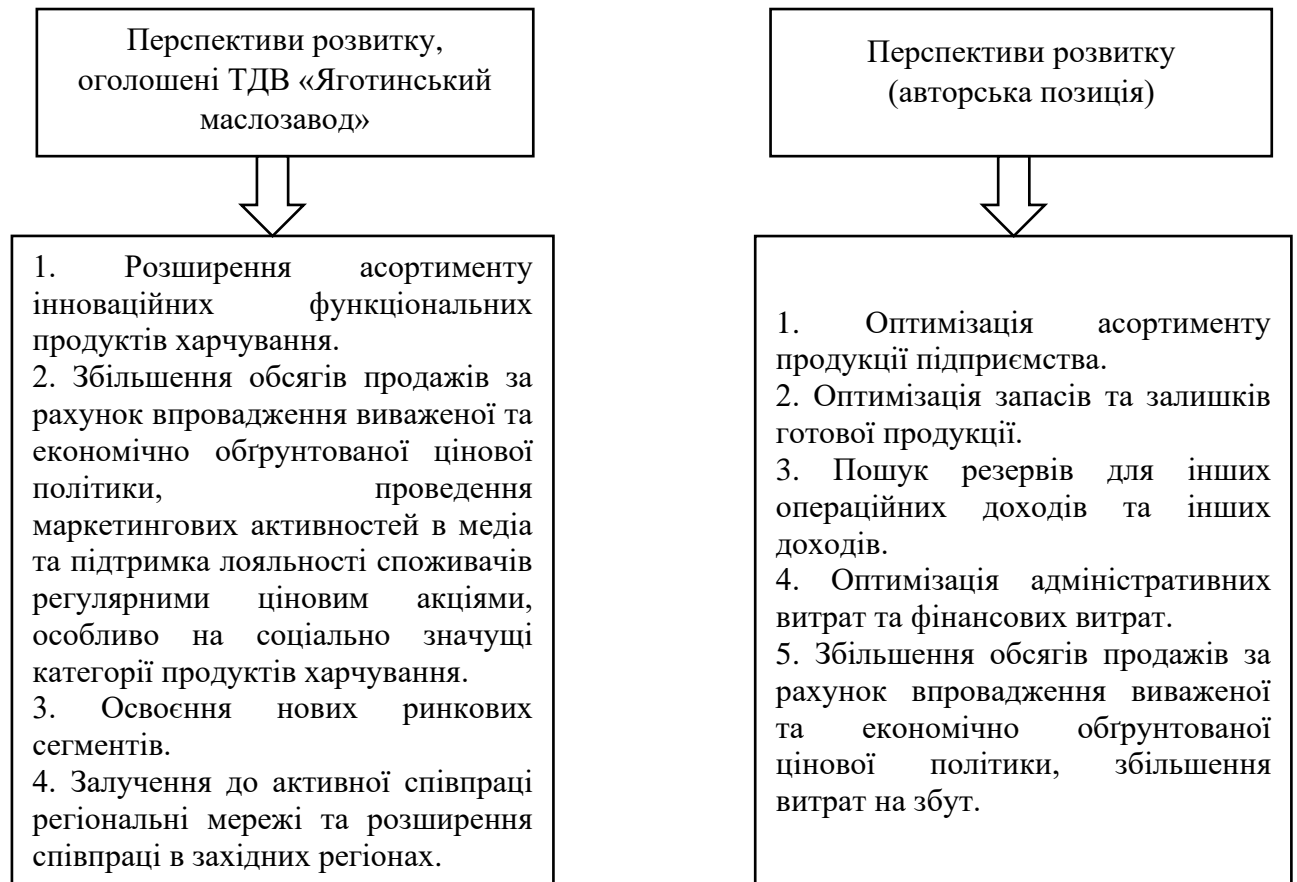

Рис. 3.7. Стратегічні завдання та перспективи розвитку ТДВ «Яготинський маслозавод»

Джерело: складено за даними [41]

Цільовим показником стратегії зміцнення прибутковості підприємства взято показник доковідного періоду – 2019 р., що становив 14,35%.

Другий етап стратегії зміцнення прибутковості ТДВ «Яготинський маслозавод» - це удосконалення асортименту продукції, обґрунтування цінової політики, що відповідає потребам і бажанням споживачів і забезпечить максимальний попит. Оптимізація асортименту продукції підприємства зі зміною пріоритетів на користь сирно-творожної продукції (сир напівтвердий «Моццарелла», сир розсільний «Сулугуні», «Бринза», сир напівтвердий «Чеддер» «Любительський» «Адигейський», сир кисломолочний 9%, 5% жиру, сир «Домашній» нежирний 9%, 5% жиру, десерти сиркові, сирок солодкий

«Дитячий» 9%, 10% жиру), молока (молоко пряжене 2,6% жиру; молоко 1,0%, 2,6%, 3,2% жиру; молоко ультрапастеризоване 2,6%, 3,2% жиру), вершків (вершки 10%, 12%, 15% жиру), сметани (сметана 15% та 20% жиру) та нових інноваційних продуктів харчування.

Інноваційні функціональні продукти харчування для ТДВ «Яготинський маслозавод» – це продукти з пробіотиками та підвищеним вмістом білку на основі технічної бази підприємства з застосуванням сучасних технологій ультрафільтрації та ультрапастеризації, що значно посилить конкурентні позиції на ринках продуктів з високою доданою вартістю та дасть можливість на рівних конкурувати не лише з українськими виробниками, а й транснаціональними компаніями, що працюють на нашому ринку.

Додатково ТДВ «Яготинський маслозавод» необхідно звернути увагу на інші напрями діяльності та реалізувати наступні заходи:

1. Збільшення обсягів продажів за рахунок впровадження виваженої та економічно обґрунтованої цінової політики, проведення маркетингових активностей в медіа (телебачення, соціальні мережі) та підтримка лояльності споживачів регулярними ціновими акціями, особливо на соціально значущі категорії продуктів харчування.

2. Освоєння нових ринкових сегментів, зокрема, перспективного ринку молока з тривалими термінами придатності в пакуванні Тетра Пак, зміна рецептур йогуртів та наповнення їх додатковими функціональними добавками (натуральні фруктові-ягідні наповнювачі, пробіотики, вітамінні комплекси), розширення присутності в категорії NoReCa з ультрапастеризованим молоком, кисломолочним сиром великих форматів пакування, блочних сирів паста-філата для піцерій.

3. Залучення до активної співпраці регіональній мережі та розширення співпраці в західних регіонах з національними мережами супермаркетів, що надасть можливість потенційним покупцям здійснити свій намір з придбання наших традиційних та нових продуктів та збільшить питому вагу продажів на ринку.

Таблиця 3.9

Оптимізація асортименту ТДВ «Яготинський маслозавод»

Стаття	2018		2019		2020		2021 (прогнозування на основі даних попередніх років)		
	частка, %	напря обсягу реалізації динаміки	частка, %	напря обсягу реалізації динаміки	частка, %	напря обсягу реалізації динаміки	частка, %	коментар	напря обсягу реалізації динаміки
Масло	21	↑	18	↓	18	↓	18	(дорівнює 2019-2020 рр.)	↓
Сирно- творожна продукція	9	↑	9	↑	10	↑	11	(збільшення на 1% як у 2019-2020 рр.)	↑
Молоко	24	↑	25	↓	26	↑	27	(збільшення на 1% як у 2019-2020 рр.)	↑
Вершки	3	↓	4	↑	5	↑	6	(збільшення на 1% як у 2019-2020 рр.)	↑
Сметана	10	↓	11	↑	14	↑	16	(збільшення на 2% як середнє збільшення у 2019- 2020 рр.)	↑
Кисломолочна продукція	17	↑	16	↓	15	↓	14	(зменшення на 1% як у 2019-2020 рр.)	↓
Дитяче харчування	12	↑	12	↑	9	↓	8	(зменшення на 1% як у 2019-2020 рр.)	↓
Інша молочна продукція	4	↑	5	↑	3	↓	2	(залишок)	↓
	100		100		100		100		

На основі впровадження економічно обґрунтованої цінової політики, освоєння нових ринкових сегментів можна збільшити обсяги реалізації продукції. Чистий дохід від реалізації продукції (товарів, робіт, послуг) у 2020 р. без реалізації активних дій збільшився на 0,18%, тому після реалізації буде збільшуватися на 5% щорічно, тобто до 3 350 000 тис грн та 3 500 000 тис. грн.

Таблиця 3.10

План чистого доходу від реалізації продукції, тис. грн

№ п/п	Стаття	2020 (факт)	2021 (план)	2022 (план)	Відхилення 2022-2020
1	Масло	571 572	603000	630000	58 428
2	Сирно-творожна продукція	314 630	368500	385000	70 370
3	Молоко	829 450	904500	945000	115 550
4	Вершки	142 669	201000	210000	67 331
5	Сметана	432 234	536000	560000	127 766
6	Кисломолочна продукція	475 380	469000	490000	14 620
7	Дитяче харчування	293 125	268000	280000	-13 125
8	Інша молочна продукція	107 263	67000	70000	-37 263
9	Усього	3 166 323	3350000	3500000	333 677

Третій етап стратегії зміцнення прибутковості ТДВ «Яготинський маслозавод» – це забезпечення необхідного обсягу ресурсів, підтримання мінімального обсягу витрат. Для реалізації забезпечення необхідного обсягу ресурсів доцільно проводити політику оптимізації запасів, готової продукції та достатнього обсягу грошових ресурсів для забезпечення виплат зобов'язань, в тому числі за випущеними корпоративними облігаціями.

Нормативний розмір залишків виробничих запасів, які забезпечують безперервне виробництво визначається шляхом множення середньодобового їх споживання на підприємстві (у вартісному виразі) на норму запасу в днях (для ТДВ «Яготинський маслозавод» - 5 днів, оскільки використовується молочна продукція):

$$З = О \times Д \quad (3.1)$$

де Z – норматив залишків виробничих запасів; O – середньодобове використання виробничих запасів підприємством; D – кількість днів роботи підприємства, що забезпечуються нормативним залишком виробничих запасів.

$$Z = 3\,111\,347/365 \times 5 = 42\,621 \text{ тис. грн} \quad (3.2)$$

План активів ТДВ «Яготинський маслозавод» (табл. 3.11) базується на зменшенні вартості основних засобів, оптимізації запасів, збільшенні грошей на суму вивільнену від оптимізації запасів, оптимізація дебіторської заборгованості.

Таблиця 3.11

План активів ТДВ «Яготинський маслозавод», тис. грн

№	Стаття	2020	2021	2022	Відхилення
п/п		(факт)	(план)	(план)	2022-2020
1	I. Необоротні активи				0
2	Основні засоби:	449730	405361		-449730
3	первісна вартість	745525	745525	745525	0
4	знос	295795	340164	391189	95394
7	Довгострокові інші фінансові інвестиції	52495	52495	52495	0
9	Інші необоротні активи	19734	19734	19734	0
10	Усього за розділом I	521959	477590	72229	-449730
11	II. Оборотні активи				
12	Запаси	166210	42621	42621	-123589
13	Дебіторська заборгованість за продукцію, товари, роботи, послуги	443374	399037	359133	-84241
14	Дебіторська заборгованість за розрахунками:	7737	7737	7737	0
15	з бюджетом	912	912	912	0
16	з нарахованих доходів	19	19	19	0
17	із внутрішніх розрахунків	389781	389781	389781	0
18	Інша поточна дебіторська заборгованість	7765	7765	7765	0
19	Гроші та їх еквіваленти	10217	133803	50000	39783
20	Витрати майбутніх періодів	249	249	249	0
21	Інші оборотні активи	1182	1182	1182	0
22	Усього за розділом II	1027446	983106	859399	-168047
23	Баланс	1549405	1460695	931628	-617777

Четвертий етап стратегії зміцнення прибутковості ТДВ «Яготинський маслозавод» – це управління валовими доходами при застосуванні мінімальних валових витрат. Для реалізації зміцнення прибутковості доцільно здійснювати

постійно пошук резервів для інших операційних доходів та інших доходів, оптимізувати адміністративні витрати та фінансові витрати.

Якщо цільовим показником стратегії зміцнення прибутковості підприємства є 14,35%, маємо прогнозовані активи, то можна визначити необхідний чистий фінансовий результат: прибуток.

Чистий прибуток 2021 р. = $1460695 \times 14,35\%$ = понад 209610 тис. грн,

Чистий прибуток 2022 р. = $931628 \times 14,35\%$ = понад 133689 тис. грн,

П'ятий етап стратегії зміцнення прибутковості ТДВ «Яготинський маслозавод» - це порівняння рівня отриманого прибутку до його оптимального рівня та при позитивному результаті прийняття управлінських рішень щодо виконання стратегії.

Отже, до основних завдань управління прибутком підприємства необхідно віднести:

- розробку стратегії управління прибутком;
- створення організаційних структур, що забезпечують прийняття та реалізацію управлінських рішень щодо формування та використання прибутку на різних рівнях;
- формування ефективних інформаційних систем, що забезпечують обґрунтування альтернативних варіантів управлінських рішень;
- розробку дієвих способів та методів формування прибутку;
- проведення планування, аналізу та забезпечення контролю основних аспектів формування, розподілу та використання прибутку.

Планування досягнення цільового показника стратегії зміцнення прибутковості ТДВ «Яготинський маслозавод» до показника доковідного періоду – 14,35% можна здійснити на основі впровадження вище перерахованих заходів.

Висновки до розділу 3

1. Процес управління прибутком підприємства з використанням стратегічного підходу включає послідовне виконання таких етапів, як 1) формування інформаційної бази, 2) ретроспективний аналіз формування, розподілу та використання прибутку, 3) прогнозування зміни основних внутрішніх та зовнішніх чинників впливу, 4) розроблення політики управління прибутком, 5) визначення цільової суми прибутку на наступний період, 6) розроблення та обґрунтування системи управлінських рішень, 7) встановлення основних пропорцій розподілу прибутку залежно від стратегічних пріоритетів його розвитку, 8) забезпечення контролю за виконанням управлінських рішень, 9) моніторинг та коригування окремих управлінських рішень за необхідності.

2. Стратегічні завдання та перспективи розвитку ТДВ «Яготинський маслозавод» для забезпечення прибутковості: оптимізація асортименту продукції підприємства; оптимізація запасів та залишків готової продукції; пошук резервів для інших операційних доходів та інших доходів; оптимізація адміністративних витрат та фінансових витрат; збільшення обсягів продажів за рахунок впровадження виваженої та економічно обґрунтованої цінової політики, збільшення витрат на збут.

3. Планування досягнення цільового показника стратегії зміцнення прибутковості ТДВ «Яготинський маслозавод» до показника доповідного періоду – 14,35% можна здійснити на основі впровадження вище перерахованих заходів та досягнення чистого доходу від реалізації продукції (товарів, робіт, послуг) у розмірі 3 350 000 тис грн та 3 500 000 тис. грн, залишків виробничих запасів, зменшення дебіторської заборгованості та формування чистого прибутку у розмірі понад 209610 тис. грн.

ВИСНОВКИ

1. Прибутковість – це показник діяльності підприємства, який характеризує ефективність його діяльності у контексті спроможності отримувати прибуток у процесі ефективного розподілу й відтворення виробничих ресурсів. Найголовнішою умовою прибутковості підприємства є отримання прибутку, є здатністю підприємства генерувати прибуток у коротко- та довгостроковому періоді, є здатністю підприємства забезпечувати сталий розвиток, є результатом від здійснення як основної, так і всієї господарської діяльності.

2. Прибутковість підприємства характеризують за рівнем отриманого прибутку та рентабельністю. Для отримання об'єктивних результатів необхідно провести аналіз прибутку у наступній послідовності: 1) аналіз динаміки абсолютних показників за звичайними видами діяльності; 2) аналіз структури звіту про фінансові результати; 3) аналіз динаміки видів прибутку; 4) аналіз використання чистого прибутку; 5) факторний аналіз прибутку (валового прибутку, операційного прибутку, прибутку до оподаткування, чистого прибутку. Для отримання об'єктивних результатів необхідно провести аналіз прибутку прибутковості підприємства за показниками рентабельності: витратні; ресурсні; доходні.

3. На прибутковість підприємства впливає багато факторів внутрішнього та зовнішнього середовища, які можуть мати позитивний чи негативний вплив та нести певні загрози: зменшення рівня прибутковості через негативний вплив внутрішніх факторів на підприємство, зменшення рівня прибутковості через негативний вплив зовнішніх факторів на підприємство, отримання збитків через негативний вплив внутрішніх факторів на підприємство, отримання збитків через негативний вплив зовнішніх факторів на підприємство.

4. Історія ТДВ «Яготинський маслозавод» починається з червня 1956 року. Він був створений як підприємство з переробки молока та вершків.

ТДВ «Яготинський маслозавод» пройшов шлях від відкритого акціонерного товариства до товариства з додатковою відповідальністю. 2. Основна тенденція розвитку ТДВ «Яготинський маслозавод» - це забезпечення стабільності розвитку підприємства та утримання конкурентних позицій на ринку молочної продукції. На сьогодні підприємство випускає 36 видів молочної продукції під ТМ «Яготинське»: масло, молоко, сметану, кефір, ряжанку, термостатну молочну продукцію, м'які і кисломолочні сири, йогурти.

5. На основі загальної оцінки фінансового стану підприємства ТДВ «Яготинський маслозавод» визначено проблемні питання: проблеми у ліквідності підприємства через низьке значення коефіцієнта абсолютної ліквідності, погіршення стану фінансової стійкості через зменшення значень коефіцієнтів фінансової незалежності та фінансової стійкості, через збільшення коефіцієнтів фінансової залежності та фінансового ризику; недостатність власного капіталу та частка власного капіталу у загальному капіталі стає менше щороку.

6. Активи на ТДВ «Яготинський маслозавод» використовуються ефективно і за 2017-2020 рр. приносили високий прибуток, від 23 % у 2018 році до 9 % у 2020 році, що у 2017-2019 роках був вищим від рівня материнської групи. Рентабельність власного капіталу вказує, що власний капітал ТДВ «Яготинський маслозавод» використовуються ефективно, проте у 2017-2020 рр. показник рентабельності власного капіталу зменшився більше як у два рази. ТДВ «Яготинський маслозавод» у 2018-2020 рр. має суттєвий спад рентабельності, проте спад не є критичним і не приніс збитків компанії.

7. Стратегічні завдання та перспективи розвитку ТДВ «Яготинський маслозавод» для забезпечення прибутковості: оптимізація асортименту продукції підприємства; оптимізація запасів та залишків готової продукції; пошук резервів для інших операційних доходів та інших доходів; оптимізація адміністративних витрат та фінансових витрат; збільшення обсягів продажів за рахунок впровадження виваженої та економічно обґрунтованої цінової політики, збільшення витрат на збут.

8. Основними індикаторами макроекономічної нестабільності є зміни у макроекономічних показниках (номінальний та реальний ВВП, рівень безробіття, експорт та імпорт товарів і послуг, середньомісячна заробітна плата та інфляція), що можуть негативно впливати на прибутковість ТДВ «Яготинський маслозавод» через зменшення доходів та збільшення витрат.

9. Планування досягнення цільового показника стратегії зміцнення прибутковості ТДВ «Яготинський маслозавод» до показника доповідного періоду – 14,35% можна здійснити на основі впровадження вище перерахованих заходів та досягнення чистого доходу від реалізації продукції (товарів, робіт, послуг) у розмірі 3 350 000 тис грн та 3 500 000 тис. грн, залишків виробничих запасів, зменшення дебіторської заборгованості та формування чистого прибутку у розмірі понад 209610 тис. грн.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Леоненко П. М. Історія економічних учень: Навч. посіб. для студ. екон. спец. вищих навч. закладів. / П. І. Юхименко, П. М. Леоненко – 3. вид., виправ. – К. : Знання-Прес, 2002. – 514 с.
2. Економічна теорія: Політекономія: Підручник / За ред. В.Д. Базилевича. – К.: Знання-Прес, 2001. – 581 с.
3. Тюленєва Ю. В. Фактори впливу на прибуток підприємств та напрями підвищення прибутковості / Ю. В. Тюленєва, С. В. Ренкас // Підприємництво та інновації. – 2017. – Вип. 3. – С. 102-107.
4. Мочерний С.В. Політична економія : навч. посібник. / С.В. Мочерний, Я.С. Мочерна. – Київ : Знання, 2007. – 684 с.
5. Хмелевський О.В. Оцінка якості прибутковості в інноваційно-інвестиційному розвитку підприємств машинобудування / О.В. Хмелевський // Економіст. – 2008. – № 3. – С. 50–53.
6. Антонюк Р.Р. Прибутковість сільськогосподарських підприємств: природа категорії / Р.Р. Антонюк // Вісник Харківського національного технічного університету сільського господарства. – 2012. – № 126. – С. 50–55.
7. Огійчук М.Ф. Сутність прибутку та підходи до методики його визначення / М.Ф. Огійчук // Економіка АПК. – 2009. – № 6. – С. 31–45.
8. Осипова Т.В. Теоретичні аспекти трактування прибутковості в сучасних умовах господарювання / Т.В. Осипова // Управління розвитком. – 2012. – № 1. – С. 82–84.
9. Кучер Л.Ю. Науково-теоретичні підходи до інтерпретації дефініції «прибутковість». URL: [http:// khntusg.com.ua/files/sbornik/vestnik_99/06.pdf](http://khntusg.com.ua/files/sbornik/vestnik_99/06.pdf). (дата звернення: 22.10.2019).
10. Стригуль Л. С. Ефективність та прибутковість: теоретичний аспект / Л. С. Стригуль, Г. Є. Тур, Т. М. Х. Нгуєн // Інфраструктура ринку. – 2019. – Вип. 36. – С. 287-292.

11. Єпіфанова І.Ю. Прибутковість підприємства: сучасні підходи до визначення / І.Ю. Єпіфанова, В.С. Гуменюк // Економіка і суспільство. – 2016. – Вип. 3. – С. 189–192.

12. Аверкіна М.Ф. Моделювання прибутковості підприємств аграрного сектору / М.Ф. Аверкіна, Ю.В. Шмигельський // Інфраструктура ринку. – 2020. – № 40. – С. 473-479

13. Мелень О.В. Актуальні питання прибутковості підприємства та шляхи її збільшення / О.В. Мелень, Ю.Ю. Холондач // Вісник Нац. техн. ун-ту «ХПІ». Темат. вип. «Технічний прогрес і ефективність виробництва». – 2015. – № 25(1134). – С. 123–126.

14. Старко І.Є. Сучасна парадигма управління прибутковістю / І.Є. Старко, І.А. Канцір, М.П. Шевчук // Підприємництво та інновації. – 2019. – Випуск 10. – С. 82-86.

15. Антонюк Р.Р. Прибутковість сільськогосподарських підприємств: природа категорії / Р.Р. Антонюк // Вісник Харківського національного технічного університету сільського господарства. – 2012. – № 126. – С. 50–55.

16. Журавльова Т. О. Оцінка прибутковості вітчизняних підприємств. / Т. О. Журавльова // Інвестиції: практика та досвід. – 2019. – № 9. – С. 24–28.

17. Бланк И.А. Управление прибылью / И.А. Бланк. – М. : Ника-Центр, 2007. – 768 с. [Електронний ресурс]. – Режим доступу : http://www.ec-study.com/ua/literature/b002052_blank_upravlinnya_pributkom.htm.

18. Савіцький А. В. Сутнісно-змістовне трактування поняття "прибутковість підприємства" та специфіка управлінських рішень щодо її підвищення / А. В. Савіцький // Економічний вісник Запорізької державної інженерної академії. – 2017. – Вип. 1(2). – С. 21-25. –

19. Пігуль Н. Г. Аналіз прибутковості підприємств України / Н. Г. Пігуль, О. М. Власова, Є. І. Пігуль // Причорноморські економічні студії. – 2019. – Вип. 46(2). - С. 90-94.

20. Багацька К.В. Фінансовий аналіз: Підручник / К.В. Багацька, Т.А. Говорушко, О.О. Шеремет. – К., 2014. – 320 с.

21. НП(с)БО 1 «Загальні вимоги до фінансової звітності» від 07.02.2013 № 73
22. Паянок Т. М. Загальна оцінка фінансового стану підприємства: теоретичні та практичні підходи / Т.М. Паянок, А. М. Савченко, А. М. Морозюк // Економіка та держава. 2020. № 12. С. 88–94.
23. Зянько В.В. Фінансовий аналіз та звітність: практикум / В.В. Зянько, І.Ю. Єпіфанова. – Вінниця : ВНТУ, 2008. – 83 с.
24. Базилінська О.Я. Фінансовий аналіз: теорія та практика : навч. посібник / О.Я. Базилінська. – 2-ге вид. – К. : Центр навчальної літератури, 2011. – 398 с.
25. Лойко В.В. Загрози економічній безпеці промислового підприємства промислового підприємства: сутність та класифікація / В.В. Лойко // Ефективна економіка. – 2015. – № 10. – [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.economy.nayka.com.ua/?op=1&z=4372>
26. Дикань В.Л. Економічна безпека підприємства: Конспект лекцій: у 3ч. / В.Л. Дикань, І.В. Воловельська. – Харків: УкрДАЗТ, 2012. – Ч. 1. – 49 с.
27. Желізко О. О. Аналіз основних небезпек, загроз та ризиків економічній безпеці підприємництва на сучасному етапі розвитку держави / О. О. Желізко // Проблеми системного підходу в економіці. – 2017. – Вип. 5. – С. 103-108.
28. Пашнюк Л. Загрози економічній безпеці підприємства і засоби їх нейтралізації / Л. Пашнюк // Вісник Київського національного університету ім. Т. Шевченко. Економіка. – 2013. – № 10 (151). – С. 93-96.
29. Ареф'єва О.В. Планування економічної безпеки підприємств / О.В. Ареф'єва, Т.Б. Кузенко. – К.: Вид-во Європецького ун-ту, 2004. – 170 с.
30. Довбня С.Б. Діагностика рівня економічної безпеки підприємства / С.Б. Довбня, Н.Ю.Гичова // Фінанси підприємств. – 2008. – №4. – с. 88-97.
31. Моделювання економічної безпеки: держава, регіон, підприємство / Геєць В.М., Кизим М.О., Клебанова Т.С., Черняк О.І. та ін.; за ред. Гейця В.М.: Монографія. – Х.: ВД "ІНЖЕК", 2006. – 240 с.

32. Особливості гарантування економічної безпеки підприємницької діяльності в ринкових умовах: Монографія / О.Ф. Долженков, Ж.О. Жуковська, О.М. Головченко; за заг. ред. О.Ф. Долженкова. – Одеса: ОЮІ ХНУВС, 2007. – 208 с.

33. Соколенко Т.М. Економічна безпека підприємства в умовах транзитивної економіки // VII Міжнародна науково-практична інтернетконференція "Наука і життя: сучасні тенденції, інтеграція у світову наукову думку". – [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://intkonf.org/kand-ped-n-sokolenko-tm-ekonomichna-bezpekapidpriemstva-v-umovah-tranzitivnoyi-ekonomiki>.

34. Рудич О. О. Теоретико-методичні підходи до оцінки ризиків сільськогосподарського підприємства / О. О. Рудич // Агросвіт. – 2017. – № 23. – С. 39–44.

35. Ткаченко С.О. Діагностико-прогностична функція антикризового фінансового управління суб'єкта господарювання / С.О. Ткаченко // Бізнес-Інформ. – 2019. – № 1. – С. 435–439

36. Каткова Н.В. Класифікація факторів впливу на побудову системи контролінгу на промислових підприємствах / Н.В. Каткова, О.С. Циганова // Бізнес-Інформ. – 2019. – № 1. – С. 427–435

37. Карачина Н.П. Економічна поведінка машинобудівних підприємств: теорія, методологія, практика управління : монографія / Н.П. Карачина. – Вінниця : Книга – Вега, 2010. – 416 с

38. Савіцький А. В. Модифікація класифікації економічних факторів управління прибутковістю підприємства за умов розвитку зовнішньоторговельних відносин / А. В. Савіцький // Проблеми системного підходу в економіці. – 2019. – Вип. 6(2). – С. 130-135.

39. Сабадаш Л. О. Оцінювання факторів впливу на економічну стійкість підприємства в кризових умовах / Л. О. Сабадаш // Інноваційна економіка. – 2020. – № 1-2. – С. 117-124.

40. Група компаній «Молочний Альянс» [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://milkalliance.com.ua/company/inform/molochnij-alyans/>

41. Яготинський маслозавод [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://milkalliance.com.ua/company/enterprises/yagotinskij-maslozavod/>

42. Лазебник Л. Л. Забезпечення прибутковості підприємства в умовах посилення конкуренції на прикладі компанії "Кернел" / Л. Л. Лазебник, В. М. Стефанюк // Економічний вісник Національного гірничого університету. – 2020. – № 2. – С. 182-192.

43. Одіжний В. О. Стратегічний підхід до управління прибутком підприємства / В. О. Одіжний // Глобальні та національні проблеми економіки. – 2017. – № 20. – С. 874-878

44. Господарський кодекс України від 16 січня 2003 р. № 436-IV

45. Податковий кодекс України від 2 грудня 2010 р. № 2755-VI

46. Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні: Закон України від 16 липня 1999 р. № 996-14

47. Алейнікова О. В. Важелі макроекономічної стабілізації в умовах нестабільності національної економіки / О. В. Алейнікова // Економіка та держава. – 2014. – № 6. – С. 13–17.

48. Держстат [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.ukrstat.gov.ua/>

49. Про схвалення Прогнозу економічного і соціального розвитку України на 2021-2023 роки: Постанова Кабінету Міністрів України від 29.07.2020 № **671** [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/671-2020-%D0%BF#Text>

50. Про схвалення Прогнозу економічного і соціального розвитку України на 2022-2024 роки: Постанова Кабінету Міністрів України від 31.05.2021 № **586** [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/586-2021-%D0%BF#Text>

51. Бідник Н.Б. Стратегія управління прибутком підприємства / Н.Б. Бідник // Економіка України. – 2009. – № 7. – Т. 2. – С. 97–99

52. Талавіра Є. В. Розробка стратегії управління прибутком торгівельних підприємств / Є. В. Талавіра, А. В. Золотарьова // Ефективна економіка. – 2019. – № 7. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.economy.nayka.com.ua/?op=1&z=7188>

Додаток А

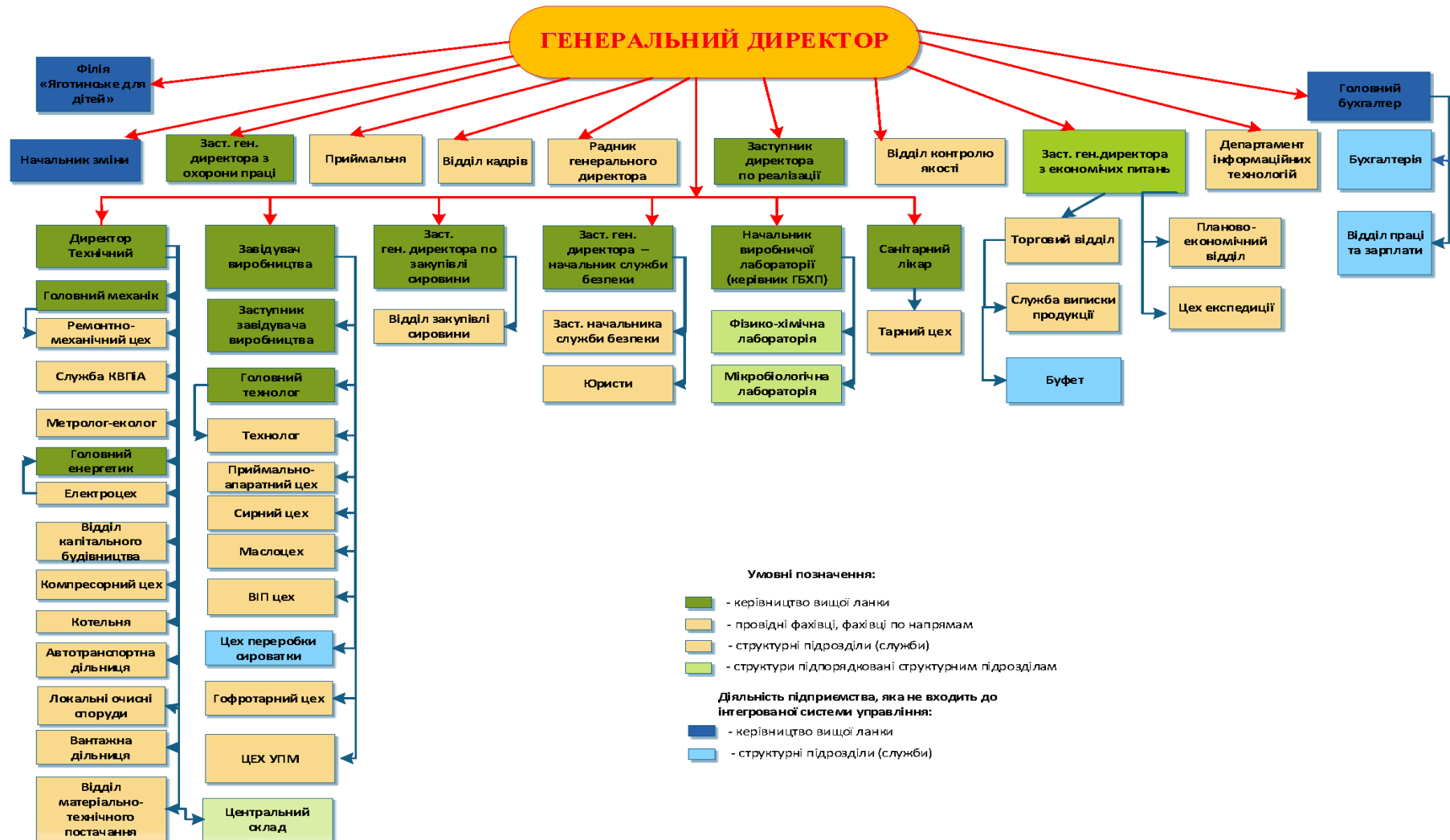

Рис. Організаційна структура товариства затверджена рішенням Наглядової ради ТДВ «Яготинський маслозавод» від 30.09.2020 року.

Додаток Б

Баланс ТДВ «Яготинський маслозавод»

			КОДПІ
		Дата(рік, місяць, число)	2018 01 01
Підприємство	Товариство з додатковою відповідальністю «Яготинський маслозавод»	за ЄДРПОУ	00446003
Територія		за КОАТУУ	3225510100
Організаційно- правова форма господарювання		за КОПФГ	230
Вид економічної діяльності		за КВЕД	10.51
Середня кількість працівників	909		
Одиниця виміру: тис. грн. без десяткового знака			
Адреса	07700, Київська обл., м. Яготин, вул. Шевченка, буд. 213		
Складено (робити позначку "v" у відповідній клітинці):			
за положеннями (стандартами бухгалтерського обліку)			
за міжнародними стандартами фінансової звітності			v

**Баланс (Звіт про фінансовий стан)
на 31.12.2017 р.**

Актив	Код ридика	На початок звітного періоду	На кінець звітного періоду	На дату періоду за міжнародні стандарти фінансової звітності
1	2	3	4	5
I. Нематеріальні активи				
Нематеріальні активи:	1000	499	2498	0
первісна вартість	1001	2447	4587	0
накопичена амортизація	1002	1948	2089	0
Нематеріальні капітальні інвестиції	1005	364	336	0
Основні засоби:	1010	173436	214122	0
первісна вартість	1011	320012	384869	0
знос	1012	144536	170747	0
Інвестиційна нерухомість:	1015	0	0	0
первісна вартість	1016	0	0	0
знос	1017	0	0	0
Довгострокові біологічні активи:	1020	0	0	0

первісна вартість	1021	0	0	0
накопичена амортизація	1022	0	0	0
Довгострокові фінансові інвестиції: які обліковуються за методом участі в капіталі інших підприємств	1030	0	0	0
інші фінансові інвестиції	1035	6102	77225	0
Довгострокова дебіторська заборгованість	1040	0	0	0
Підприємстві податкові активи	1045	0	0	0
Гудвіл	1050	0	0	0
Підприємстві аквізиційні витрати	1060	0	0	0
Запаси: кошти у централізованих страхових резервних фондах	1065	0	0	0
Інші необоротні активи	1090	0	0	0
Усього за розділом I	1095	182421	294181	0
II. Оборотні активи				
Запаси	1100	104155	122105	0
Виробничі запаси	1101	56680	51510	0
Незавершена виробництво	1102	3885	4279	0
Готовна продукція	1103	42338	64448	0
Товари	1104	1252	1868	0
Поточні фінансові активи	1110	0	0	0
Депозити перестрахованим	1115	0	0	0
Високі надходження	1120	0	0	0
Дебіторська заборгованість за продукцією, товари, роботи, послуги	1125	212407	285376	0
Дебіторська заборгованість за розрахунками: за податковими зобов'язаннями	1130	3673	8154	0
з бюджетом	1135	951	24	0
з тому часті з податку на прибуток	1136	902	0	0
з нарахуваннях доходу	1140	0	0	0
із внутрішніх розрахунків	1145	151493	233296	0
Інші поточна дебіторська заборгованість	1155	5351	418	0
Поточні фінансові інвестиції	1160	0	0	0
Гроші та їх еквіваленти	1165	34704	13430	0
Готівка	1166	396	14	0
Рахунки в банках	1167	0	0	0
Витрати майбутніх періодів	1170	419	884	0
Частка перестрахованих у страхових резервах	1180	0	0	0
з тому часті з:				
резервах довгострокових зобов'язань	1181	0	0	0
резервах збитків або резервах належних виплат	1182	0	0	0
резервах неперевіреної премії	1183	0	0	0

інші страхові резерви	1184	0	0	0
Інші оборотні активи	1190	7967	3087	0
Усього за розділом II	1195	521212	666776	0
III. Необоротні активи, утримувані для продажу, та групи майбуття	1200	0	0	0
Баланс	1300	780633	960957	0

Пасив	Код радіка	На початок звітного періоду	На кінець звітного періоду	На дату періоду на міжнародні стандарти фінансової звітності
I. Власний капітал				
Зареєстрований (пайовий) капітал	1400	3797	3797	0
Внески до незареєстрованого статутного капіталу	1401	0	0	0
Капітал у дооцінках	1405	0	0	0
Додатковий капітал	1410	0	0	0
Емісійний дохід	1411	0	0	0
Накопичені курсові різниці	1412	0	0	0
Резервний капітал	1415	0	0	0
Неразміщений прибуток (накопичений збиток)	1420	232711	397186	0
Накопичений капітал	1425	(0)	(0)	(0)
Получений капітал	1430	(0)	(0)	(0)
Інші резерви	1435	0	0	0
Усього за розділом I	1495	236508	400983	0
II. Договітряні зобов'язання і забезпечення				
Відстрочені податкові зобов'язання	1500	0	0	0
Повільні зобов'язання	1505	0	0	0
Договітряні кредити банків	1510	0	0	0
Інші договітряні зобов'язання	1515	207018	201670	0
Договітряні забезпечення	1520	0	0	0
Договітряні забезпечення вищим персоналу	1521	0	0	0
Цільове фінансування	1525	0	0	0
Благодійна допомога	1526	0	0	0
Страхові резерви, у тому числі:	1530	0	0	0
резерв договітряних зобов'язань; (на початок звітного періоду)	1531	0	0	0
резерв збитків або резерв власних витрат; (на початок звітного періоду)	1532	0	0	0
резерв незароблених премій; (на початок звітного періоду)	1533	0	0	0
інші страхові резерви; (на початок звітного періоду)	1534	0	0	0
Інвестиційні контракти;	1535	0	0	0

Прямий фонд	1540	0	0	0
Резерв на виплату дисконту	1545	0	0	0
Усього за розділом II	1585	207018	201670	0
III. Поточні зобов'язання і забезпечення				
Короткострокові кредити банків	1600	0	73964	0
Векселі видані	1605	0	0	0
Поточні кредиторська зборгованість: за довгостроковими зобов'язаннями	1610	0	0	0
за товари, роботи, послуги	1615	72125	116092	0
за розрахунками з бюджетом	1620	11435	11153	0
за у тому числі з податку на прибуток	1621	0	8733	0
за розрахунками зі страхування	1625	551	841	0
за розрахунками з оплати праці	1630	2047	2918	0
за одержаними авансами	1635	0	0	0
за розрахунками з учасниками	1640	601	394	0
із внутрішніх розрахунків	1645	162348	124334	0
за страховою діяльністю	1650	0	0	0
Поточні забезпечення	1660	4969	5976	0
Доходи майбутніх періодів	1665	0	0	0
Відстрочені комісійні доходи від перестраховників	1670	0	0	0
Інші поточні зобов'язання	1690	6131	20432	0
Усього за розділом III	1695	260107	358304	0
IV. Зобов'язання, пов'язані з необоротними активами, утримуваними для продажу, та групами вибуття	1700	0	0	0
V. Чиста вартість активів надzorованого пенсійного фонду	1800	0	0	0
Баланс	1900	702633	960957	0

Принітєє
Керієєєє
Єєєєєєєє єєєєєєєє

єєєє єєєєєєєє
Єєєєєєєє
Єєєєєєєє

Підприємство <u>Товариство з додатковою відповідальністю «Яготинський м'ясозавод»</u> Територія <u>КИЇВСЬКА ОБЛАСТЬ</u> Організаційно-правова форма господарювання <u>ТОВАРИСТВО З ДОДАТКОВОЮ ВІДПОВІДАЛЬНІСТЮ</u> Вид економічної діяльності <u>Перероблення м'яса, виробництво масла та сиру</u> Середня кількість працівників <u>828</u> Одиниця виміру: тис. грн. Адреса <u>07700 Київська область, Яготинський р-н м. Яготин вул. Шевченка, буд. 215, т.04475) 5-89-88</u>	Дата (рік, місяць, число)	Коди		
	та СДРКОУ	2019	01	01
	та КОАТУУ	004-69003		
	та КОПМГ	3225310100		
та КВЕД	250		10.51	

Складено (зроблено позначку "у" у відповідній клітинці):
 та положеннями (стандартами) бухгалтерського обліку
 та міжнародними стандартами фінансової звітності

у

Баланс (Звіт про фінансовий стан) на "31" грудня 2018 р.

Форма № 1

Код за ДКУД

1801001

Актив	Код радянськ	На початок літнього періоду	На кінець літнього періоду
1	2	3	4
I. Необоротні активи			
Нематеріальні активи	1000	--	--
первісна вартість	1001	--	--
накопичена амортизація	1002	--	--
Незавершені капітальні інвестиції	1005	--	--
Основні засоби	1010	216956	288984
первісна вартість	1011	389792	497008
знос	1012	172836	208024
Інвестиційна нерухомість	1015	--	--
Довгострокові біологічні активи	1020	--	--
Довгострокові фінансові інвестиції: які обліковуються за методом участі в капіталі інших підприємств	1030	--	--
інші фінансові інвестиції	1035	77225	77225
Довгострокова дебіторська заборгованість	1040	--	--
Відстрочені податкові активи	1045	--	--
Інші необоротні активи	1090	--	--
Усього за розділом I	1095	294181	366209
II. Оборотні активи			
Завеси	1100	122105	111350
Виробничі запаси	1101	51510	70728
Незавершене виробництво	1102	4279	6042
Готова продукція	1103	64448	30856
Товари	1104	1868	3724
Поточні біологічні активи	1110	--	--
Дебіторська заборгованість за продукцією, товари, роботи, послуги	1125	285378	315882
Дебіторська заборгованість за розрахунками: за виданими авансами	1130	8154	8745
з бюджетом	1135	24	37
у тому числі з податку на прибуток	1136	--	--
Дебіторська заборгованість за розрахунками із внутрішніх розрахунків	1145	233296	380464
Інша поточна дебіторська заборгованість	1155	418	913
Поточні фінансові інвестиції	1160	--	--
Гроші та їх еквіваленти	1165	13430	33152
Готівка	1166	14	23
Витрати майбутніх періодів	1170	884	187
Інші оборотні активи	1190	3087	1011

Позначка	Код радіса	На початок літнього року	На кінець літнього періоду
1	2	3	4
I. Власний капітал			
Зареєстрований (пайовий) капітал	1400	3797	3797
Капітал у дооцінках	1405	--	--
Додатковий капітал	1410	--	--
Резервний капітал	1415	--	--
Нерозподілений прибуток (непокритий збиток)	1420	397186	450918
Неоплачений капітал	1425	--	--
Вилучений капітал	1430	--	--
Усього за розділом I	1495	400983	454715
II. Довгострокові зобов'язання і забезпечення			
Відстрочені податкові зобов'язання	1500	--	--
Довгострокові кредити банків	1510	--	--
Інші довгострокові зобов'язання	1515	201670	163493
Довгострокові забезпечення	1520	--	--
Цільове фінансування	1525	--	--
Усього за розділом II	1595	201670	163493
III. Поточні зобов'язання і забезпечення			
Короткострокові кредити банків	1600	75964	154819
Поточна кредиторська заборгованість за: довгостроковими зобов'язаннями	1610	--	--
товари, роботи, послуги	1615	116092	159939
розрахунками з бюджетом	1620	11153	13066
у тому числі з податку на прибуток	1621	8733	9087
розрахунками зі страхування	1625	841	1266
розрахунками з оплати праці	1630	2918	4645
Поточна кредиторська заборгованість за розрахунками з учасниками	1640	594	1789
Поточна кредиторська заборгованість із внутрішніх розрахунків	1645	124334	219919
Поточні забезпечення	1660	5976	9567
Доходи майбутніх періодів	1665	--	--
Інші поточні зобов'язання	1690	20432	42732
Усього за розділом III	1695	358304	599742
IV. Зобов'язання, пов'язані з необоротними активами, утримуваними для продажу, та групами вибуття	1700	--	--
Баланс	1900	960957	1217950

Генеральний директор

(підпис)

Сіренко Олександр Олександрович

Головний бухгалтер

(підпис)

Кашлій Оксана Олександрівна

Підприємство: Товариство з обмеженою відповідальністю «Витомовий завод»

Територія: КИЇВСЬКА ОБЛАСТЬ

Організаційно-правова форма господарювання: ТОВАРИСТВО З ДОДАТКОВОЮ ВІДПОВІДАЛЬНІСТЮ

Вид економічної діяльності: Виробництво напоїв, виробництво м'яса та м'яса

Середня кількість працівників: 248

Одиниця виміру: тис. грн.

Адреса: (07000) Київська область, Витомовий р-н м. Витомов, Школярів, буд. 21А, т.0445731530-88

Датум (рік, місяць, число)

та ЄДРРНОУ

та КОДАТУУ

та КОДІВГ

та КОЕД

Код		
2020	00	00
00446003		
3225300100		
250		
0031		

Складено (робота виконана "ч" у відповідній колонці):
та погодженою (стандартами) бухгалтерською службою
та міжнародними стандартами фінансової звітності

✓

Баланс (Звіт про фінансовий стан) на "31" грудня 2019 р.

Форма № 1

Код за ДКУД

1801001

Актив	Код радика	На початок звітного періоду	На кінець звітного періоду
1	2	3	4
I. Немобільні активи			
Нематеріальні активи	1000	--	--
первісна вартість	1001	--	--
накопичена амортизація	1002	--	--
Нематеріальні капітальні інвестиції	1005	--	--
Основні засоби	1010	289384	289742
первісна вартість	1011	497008	525394
знос	1012	208024	235652
Інвестиційна нерухомість	1015	--	--
Довгострокові біологічні активи	1020	--	--
Довгострокові фінансові інвестиції: які обліковуються за методом участі в капіталі інших підприємств	1030	--	--
Інші фінансові інвестиції	1035	77225	77225
Довгострокова дебіторська заборгованість	1040	--	115
Відстрочені податкові активи	1045	--	--
Інші немобільні активи	1090	--	23633
Усього за розділом I	1095	366209	400715
II. Оборотні активи			
Запаси	1100	111350	109023
Виробничі запаси	1101	70728	68487
Нематеріальне виробництво	1102	6042	4990
Голова продукція	1103	30856	30989
Товари	1104	3724	2437
Поточні біологічні активи	1110	--	--
Дебіторська заборгованість за продукцією, товарами, роботами, послугами	1125	319882	414886
Дебіторська заборгованість за розрахунками: за виданими авансами	1130	8743	8394
з бюджетом	1135	37	13105
у тому числі з податку на прибуток	1136	--	--
Дебіторська заборгованість за розрахунками із внутрішніх розрахунків	1145	380464	380072
Інші поточні дебіторська заборгованість	1155	913	7416
Поточні фінансові інвестиції	1160	--	--
Гроші та їх еквіваленти	1165	33152	19270
Готівка	1166	23	19
Рахунки в банках	1167	33129	19251
Витрати майбутніх періодів	1170	187	197

Інші оборотні активи	1190	1001	130
Усього за розділом II	1195	831741	886393
III. Необоротні активи, утримувані для продажу, та групи майбуття	1200	--	--
Баланс:	1300	1217950	1357108

Позити	Код радян	На початок звітнього року	На кінець звітнього періоду
1	2	3	4
I. Власний капітал			
Дарострований (паіновий) капітал	1400	3797	3797
Капітал у дооцінках	1405	--	--
Додатковий капітал	1410	--	--
Резервний капітал	1415	--	--
Нерозподілений прибуток (накопичений збиток)	1420	490918	524833
Неоплачений капітал	1425	--	--
Вилучений капітал	1430	--	--
Усього за розділом I	1495	494715	528630
II. Довгострокові зобов'язання і забезпечення			
Підстрокові податкові зобов'язання	1500	--	--
Довгострокові кредити банків	1510	--	--
Інші довгострокові зобов'язання	1515	163493	219143
Довгострокові забезпечення	1520	--	--
Цільове фінансування	1525	--	--
Усього за розділом II	1595	163493	219143
III. Поточні зобов'язання і забезпечення			
Короткострокові кредити банків	1600	154819	129238
Поточна кредиторська зборгованість, за: довгостроковими зобов'язаннями	1610	--	6225
товари, роботи, послуги	1615	133939	172121
розрахунками з бюджетом	1620	13066	14344
у тому числі з податку на прибуток	1621	9087	2807
розрахунками зі страхування	1625	1266	1486
розрахунками з оплати праці	1630	4645	5293
Поточна кредиторська зборгованість, за розрахунками з учасниками	1640	1789	2988
Поточна кредиторська зборгованість, із внутрішніх розрахунків	1645	213919	208694
Поточні забезпечення	1650	9567	14599
Доходи майбутніх періодів	1655	--	--
Інші поточні зобов'язання	1690	42732	54427
Усього за розділом III	1695	399742	609613
IV. Зобов'язання, пов'язані з необоротними активами, утримуваними для продажу, та групами майбуття	1700	--	--
Баланс:	1900	1217950	1357108

Генеральний директор

(підпис)

Сіренко Олександр Олександрович

Головний бухгалтер

(підпис)

Каніш Олександра Олександрівна

		Дата	КОДН
			01.01.2021
Підприємство	Товариство з додатковою відповідальністю "Яготинський маслозавод"	за ЄДРПОУ	00446003
Територія	Київська область, м.Яготин	за КОАТУУ	3225510100
Організаційно-правна форма	Товариство з додатковою відповідальністю	за КОПФГ	250
Вид економічної діяльності	Перероблення молока, виробництво масла та сиру	за КВЕД	10.51

Середня кількість працівників: 918

Адреса, телефон: 07700 м.Яготин, Шевченка, 213, (04375)5-59-88

Одиниця виміру: тис.грн. без десяткового знака

Складено (зробити позначку "v" у відповідній клітинці):

за положеннями (стандартами) бухгалтерського обліку

v

за міжнародними стандартами фінансової звітності

Баланс
(Звіт про фінансовий стан)
на 31.12.2020 р.
Форма №1

Актив	Код рядка	Код за ДКУД	
		1801001	1801001
1	2	На початок звітного періоду	На кінець звітного періоду
I. Необоротні активи			
Нематеріальні активи	1000	0	0
первісна вартість	1001	0	0
накопичена амортизація	1002	(0)	(0)
Незавершені капітальні інвестиції	1005	0	0
Основні засоби	1010	299 742	449 730
первісна вартість	1011	555 394	745 525
знос	1012	(255 652)	(295 795)
Інвестиційна нерухомість	1015	0	0
первісна вартість	1016	0	0
знос	1017	(0)	(0)
Довгострокові біологічні активи	1020	0	0
первісна вартість	1021	0	0
накопичена амортизація	1022	(0)	(0)
Довгострокові фінансові інвестиції:			
які обліковуються за методом участі в капіталі інших підприємств	1030	0	0
інші фінансові інвестиції	1035	77 225	52 495
Довгострокова дебіторська заборгованість	1040	115	0
Відстрочені податкові активи	1045	0	0
Гудвіл	1050	0	0
Відстрочені аквізиційні витрати	1060	0	0
Залишок коштів у централізованих страхових резервних фондах	1065	0	0
Інші необоротні активи	1090	23 633	19 734
Усього за розділом I	1095	400 715	521 939

II. Оборотні активи			
Запаси	1100	106 923	166 210
Виробничі запаси	1101	68 487	80 177
Незавершене виробництво	1102	4 990	5 528
Готова продукція	1103	30 989	75 317
Товари	1104	2 457	5 188
Поточні біологічні активи	1110	0	0
Депозити перестраховування	1115	0	0
Векселі одержані	1120	0	0
Дебіторська заборгованість за продукцію, товари, роботи, послуги	1125	414 886	443 374
Дебіторська заборгованість за розрахунками:			
за виданими авансами	1130	8 394	7 737
з бюджетом	1135	13 105	912
у тому числі з податку на прибуток	1136	0	0
з нарахованих доходів	1140	0	19
із внутрішніх розрахунків	1145	386 072	389 781
Інша поточна дебіторська заборгованість	1155	7 416	7 765
Поточні фінансові інвестиції	1160	0	0
Гроші та їх еквіваленти	1165	19 270	10 217
Готівка	1166	19	2
Рахунки в банках	1167	19 251	10 215
Витрати майбутніх періодів	1170	197	249
Частка перестраховника у страхових резервах у тому числі в:	1180	0	0
резервах довгострокових зобов'язань	1181	0	0
резервах збитків або резервах належних виплат	1182	0	0
резервах незароблених премій	1183	0	0
інших страхових резервах	1184	0	0
Інші оборотні активи	1190	130	1 182
Усього за розділом II	1195	956 393	1 027 446
III. Необоротні активи, утримувані для продажу, та групи вибуття			
Баланс	1200	0	0
	1300	1 357 108	1 549 405

Пасива	Код рядка	На початок звітного періоду	На кінець звітного періоду
1	2	3	4
I. Власний капітал			
Зареєстрований (пайовий) капітал	1400	3 797	3 797
Внески до незареєстрованого статутного капіталу	1401	0	0
Капітал у дооцінках	1405	0	0
Додатковий капітал	1410	0	0
Емісійний дохід	1411	0	0
Накопичені курсові різниці	1412	0	0
Резервний капітал	1415	0	1 528
Нерозподілений прибуток (непокритий збиток)	1420	524 553	587 459
Неоплачений капітал	1425	(0)	(0)
Вилучений капітал	1430	(0)	(0)
Інші резерви	1435	0	0
Усього за розділом I	1495	528 350	592 784

II. Довгострокові зобов'язання і забезпечення			
Відстрочені податкові зобов'язання	1500	0	0
Пенсійні зобов'язання	1505	0	0
Довгострокові кредити банків	1510	0	0
Інші довгострокові зобов'язання	1515	219 143	201 451
Довгострокові забезпечення	1520	0	0
Довгострокові забезпечення витрат персоналу	1521	0	0
Цільове фінансування	1525	0	0
Благодійна допомога	1526	0	0
Страхові резерви	1530	0	0
у тому числі:			
резерв довгострокових зобов'язань	1531	0	0
резерв збитків або резерв належних виплат	1532	0	0
резерв незароблених премій	1533	0	0
інші страхові резерви	1534	0	0
Інвестиційні контракти	1535	0	0
Призовий фонд	1540	0	0
Резерв на виплату джек-поту	1545	0	0
Усього за розділом II	1595	219 143	201 451
III. Поточні зобов'язання і забезпечення			
Короткострокові кредити банків	1600	129 238	216 608
Векселі видані	1605	0	0
Поточна кредиторська заборгованість за:			
довгостроковими зобов'язаннями	1610	6 225	8 185
товари, роботи, послуги	1615	172 321	201 194
розрахунками з бюджетом	1620	14 344	4 840
у тому числі з податку на прибуток	1621	2 807	499
розрахунками зі страхування	1625	1 486	1 794
розрахунками з оплати праці	1630	5 293	6 461
одержаними авансами	1635	0	25
розрахунками з учасниками	1640	2 988	1 790
із внутрішніх розрахунків	1645	208 694	290 362
страховою діяльністю	1650	0	0
Поточні забезпечення	1660	14 399	17 938
Доходи майбутніх періодів	1665	0	0
Відстрочені комісійні доходи від перестраховиків	1670	0	0
Інші поточні зобов'язання	1690	54 427	5 773
Усього за розділом III	1695	609 615	755 170
IV. Зобов'язання, пов'язані з необоротними активами, утримуваними для продажу, та групами вибуття			
Чиста вартість активів недержавного пенсійного фонду	1800	0	0
Баланс	1900	1 357 108	1 349 405

Керівник

Косаченко Сергій Олександрович

Головний бухгалтер

Каплій Оксана Олександрівна

Додаток В
Звіт про фінансові результати (Звіт про сукупний дохід)
ТДВ «Яготинський маслозавод»

Підприємство	Товариство з додатковою відповідальністю «Яготинський маслозавод» (найменування)	Дата(рік, місяць, число) за ЄДРПОУ	КОДПН
			2018 01 01
			00446003

Звіт про фінансові результати (Звіт про сукупний дохід)
за 12 місяців 2017 р.

I. ФІНАНСОВІ РЕЗУЛЬТАТИ

Стаття	Код радика	За звітний період	За аналогічний період попереднього року
Чистий дохід від реалізації продукції (товарів, робіт, послуг)	2000	2706403	2024684
Чисті заробітні страхові премії	2010	0	0
Премії підписані, валова сума	2011	0	0
Премії, передані у перострахування	2012	0	0
Займа резерву незароблених премій, валова сума	2013	0	0
Займа частин перострахованків у резерві незароблених премій	2014	0	0
Собівартість реалізованої продукції (товарів, робіт, послуг)	2050	(2082834)	(1521831)
Чисті повеселі збитки за страховими виплатами	2070	(0)	(0)
Валовий: прибуток	2090	653249	502853
збиток	2095	(0)	(0)
Дохід (витрати) від змін у резервах довгострокових зобов'язань	2105	0	0
Дохід (витрати) від змін інших страхових резервів	2110	0	0
Займа інших страхових резервів, валова сума	2111	0	0
Займа частин перострахованків в інших страхових резервах	2112	0	0
Інші операційні доходи	2120	3220	4368
Дохід від змін вартості активів, які оцінюються за справедливою вартістю	2121	0	0
Дохід від парієсного визнання біологічних активів і сільськогосподарської продукції	2122	0	0
Адміністративні витрати	2130	(22668)	(18457)
Витрати на збут	2150	(263425)	(208928)
Інші операційні витрати	2180	(10040)	(13132)
Витрати від змін вартості активів, які оцінюються за справедливою вартістю	2181	(0)	(0)
Витрати від парієсного визнання біологічних активів і	2182	(0)	(0)

сільськогосподарської продукції			
Фінансовий результат від операційної діяльності: прибуток	2190	259436	208904
збиток:	2195	(0)	(0)
Дохід від участі в капіталі	2200	0	0
Інші фінансові доходи	2220	3382	4289
Інші доходи	2240	619	792
Дохід від благодійної допомоги	2241	0	0
Фінансові витрати	2250	(82046)	(53774)
Витрати від участі в капіталі	2255	(0)	(0)
Інші витрати	2270	(688)	(152)
Прибуток (збиток) від впливу інфляції на монетарні статті	2275	0	0
Фінансовий результат до оподаткування: прибуток	2290	200703	158659
збиток:	2295	(0)	(0)
Витрати (дохід) з податку на прибуток	2300	26180	29428
Прибуток (збиток) від операційної діяльності після оподаткування	2305	0	0
Чистий фінансовий результат: прибуток	2350	164523	129631
збиток:	2355	(0)	(0)

II. СУКУПНИЙ ДОХІД

Стаття	Код ринку	За звітний період	За аналогічний період попереднього року
Доходи (зубиток) оборотних активів	2400	0	0
Доходи (зубиток) фінансових інструментів	2405	0	0
Накопичені курсові різниці	2410	0	0
Частка іншого сукупного доходу асоційованих та спільних підприємств	2415	0	0
Інший сукупний дохід	2445	0	0
Інший сукупний дохід до оподаткування	2450	0	0
Податок на прибуток, пов'язаний з іншим сукупним доходом	2455	0	0
Інший сукупний дохід після оподаткування	2460	0	0
Сукупний дохід (сума рядків 2350, 2355 та 2460)	2465	164523	129631

III. ЕЛЕМЕНТИ ОПЕРАЦІЙНИХ ВИТРАТ

Матеріальні витрати	2500	1763122	1409205
Витрати на оплату праці	2505	74990	61650
Відрахування на соціальні заходи	2510	16408	13480
Амортизація	2515	27668	26299

Інші операційні витрати	2520	343904	253488
Разом	2580	2226882	1763880

IV. РОЗРАХУНОК ПОКАЗНИКІВ ПРИБУТКОВОСТІ АКЦІЙ

Середньорічна кількість простих акцій	2600	261592	261592
Скоригована середньорічна кількість простих акцій	2600	261592	261592
Чистий прибуток (збиток) на одну просту акцію	2610	0	0
Скоригований чистий прибуток (збиток) на одну просту акцію	2615	0	0
Дивіденди на одну просту акцію	2650	0	0

Примітка
Керівник
Головний бухгалтер

дані відсутні
Сіренко О.О.
Гашко В.В.

Підприємство: Товариство з додатковою відповідальністю
«Яготинський мелярзаводи»

Дата (рік, місяць, число)
за ЄДРПОУ

Коди		
2019	01	01
004-66003		

Звіт про фінансові результати (Звіт про сукупний дохід)
за 2018 рік

Форма № 2

Код за ДКУД

1801005

I. ФІНАНСОВІ РЕЗУЛЬТАТИ

Стаття	Код рядка	За звітний період	За аналогічний період попереднього року
1	2	3	4
Чистий дохід від реалізації продукції (товарів, робіт, послуг)	2000	3201672	2706103
Собівартість реалізованої продукції (товарів, робіт, послуг)	2050	(2342351)	(2052854)
Валовий: прибуток	2090	859321	653249
збиток	2095	(--)	(--)
Інші операційні доходи	2120	5034	3220
Адміністративні витрати	2130	(26531)	(22668)
Витрати на збут	2150	(446501)	(363425)
Інші операційні витрати	2180	(23454)	(10940)
Фінансовий результат від операційної діяльності: прибуток	2190	367869	259436
збиток	2195	(--)	(--)
Дохід від участі в капіталі	2200	--	--
Інші фінансові доходи	2220	5477	3382
Інші доходи	2240	116	619
Фінансові витрати	2250	(62482)	(62046)
Втрата від участі в капіталі	2255	(--)	(--)
Інші витрати	2270	(1421)	(688)
Фінансовий результат до оподаткування: прибуток	2290	309559	200703
збиток	2295	(--)	(--)
Витрати (дохід) з податку на прибуток	2300	-55827	-36180
Прибуток (збиток) від припиненої діяльності після оподаткування	2305	--	--
Чистий фінансовий результат: прибуток	2350	253732	164523
збиток	2355	(--)	(--)

II. СУКУПНИЙ ДОХІД

Стаття	Код рядка	За звітний період	За аналогічний період попереднього року
1	2	3	4
Дооцінка (уцінка) необоротних активів	2400	--	--
Дооцінка (уцінка) фінансових інструментів	2405	--	--
Накопичені курсові різниці	2410	--	--
Частка іншого сукупного доходу асоційованих та спільних підприємств	2415	--	--
Інший сукупний дохід	2445	--	--
Інший сукупний дохід до оподаткування	2450	--	--
Податок на прибуток, пов'язаний з іншим сукупним доходом	2455	--	--
Інший сукупний дохід після оподаткування	2460	--	--
Сукупний дохід (сума рядків 2350, 2355 та 2460)	2465	253732	164523

III. ЕЛЕМЕНТИ ОПЕРАЦІЙНИХ ВИТРАТ

Назва статті	Код рядка	За звітний період	За аналогічний період попереднього року
1	2	3	4
Матеріальні затрати	2500	1944364	1763122
Витрати на оплату праці	2505	109285	74980
Відрахування на соціальні заходи	2510	23122	16408
Амортизація	2515	37373	27668
Інші операційні витрати	2520	417386	343904
Разом	2550	2531530	2226082

IV. РОЗРАХУНОК ПОКАЗНИКІВ ПРИБУТКОВОСТІ АКЦІЙ

Назва статті	Код рядка	За звітний період	За аналогічний період попереднього року
1	2	3	4
Середньорічна кількість простих акцій	2600	--	--
Скоригована середньорічна кількість простих акцій	2605	--	--
Чистий прибуток (збиток) на одну просту акцію	2610	--	--
Скоригований чистий прибуток (збиток) на одну просту акцію	2615	--	--
Дивіденди на одну просту акцію	2650	--	--

Генеральний директор

(підпис)

Сіренко Олександр Олександрович

Головний бухгалтер

(підпис)

Камілій Оксана Олександрівна

Підприємство: Товариство з додатковою відповідальністю
«Боготинський маслозавод»

Дата звіту, місяць, рік
та СДРПКУ

Код		
2020	01	01
00446003		

Звіт про фінансові результати (Звіт про сукупний дохід)
за 2019 рік

Форма № 2

Код за ДКУД

1801003

I. ФІНАНСОВІ РЕЗУЛЬТАТИ

Стаття	Код радика	За звітний період	За аналітичний період попереднього року
1	2	3	4
Частий дохід від реалізації продукції (товарів, робіт, послуг)	2000	2495741	3201672
Собівартість реалізованої продукції (товарів, робіт, послуг)	2050	(2566752)	(2342351)
Налогові:			
прибуток	2090	928989	839321
збиток	2095	(-)	(-)
Інші операційні доходи	2120	5869	5034
Адміністративні витрати	2130	(33139)	(26531)
Витрати на збут	2150	(581379)	(446301)
Інші операційні витрати	2180	(22961)	(23455)
Фінансовий результат від операційної діяльності:			
прибуток	2190	297379	367868
збиток	2195	(-)	(-)
Дохід від участі в капіталі	2200	--	--
Інші фінансові доходи	2220	3903	5477
Інші доходи	2240	19	116
Фінансові витрати	2250	(79520)	(62482)
Витрати від участі в капіталі	2255	(-)	(-)
Інші витрати	2270	(5)	(1421)
Фінансовий результат до оподаткування:			
прибуток	2290	221378	309358
збиток	2295	(-)	(-)
Витрати (дохід) з податку на прибуток	2300	-36637	-55849
Прибуток (збиток) від операційної діяльності після оподаткування	2305	--	--
Частий фінансовий результат:			
прибуток	2350	184741	253709
збиток	2355	(-)	(-)

II. СУКУПНИЙ ДОХІД

Стаття	Код радика	За звітний період	За аналітичний період попереднього року
1	2	3	4
Доходівка (втрата) необоротних активів	2400	--	--
Доходівка (втрата) фінансових інструментів	2405	--	--
Накопичені курсові різниці	2410	--	--
Частина іншого сукупного доходу асоційованих та спільних підприємств	2415	--	--
Інший сукупний дохід	2445	--	--
Інший сукупний дохід до оподаткування	2450	--	--
Податок на прибуток, пов'язаний з іншим сукупним доходом	2455	--	--
Інший сукупний дохід після оподаткування	2460	--	--
Сукупний дохід (сума радиків 2350, 2355 та 2460)	2465	184741	253709

III. ЕЛЕМЕНТИ ОПЕРАЦІЙНИХ ВИТРАТ

Назва статті	Код радянськ	За звітний період	За аналогічний період попереднього року
1	2	3	4
Матеріальні витрати	2900	2088674	1944364
Витрати на оплату праці	2905	147942	108283
Відрахування на соціальні заходи	2910	29646	23122
Амортизація	2915	56513	37373
Інші операційні витрати	2920	545613	-417387
Разом	2990	2648388	2531511

IV. РОЗРАХУНОК ПОКАЗНИКІВ ПРИБУТКОВОСТІ АКЦІЙ

Назва статті	Код радянськ	За звітний період	За аналогічний період попереднього року
1	2	3	4
Середньорічна кількість простих акцій	2600	--	--
Скоригована середньорічна кількість простих акцій	2605	--	--
Чистий прибуток (збиток) на одну просту акцію	2610	--	--
Скоригований чистий прибуток (збиток) на одну просту акцію	2615	--	--
Дивіденди на одну просту акцію	2650	--	--

Генеральний директор

(підпис)

Сіренко Олександр Олександрович

Головний бухгалтер

(підпис)

Качилій Оксана Олександрівна

Підприємство	Товариство з додатковою відповідальністю "Яготинський маслозавод"	Дата за ЄДРПОУ	КОДП
			01.01.2021
			00446003

Звіт про фінансові результати
(Звіт про сукупний дохід)
за 2020 рік
Форма №2
I. Фінансові результати

Стаття	Код рядка	За звітний період	Код за ДКУД
			1801003
1	2	3	4
Чистий дохід від реалізації продукції (товарів, робіт, послуг)	2000	3 166 323	3 160 485
Чисті зароблені страхові премії	2010	0	0
Премії підписані, валова сума	2011	0	0
Премії, передані у перестраховання	2012	(0)	(0)
Зміна резерву незароблених премій, валова сума	2013	0	0
Зміна частки перестрахованих у резерві незароблених премій	2014	0	0
Собівартість реалізованої продукції (товарів, робіт, послуг)	2050	(2 657 868)	(2 566 752)
Чисті понесені збитки за страховими виплатами	2070	(0)	(0)
Валовий:			
прибуток	2090	508 455	593 733
збиток	2095	(0)	(0)
Дохід (витрати) від зміни у резервах довгострокових зобов'язань	2105	0	0
Дохід (витрати) від зміни інших страхових резервів	2110	0	0
Зміна інших страхових резервів, валова сума	2111	0	0
Зміна частки перестрахованих в інших страхових резервах	2112	0	0
Інші операційні доходи	2120	3 332	5 869
Дохід від зміни вартості активів, які оцінюються за справедливою вартістю	2121	0	0
Дохід від первісного визнання біологічних активів і сільськогосподарської продукції	2122	0	0
Дохід від використання коштів, звільнених від оподаткування	2123	0	0
Адміністративні витрати	2130	(33 076)	(33 139)
Витрати на збут	2150	(239 378)	(246 123)
Інші операційні витрати	2180	(13 993)	(22 961)
Витрати від зміни вартості активів, які оцінюються за справедливою вартістю	2181	0	0
Витрати від первісного визнання біологічних активів і сільськогосподарської продукції	2182	0	0
Фінансовий результат від операційної діяльності:			
прибуток	2190	223 338	297 379
збиток	2195	(0)	(0)
Дохід від участі в капіталі	2200	0	0
Інші фінансові доходи	2220	2 539	3 903

Інші доходи	2240	24 903	19
Дохід від благодійної допомоги	2241	0	0
Фінансові витрати	2250	(72 302)	(79 520)
Витрати від участі в капіталі	2255	(0)	(0)
Інші витрати	2270	(24 739)	(3)
Прибуток (збиток) від впливу інфляції на монетарні статті	2275	0	0
Фінансовий результат до оподаткування:			
прибуток	2290	153 739	221 378
збиток	2295	(0)	(0)
Витрати (дохід) з податку на прибуток	2300	-24 192	-36 637
Прибуток (збиток) від припиненої діяльності після оподаткування	2305	0	0
Чистий фінансовий результат:			
прибуток	2350	129 547	184 741
збиток	2355	(0)	(0)

II. Сукупний дохід

Стаття	Код рядка	За звітний період	За аналогічний період попереднього року
1	2	3	4
Дооцінка (уцінка) необоротних активів	2400	0	0
Дооцінка (уцінка) фінансових інструментів	2405	0	0
Накопичені курсові різниці	2410	0	0
Частка іншого сукупного доходу асоційованих та спільних підприємств	2415	0	0
Інший сукупний дохід	2445	0	0
Інший сукупний дохід до оподаткування	2450	0	0
Податок на прибуток, пов'язаний з іншим сукупним доходом	2455	(0)	(0)
Інший сукупний дохід після оподаткування	2460	0	0
Сукупний дохід (сума рядків 2350, 2355 та 2460)	2465	129 547	184 741

III. Елементи операційних витрат

Назва статті	Код рядка	За звітний період	За аналогічний період попереднього року
1	2	3	4
Матеріальні затрати	2500	3 111 347	2 068 674
Витрати на оплату праці	2505	163 734	147 942
Відрахування на соціальні заходи	2510	35 183	29 646
Амортизація	2515	62 277	56 513
Інші операційні витрати	2520	641 210	545 613
Разом	2550	4 013 751	2 848 388

IV. Розрахунок показників прибутковості акцій

Назва статті	Код рядка	За звітний період	За аналогічний період попереднього року
1	2	3	4
Середньорічна кількість простих акцій	2600	0	0
Скоригована середньорічна кількість простих акцій	2605	0	0
Чистий прибуток (збиток) на одну просту акцію	2610	0,000000	0,000000

Додаток Д

Моделі оцінки ймовірності банкрутства підприємства

Назва	Формула
Двофакторна модель Альтмана	$Z = -0,3877 - 1,0736 \cdot K_{п} + 0,0579 \cdot K_{фз}$ Кп – коефіцієнт покриття; Кфз – коефіцієнт фінансової залежності
П'ятифакторна модель Альмана	$Z = 1,2 \cdot A + 1,4 \cdot B + 3,3 \cdot C + 0,6 \cdot D + 1,0 \cdot E$
	$Z = 0,717 \cdot A + 0,847 \cdot B + 3,107 \cdot C + 0,42 \cdot D + 0,995 \cdot E$ A – частка робочого капіталу в активах; B – рентабельність активів; C – рентабельність активів, розрахована за чистим доходом; D – відношення ринкової капіталізації до суми заборгованості; E – віддача активів
Показник діагностики платоспроможності Конана і Гольдера	$Z = -0,16x_1 - 0,22x_2 + 0,87x_3 + 0,10x_4 - 0,24x_5$ x1 – відношення суми дебіторської заборгованості та грошових коштів до загальної вартості активів; x2 – відношення постійного капіталу до загального розміру пасивів; x3 – відношення фінансових витрат до виручки від реалізації продукції; x4 – відношення витрат на персонал до доданої вартості, яку він виробляє; x5 – відношення валового прибутку до залученого капіталу
Модель Спрінгейта	$Z = 1,03x_1 + 3,07x_2 + 0,66x_3 + 0,4x_4$ x1 – відношення суми робочого капіталу до загальної вартості активів; x2 – відношення суми прибутку (до сплати податків та відсотків) до загальної вартості активів; x3 – відношення суми прибутку (до сплати податків) до короткострокової заборгованості; x4 – відношення обсягу продажу до загальної вартості його активів
Модель Тафлера	$Z = 0,03x_1 + 0,13x_2 + 0,18x_3 + 0,16x_4$ x1 – відношення суми прибутку від реалізації до суми коротко- строкових зобов'язань; x2 – відношення суми оборотних активів до загальної вартості його зобов'язань; x3 – відношення суми короткострокових зобов'язань до загальної вартості активів; x4 – відношення виручки від реалізації продукції до загальної вартості його активів
Модель Лису	$Z = 0,063x_1 + 0,092x_2 + 0,057x_3 + 0,001x_4$ x1 – відношення суми оборотних активів до загальної вартості активів; x2 – відношення суми прибутку від реалізації до загальної вартості активів; x3 – відношення суми нерозподіленого прибутку до загальної вартості активів; x4 – відношення суми власного капіталу до суми його залученого капіталу

Додаток Е

Моделювання показників фінансової звітності ТДВ «Яготинський маслозавод» для факторного аналізу

Показники	Дані звітності 2017 р.	Відсоток зміни параметру в бік збільшення, %	Відсоток зміни ROA, %	Значення ROA, %	Скореговані показники (збільшені на 1%)									
					Чистий дохід від реалізації продукції	Собівартість реалізованої продукції	Інші операційні доходи	Адміністративні витрати	Витрати на збут	Інші операційні витрати	Інші фінансові доходи	Інші доходи	Фінансові витрати	Інші витрати
Середня вартість загальних активів	832295	1	0,20	19,97										
Чистий дохід від реалізації продукції	2706103	1	2,67	22,44	2733164	2706103	2706103	2706103	2706103	2706103	2706103	2706103	2706103	2706103
Собівартість реалізованої продукції	-2052854	1	-2,02	17,75	-2052854	-2073383	-2052854	-2052854	-2052854	-2052854	-2052854	-2052854	-2052854	-2052854
Інші операційні доходи	3220	1	0,01	19,78	3220	3220	3252	3220	3220	3220	3220	3220	3220	3220
Адміністративні витрати	-22668	1	-0,02	19,75	-22668	-22668	-22668	-22895	-22668	-22668	-22668	-22668	-22668	-22668
Витрати на збут	-363425	1	-0,35	19,42	-363425	-363425	-363425	-363425	-367059	-363425	-363425	-363425	-363425	-363425
Інші операційні витрати	-10940	1	-0,01	19,76	-10940	-10940	-10940	-10940	-10940	-11049	-10940	-10940	-10940	-10940
Інші фінансові доходи	3382	1	0,01	19,78	3382	3382	3382	3382	3382	3382	3416	3382	3382	3382
Інші доходи	619	1	0,00	19,77	619	619	619	619	619	619	619	625	619	619
Фінансові витрати	-62046	1	-0,06	19,71	-62046	-62046	-62046	-62046	-62046	-62046	-62046	-62046	-62666	-62046
Інші витрати	-688	1	0,00	19,77	-688	-688	-688	-688	-688	-688	-688	-688	-688	-695
Витрати з податку на прибуток	-36180	1	0,00		-40998	-32431	-36132	-36086	-35472	-36107	-36133	-36128	-36015	-36125
Чистий прибуток	164523	1	0,00		186767	147743	164603	164391	161596	164487	164604	164582	164068	164571

Додаток Ж

Моделювання показників фінансової звітності ТДВ «Яготинський маслозавод» для факторного аналізу

Показники	Дані звітності 2018 р.	Відсоток зміни параметру в бік збільшення, %	Відсоток зміни ROA, %	Значення ROA%,	Скореговані показники (збільшені на 1%)										
					Чистий дохід від реалізації продукції	Собівартість реалізованої продукції	Інші операційні доходи	Адміністративні витрати	Витрати на збут	Інші операційні витрати	Інші фінансові доходи	Інші доходи	Фінансові витрати	Інші витрати	
Середня вартість загальних активів	1089454	1	0,23	23,52											
Чистий дохід від реалізації продукції	3201672	1	2,42	25,71	3233689	3201672	3201672	3201672	3201672	3201672	3201672	3201672	3201672	3201672	3201672
Собівартість реалізованої продукції	-	1	-1,75	21,54	-2342351	-2365775	-2342351	-2342351	-2342351	-2342351	-2342351	-2342351	-2342351	-2342351	-2342351
Інші операційні доходи	5034	1	0,01	23,30	5034	5034	5084,34	5034	5034	5034	5034	5034	5034	5034	5034
Адміністративні витрати	-26531	1	-0,01	23,28	-26531	-26531	-26531	-26796,3	-26531	-26531	-26531	-26531	-26531	-26531	-26531
Витрати на збут	-446501	1	-0,33	22,96	-446501	-446501	-446501	-446501	-450966	-446501	-446501	-446501	-446501	-446501	-446501
Інші операційні витрати	-23454	1	-0,01	23,28	-23454	-23454	-23454	-23454	-23454	-23688,5	-23454	-23454	-23454	-23454	-23454
Інші фінансові доходи	5477	1	0,01	23,30	5477	5477	5477	5477	5477	5477	5531,77	5477	5477	5477	5477
Інші доходи	116	1	0,01	23,30	116	116	116	116	116	116	116	117,16	116	116	116
Фінансові витрати	-62482	1	-0,04	23,25	-62482	-62482	-62482	-62482	-62482	-62482	-62482	-62482	-62482	-63106,8	-62482
Інші витрати	-1421	1	0,01	23,30	-1421	-1421	-1421	-1421	-1421	-1421	-1421	-1421	-1421	-1421	-1435,21
Витрати з податку на прибуток	-55827	1	0,00		-61483,6	-51504,4	-55729,7	-55672,9	-54916,9	-55678,4	-55730,5	-55720,8	-55608,2	-55718,1	
Чистий прибуток	253732	1	0,00		280092,1	234631,1	253879,7	253620,8	250177,1	253646,1	253883,3	253839,3	253326	253826,7	

Додаток 3
Моделювання показників фінансової звітності ТДВ «Яготинський маслозавод» для факторного аналізу

Показники	Дані звітності 2019 р.	Відсоток зміни параметру в бік збільшення, %	Відсоток зміни ROA, %	Значення ROA%,	Скореговані показники (збільшені на 1%)										
					Чистий дохід від реалізації продукції	Собівартість реалізованої продукції	Інші операційні доходи	Адміністративні витрати	Витрати на збут	Інші операційні витрати	Інші фінансові доходи	Інші доходи	Фінансові витрати	Інші витрати	
Середня вартість загальних активів	1287529	1	0,14	14,49											
Чистий дохід від реалізації продукції	3160485	1	2,05	16,40	3192090	3160485	3160485	3160485	3160485	3160485	3160485	3160485	3160485	3160485	3160485
Собівартість реалізованої продукції	-	1	-1,67	12,68	-2566752	-2592420	-2566752	-2566752	-2566752	-2566752	-2566752	-2566752	-2566752	-2566752	-2566752
Інші операційні доходи	5869	1	0,00	14,35	5869	5869	5927,69	5869	5869	5869	5869	5869	5869	5869	5869
Адміністративні витрати	-33139	1	-0,02	14,33	-33139	-33139	-33139	-33470,4	-33139	-33139	-33139	-33139	-33139	-33139	-33139
Витрати на збут	-246123	1	-0,16	14,19	-246123	-246123	-246123	-246123	-248584	-246123	-246123	-246123	-246123	-246123	-246123
Інші операційні витрати	-22961	1	-0,02	14,33	-22961	-22961	-22961	-22961	-22961	-23190,6	-22961	-22961	-22961	-22961	-22961
Інші фінансові доходи	3503	1	0,00	14,35	3503	3503	3503	3503	3503	3503	3538,03	3503	3503	3503	3503
Інші доходи	19	1	0,00	14,35	19	19	19	19	19	19	19	19,19	19	19	19
Фінансові витрати	-79520	1	-0,05	14,30	-79520	-79520	-79520	-79520	-79520	-79520	-79520	-79520	-79520	-80315,2	-79520
Інші витрати	-3	1	0,00	14,35	-3	-3	-3	-3	-3	-3	-3	-3	-3	-3	-3,03
Витрати з податку на прибуток	-36637	1	0,00		-41868,7	-32390,1	-36647,8	-36583,2	-36230,7	-36600,1	-36643,9	-36638,1	-36506,5	-36638,1	-36638,1
Чистий прибуток	184741	1	0,00		211114,2	163320,4	184788,9	184463,4	182686	184548,3	184769,2	184740,1	184076,3	184739,9	184739,9

Додаток И
Моделювання показників фінансової звітності ТДВ «Яготинський маслозавод» для факторного аналізу

Показники	Дані звітності 2020 р.	Відсоток зміни параметру в бік збільшення, %	Відсоток зміни ROA, %	Значення ROA%,	Скореговані показники (збільшені на 1%)										
					Чистий дохід від реалізації продукції	Собівартість реалізованої продукції	Інші операційні доходи	Адміністративні витрати	Витрати на збут	Інші операційні витрати	Інші фінансові доходи	Інші доходи	Фінансові витрати	Інші витрати	
Середня вартість загальних активів	1453257	1	3,93	12,84											
Чистий дохід від реалізації продукції	3166323	1	1,74	10,65	3197986	3166323	3166323	3166323	3166323	3166323	3166323	3166323	3166323	3166323	3166323
Собівартість реалізованої продукції	-	1	-1,61	7,30	-2657868	-2684447	-2657868	-2657868	-2657868	-2657868	-2657868	-2657868	-2657868	-2657868	-2657868
Інші операційні доходи	3332	1	-0,08	8,83	3332	3332	3365,32	3332	3332	3332	3332	3332	3332	3332	3332
Адміністративні витрати	-33076	1	-0,10	8,81	-33076	-33076	-33076	-33406,8	-33076	-33076	-33076	-33076	-33076	-33076	-33076
Витрати на збут	-239378	1	-0,22	8,69	-239378	-239378	-239378	-239378	-241772	-239378	-239378	-239378	-239378	-239378	-239378
Інші операційні витрати	-15995	1	-0,09	8,82	-15995	-15995	-15995	-15995	-15995	-16155	-15995	-15995	-15995	-15995	-15995
Інші фінансові доходи	2539	1	-0,08	8,83	2539	2539	2539	2539	2539	2539	2564,39	2539	2539	2539	2539
Інші доходи	24903	1	-0,07	8,84	24903	24903	24903	24903	24903	24903	24903	25152,03	24903	24903	24903
Фінансові витрати	-72302	1	-0,12	8,79	-72302	-72302	-72302	-72302	-72302	-72302	-72302	-72302	-73025	-72302	-72302
Інші витрати	-24739	1	-0,10	8,81	-24739	-24739	-24739	-24739	-24739	-24739	-24739	-24739	-24739	-24739	-24986,4
Витрати з податку на прибуток	-36637	1	0,00		-30684,1	-21045	-25449,3	-25389,1	-25047,6	-25417,3	-25448	-25485	-25324,1	-25402,9	
Чистий прибуток	184741	1	0,00		154718,2	106115,3	128323	128019,2	126297,6	128161,7	128316,4	128503	127691,8	128088,7	